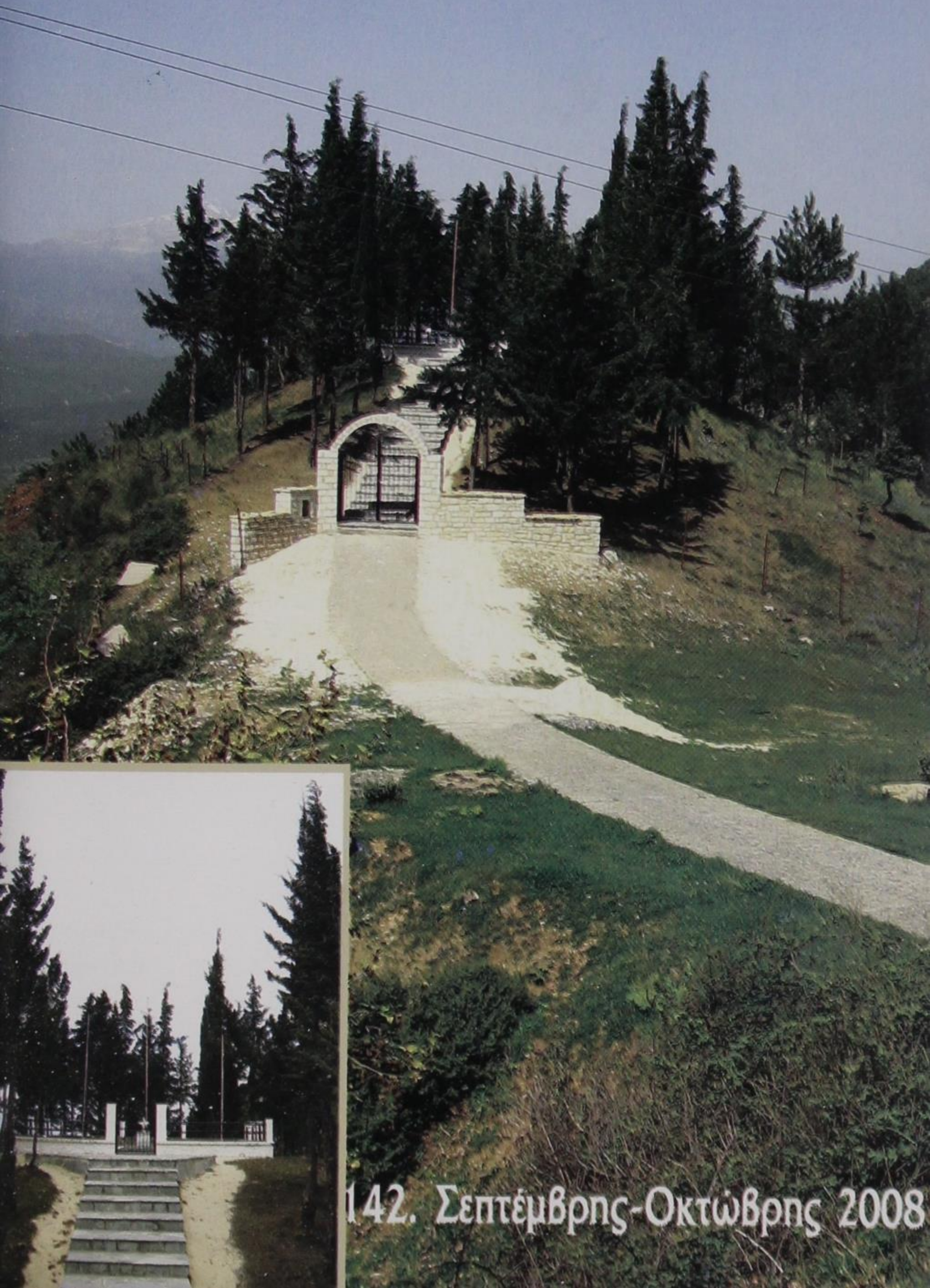

ΚΟΝΙΤΣΙΑ

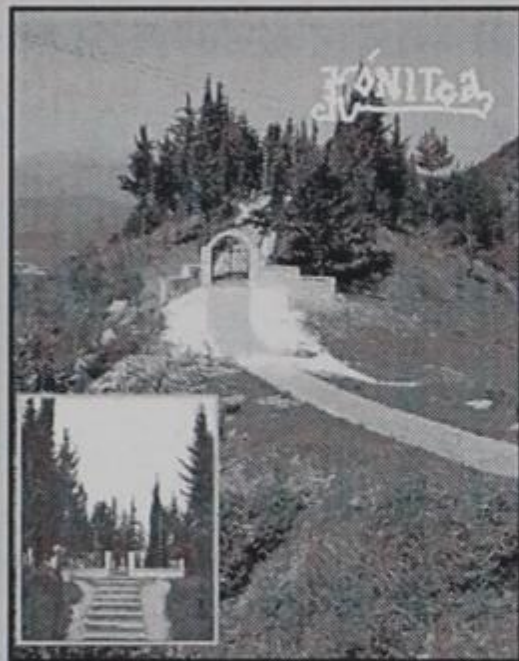

142. Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 2008

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 142 Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2008 • Euro 3

142. Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2008

Φωτ. εξωφ. Μουσωλειό πεσόντων.
Αϊ Θανάσης Κόνιτσα (Π.Σ.Τ)
Εγχρ. Φωτ. Π.Σ.Τ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΕΛ.

325	Πολιτισμικό - Αναπτυξιακό, <i>Ι. Λυμπερόπουλου</i>
330	Δήμος Κόνιτσας
331	Το κρασί στους Αρχαίους Έλληνες και στους Νεοέλληνες, <i>Νικ. Ρεμπέλη</i>
334	Αδ/τα Λαγκάδας
335	Επαρχία Κόνιτσας στους αιώνες 13ο-14ο, <i>Χ. Γκούτου</i>
342	Μαρτορίτικα, <i>Απ. Παπαθεοδώρου</i>
343	Η ανάπτυξη της Κόνιτσας, <i>Χ. Εξάρχου</i>
351	Κέντρο Περ/κής Εκπ/σης Κόνιτσας
354	Το κοτσούφι, <i>Η. Παπαζήση</i>
355	Το νόμιμον και ηθικόν, <i>Γ. Πολίτη</i>
357	Δίστρατον Κονίτσης (Βιβλιοπαρουσίαση), <i>Ι.Τ.</i>
360	Ηρωϊκή πράξη του 1940, <i>Κ. Γούλα</i>
361	Το ημερολόγιο του DON BRUNO, <i>Χ. Στρατηγόπουλου</i>
365	Η εποποιία του 1940, <i>Η.Α</i>
367	Αναμνήσεις του 1940, <i>Ι. Μεσσή</i>
369	Γεώργιος Σταύρου, <i>Στ. Παρασκευόπουλου</i>
371	Η πυτζάμα, <i>Σ.Τ.</i>
373	Πρόταση αξιοποίησης θερμομεταλλικών νερών, <i>Μ. Παγούνη</i>
376	Από την Πυροσβ. Υπηρεσία
377	"Τύμφη" Κόνιτσας. Πρωτάθλημα Ελλάδας
380	Το Στόμιο, <i>Ε. Ευαγγελίδη</i>
381	Βιβλιοπαρουσίαση, <i>Εμμ. Μπαλούμη</i>
382	Το χωριουδάκι μας, <i>Σ. Καραγιάννη</i>
383	Οφθαλμίατροι στην Κόνιτσα
385	Η 59η επέτειος του Γράμμου <i>Ι. Δάφνη</i>
387	Εκδήλωση για τον Πέτρο Κόκκαλη <i>Δ.Κ.</i>
388	Αθανάσιος Καραγιάννης
389	Η Αγροφυλακή τίμησε τον προστάτη της, <i>Απ. Ριστάνη</i>
391	Ορεινά καλέσματα της Πίνδου
395	Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλλη
45221 Ιωάνν
τηλ. 26510 77

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ

(Και οι συνέπειες του αδειάσματος της περιφέρειας)

Γιάννη Λυμπερόπουλου

Το άδειασμα των Ορεινών και Ημιορεινών Οικισμών της Ελληνικής Ενδοχώρας, μέσα στις οποίες λογαριάζεται και η επαρχία της Κόνιτσας, που άρχισε με το τέρμα της Γερμανοϊταλικής κατοχής και κορυφώθηκε κατά τη δεκαετία του 1960, δεν είναι τόσο ένα απλό ιστορικό γεγονός, που σημειώθηκε στα μεταπολεμικά χρόνια, όσο μια βαθιά πολιτισμική αλλαγή στον τόπο μας, που θα έχει τραγικές συνέπειες για την επιβίωση και την ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας ολόκληρου του ελλαδικού χώρου.

Ένας τρόπος ώριμης και οργανωμένης ζωής, μια σειρά από μορφές σκέψης και δραστηριότητες, θεσμοί, αξίες, ιδέες, συμπεριφορές, τεχνικές επίλυσης προβλημάτων, συνήθειες, τρόποι αντιδράσεων, όνειρα για βελτίωση και πρόοδο στο μέλλον, πεποιθήσεις και γνώσεις διαμορφωμένες με ιδρώτα και αίμα σε πολυχρόνια συνύπαρξη, συμπόρευση, αλληλοεξυπηρέτηση και αλληλοπροστασία του ανθρώπου μέσα στο φυσικό περιβάλλον του σε ορεινές και ημιορεινές κοινωνίες κατολήσθησαν με γοργούς ρυθμούς και χάνονται σιγά-σιγά για πάντα.

Ο παλιός αυτοδιδαιωνιζόμενος ανθρώπινος σχηματισμός με την κοινωνική οργάνωση, το συνεκτικό ιστό και την πλούσια σταδιοδρομία μετακινείται ομαδικά αλλά διαλύεται και σκορπίζει, προς τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα προσπαθώντας να βολευτεί όπως-όπως σαν άτομο, σαν οικογένεια, μέσα σε υπάρχοντες αλλά ανολοκλήρωτους αστικούς χώρους, που και οι ίδιοι ως κοινωνίες βρίσκονται στο στάδιο της ανωριμότητας και υπό διαμόρφωση.

Μετά τον τελευταίο παγκόσμιο πόλεμο σ' ολόκληρη την Ελλάδα έχουμε τεράστιες γεωγραφικές αλλαγές και βαθιές πληθυσμιακές αναστατώσεις.

Οι ορεινοί και ημιορεινοί οικισμοί διαλύονται και τα παλιά κέντρα με την εμπορομεσιτική δομή, εντελώς απροετοίμαστα δέχονται μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα πολλαπλάσιες ανθρώπινες μάζες που προέρχονται από όλα τα μέρη της Ελλάδας η κάθε μια με ιδιόμορφα-ιδιαίτερα πολιτισμικά φορτία.

Οι ανθρώπινες αυτές μάζες (στην πλειοψηφία τους ανειδίκευτες), όπως ρίχνονται μέσα στο χάος της καινούριας τους εγκατάστασης έχουν ν' αντιμετωπίσουν χιλιάδες προβλήματα για να επιβιώσουν (μέσα από ένα ψηλό δείκτη ανεργίας) και να δικτυωθούν σε μια κοινωνία ασχημάτιστη, χωρίς κοινωνικό ιστό και κοι-

ωνική συνείδηση, χωρίς συνοχή, χωρίς ρίζες, χωρίς κοινό παρελθόν, με αυξημένα εγωκεντρικά χαρακτηριστικά και μόνιμη δραστηριότητα αντιπαλότητας (στα όρια της ανθρωποφαγίας).

Είναι φανερό ότι ένα τέτοιο μάζεμα ανθρώπων έξω από μια ενιαία πολιτισμική βάση και στέρεα δομή μιας πολυχρόνια οργανωμένης και γερά αγκιστρωμένης κοινωνίας, προπαντός μακριά από το οικοσύστημα, τη φύση, την καθαρή ζωή, σ' ένα αντιανθρώπινο ανακατωμένο αδόμητο περίγυρο, εξαγριώνει (εκβαρβαρίζει) άτομα, οικογένειες, ομάδες, σύνολα. Το μεγαλύτερο ποσοστό από τα άτομα αυτού του συνοθυλεύματος, και κατά κύριο λόγο οι νέοι, (ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν βέβαια αξιόλογες εξαιρέσεις) αποχτούν τα χαρακτηριστικά των λεγόμενων ραστακουέρος, που σημαίνει αυτών που δεν έχουν ρίζες, και έχουν χάσει το μπούσουλα, με την αντικοινωνική συμπεριφορά, (που δεν σέβονται τίποτα, ούτε τον εαυτό τους), που δεν έχουν σκοπούς στη ζωή, (δεν σκοπεύουν σε τίποτα, ή έχουν σκοπούς άπιαστους, εξωπραγματικούς), είναι έρμαια (μέχρι βαθμού ψυχασθένειας) στις ξένες επιρροές, στον εισαγόμενο τρόπο ζωής όπως αυτός με πειστικότητα και ανευθυνότητα μπαίνει μέσα στα σπίτια και μάλιστα σε καθημερινή βάση με τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης και γοπεύει τον άκριτο, (φτερό στον άνεμο) και ανερμάτιστο με την ελαφριά, ξέγνοιαστη, άκοπη στις περισσότερες περιπτώσεις και προπαντός ανεύθυνη και επιπόλαια αντιμετώπιση της καθημερινής ζωής, και των ατέλειωτων προβλημάτων της. Το αποτέλεσμα αυτού του τρόπου ζωής είναι η αλλοίωση του χαρακτήρα, η αδιαφορία (απόσυρση) για αγώνα βελτίωσης του τρόπου ζωής, η πολιτισμική υποβάθμιση, η κτηνώδης ιδιοτέλεια και αγελαία συνύπαρξη.

Αυτή η πολιτισμική εξαλλαγή σαν εξέλιξη της μετακίνησης των κοινωνιών της υπαίθρου, στα μεγάλα αστικά κέντρα, δεν είναι βέβαια ελληνική αποκλειστικότητα, αλλά εμφανίστηκε εδώ και πολλά χρόνια, με τα ίδια, λιγότερα ή και περισσότερα χαρακτηριστικά, σε αστικές κοινωνίες, με παρόμοιες ή και διαφοροποιημένες προς το καλύτερο ή το χειρότερο συνέπειες., κάτω από παρεμφερείς συνθήκες ομαδικής ή ατομικής μετακίνησης σε μεγάλα αστικά κέντρα αγροτικοποιημένων πληθυσμών.

Οι αστικές εκείνες κοινωνίες υποδοχής όμως, των παλιότερων εποχών, στις περισσότερες περιπτώσεις, είχαν εδραιωμένες οικονομικές βάσεις, και βρίσκονταν σε περίοδο (αστικής-βιομηχανικής) ακμής, διάθεταν έναν αριθμό από βιο-

μηχανίες που είχαν ανάγκη από εργάτες, κάποιες επαγγελματικές δραστηριότητες που δεν είχαν κορεσθεί, και έτσι κατάφεραν (όχι βέβαια πάντοτε) να απορροφούν και αφομοιώνουν τους νεοεγκατασταθέντες εντάσσοντάς τους στο μόνιμο πληθυσμό τους, σαν δομικά στοιχεία του, στον τρόπο ζωής τους (συχνότερα στα περιθώρια της ντόπιας ζωής), στους παράγοντες της πολιτιστικής τους ανάπτυξης.

Την τελευταία όμως πεντηκονταετία στην Ελλάδα, το ασικό κέντρο υποδοχής, που έχει μαζέψει τα 8/10 του ετερόκλητου (με όσα είπαμε παραπάνω) πληθυσμού σήμερα, ήταν απροετοίμαστο να δεχτεί τέτοια μαζική μετεγκατάσταση (επιδρομή) προσφύγων, με αποτέλεσμα να έχουμε ένα πολιτισμικό μόρφωμα χάους-παραμορφωμένο, το οποίο πάρα πολύ δύσκολα και σε κάθε περίπτωση με πάρα πολύ αργά βήματα, θα μπορέσει να κινητοποιηθεί (δραστηριοποιηθεί) προς την αναγκαία από τη φύση του ανθρώπου κατεύθυνση της πολιτισμοοικονομικής - σύγχρονης απογείωσης του με την σύγχρονη έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, της προσπάθειας δηλαδή να ικανοποιούμε τις σημερινές μας ανάγκες χωρίς να υποθηκεύουμε (όπως γίνεται μέχρι τώρα) τη δυνατότητα ικανοποίησης των αναγκών των μελλοντικών γενεών.

Και αυτό διότι βασικό στοιχείο του μοντέλου της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η γενικότερη στροφή της έννοιας της ανάπτυξης προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των απειλών για τον πλανήτη μας. Που είναι, η ερημοποίηση, η αλόγιστη λεηλασία της φύσης, ο περιορισμός της βιοποικιλότητας, η μόλυνση των υδάτων και του αέρα, οι αδυσώπητες κλιματικές αλλαγές κλπ. Που σε τελευταία ανάλυση σημαίνει επαναπροσδιορισμό της σχέσης μας κατά πρωτεύοντα λόγο με τη φύση, με το περιβάλλον, όλα αυτά δηλαδή που αποτελούν την περιβαλλοντική ατζέντα της οικολογικά βιώσιμης ανάπτυξης.

Μια τέτοια κεφαλαιώδης στροφή στην ανάπτυξη, (που σημαίνει εγκατάλειψη του παλιού προτύπου που είχε σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους με οποιοδήποτε μέσο, και οποιεσδήποτε φυσικές καταστροφές), χρειάζεται αποστολική πεποίθηση στην αποτροπή της επερχόμενης καταστροφής, ακλόνητη πίστη στην ιδέα του δυνατού της αποτροπής, και προ παντός αγάπη για τη φύση, γνωριμία μαζί της, φανατισμό και προσπάθεια καθημερινή.

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι έργο πρόνοιας της σύγχρονης ανθρώπινης κοινότητας.

Στον τίτλο βιώσιμη ανάπτυξη συνυπάρχουν δύο όροι. Ο όρος ανάπτυξη και ο

όρος βιώσιμη.

Στον όρο ανάπτυξη εννοείται η μακροπρόθεσμη ενδογενής και σωρευτική διαδικασία οικονομικών δραστηριοτήτων που θα επιτρέψουν σε ένα όλο και μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων να περάσουν από την κατάσταση ένδειας σε καλύτερο καθορισμό της μοίρας τους. Στον όρο βιώσιμη εννοείται η διατήρηση του φυσικού (νερό, έδαφος, πανίδα, άνθρακας, πετρέλαιο κλπ) και τεχνητού (υποδομές, παραγόμενα αγαθά, χρήματα, ανθρώπινες ικανότητες κλπ) κεφαλαίου που διαθέτει μια κοινωνία στην υφιστάμενη κατάσταση και κατά συνέπεια η μη εξάντλησή του που σημαίνει καταστροφή και εξαφάνιση του ανθρώπινου γένους από τη γη.

Από τα ανωτέρω στοιχεία εκείνο που τον τελευταίο καιρό πέρασε στην πρώτη σειρά προτεραιότητας και χτυπάει τον κώδωνα του κινδύνου σαν απειλή ολόκληρου του πλανήτη μας (σε σημείο μη επιστροφής σε κάμποσες περιπτώσεις) είναι, όπως ξέρουμε όλοι μας, η κατασπατάληση που έγινε του φυσικού κεφαλαίου.

Και επάνω κει πρέπει να εσπιαστεί κατά κύριο λόγο η σταυροφορία της ανθρώπινης κοινωνίας στη σχετική κινητοποίηση, για την ανάπτυξή της που οφείλει να είναι βιώσιμη.

Μια όμως τέτοια κινητοποίηση πρέπει να αναζητήσει στη σημερινή κοινωνία την ειλικρινή-πραγματική αγάπη, πίστη και αφοσίωση των ανθρώπων προς τη φύση, προς τη γη, τα ζώα, το χώμα. Πώς όμως θα ζητήσεις από τις νέες γενιές των παιδιών που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν μέσα σε μια αντιανθρώπινη πόλη, που δε γνώρισαν τη φύση παρά μόνο σα μυθολογία και παραμύθι των προγόνων τους, τέτοια χαρακτηριστικά; Και εδώ είναι το θέμα.

Το άδειασμα των χώρων της περιφέρειας από τις κοινωνίες που ζούσαν μέσα στη φύση, από τη φύση και δια της φύσης, δεν αποτέλεσε μόνο την καταστροφή ενός τρόπου ζωής, ενός πολιτισμού με μακριά παράδοση, αλλά δημιούργησε στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο, ένα πολιτιστικό μόρφωμα που έχει βασικές αδυναμίες στην προώθηση του σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης που είναι η βιώσιμη ανάπτυξη,

Κρίνοντας από το δυναμισμό και την τιάνια προσπάθεια (με επιτυχία) που έκανε η κοινωνία των ορεινών και ημιορεινών χώρων της επαρχίας μας στα χρόνια της κατοχής για την επιβίωση της αλλά και για την ριζική αλλαγή της μοίρας της (καθώς και οι περισσότερες περιοχές της ελληνικής ενδοχώρας), πρέπει να

συμπεράνουμε ότι οι κοινωνίες εκείνες (που σήμερα στο μεγαλύτερο τους μέρος δεν υπάρχουν) είχαν όλες τις προϋποθέσεις, τη σοβαρότητα και την προετοιμασία για να παίξουν το ρόλο του πρωτεργάτη και εμπνευστή της προσπάθειας ανατροπής και εξανθρωπισμού του μοντέλου ανάπτυξης από ανάπτυξη που γίνεται με τη λεηλασία και καταστροφή της φύσης, σε βιώσιμη ανάπτυξη. Ίσως κάποιοι να θεωρήσουν τα παραπάνω σαν πρόκληση επιστροφής στις ρίζες και στα παλιά δόγματα. Όμως η δική μου σκέψη είναι σκέψη προοδευτική που σημαίνει ότι για μένα ανάπτυξη σημαίνει εμφάνιση καινούριων στοιχείων, ως ενδογενής υπόθεση σώρευσης, μ' άλλα λόγια αλλαγή- προσθήκη- δημιουργία από το υπάρχον πλαίσιο ζωής, με την προηγούμενη κοινωνική βάση, και ανάλογα προς τη νοοτροπία, τον προσανατολισμό των υλικών ενδιαφερόντων, το κοινωνικό-πολιτιστικό απόθεμα, την πείρα, τις ιδέες, τις τάσεις, το όραμα και τον τρόπο ζωής που επικρατούσε στη δεδομένη κοινωνία.....

Μ' άλλα λόγια θέλουμε να τονίσουμε ότι από το άδειασμα της επαρχίας η ζημιά ήταν διπλή τόσο από την εξαφάνιση ενός πανάρχαιου πολιτισμού όσο και από την μείωση των δυνατοτήτων συμμετοχής της ελληνικής κοινωνίας στην παγκόσμια προσπάθεια μιας βιώσιμης ανάπτυξης.....

Σημείωση: Το παραπάνω κείμενο είναι μέρος εισήγησης του κ. Γ. Λυμπερόπουλου που έγινε στις 22 Φεβρουαρίου 2008, στη ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ στην Αθήνα για την προβολή των βιβλίων της σειράς ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ των εκδόσεων ΡΟΕΣ στην οποία περιλαμβάνονταν και η επανέκδοση του βιβλίου ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ).

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός)
Τρίτη έκδοση
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία)
Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ
ΤΗΛ. 26550 24574

ΠΕΤΡΟΣ Α.Ε. ΠΑΝΤΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
- ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ LASER

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77 Τ.Κ. 10680

Τηλ.: 210 36 30 657

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αγαπητές Κονισιώτισσες, Αγαπητοί Κονισιώτες, Αγαπητοί Φίλοι της Κόνιτσας

Η δημιουργία και λειτουργία της Διαδικτυακής Πύλης (www.konitsa.gr) δίνει την ευκαιρία της επαφής του Δήμου μας με όλους Σας και του καθενός με τον Δήμο μας.

Τα θέματα που πρόκειται κάθε φορά να συζητήσει σε συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο θα ανακοινώνονται στην παραπάνω ιστοσελίδα και μπορεί ο καθένας να εκφράζει την γνώμη του περιληπτικά αποστέλλοντας e-mail στην διεύθυνση gramatia@Konitsa.gr συμβάλλοντας στην καλύτερη ποιότητα των αποφάσεων. Φυσικά μπορεί ο καθένας να διατυπώνει την άποψή του για οποιοδήποτε δημοτικό θέμα. Διατυπώνοντας την γνώμη μας και κάνοντας τις προτάσεις μας ηλεκτρονικά προς τον Δήμο βελτιώνουμε την συμμετοχική μας Δημοκρατία και προάγουμε την Τοπική μας Δημοκρατία.

Βασ. Τσιαλιαμάνης
Πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου

Αριθμ. πρωτ. 8131

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ

ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Αγαπητές Κονισιώτισσες, Αγαπητοί Κονισιώτες, Αγαπητοί Φίλοι της Κόνιτσας

Η δημιουργία και λειτουργία της Διαδικτυακής Πύλης (www.konitsa.gr) επιβεβαιώνει την προσπάθειά μας να θέσουμε την τεχνολογία στην υπηρεσία του Πολίτη και ταυτόχρονα τον Πολίτη στο επίκεντρο των δημοτικών εξελίξεων.

Ελπίζουμε στο άμεσο μέλλον να καταστήσουμε τον Δήμο Κόνιτσας, ψηφιακό Δήμο, αξιοποιώντας τις δυνατότητες των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Με την υλοποίηση και χρήση σύγχρονων προγραμμάτων συστηματοποιούμε την επαφή του Δήμου μας με όλους και την επαφή του καθενός, όπου και να βρίσκεται (στην Κόνιτσα-στην Ελλάδα-στο Εξωτερικό) με τον Δήμο μας, πληροφορούμαστε την γνώμη του, δεχόμαστε το παράπονό του, ικανοποιούμε το αίτημά μου, ακούμε την καταγγελία του. Επιταχύνουμε την εξυπηρέτηση του δημότη, του κάτοικου, του επισκέπτη, του φίλου. Διαδίδουμε τον πολιτισμό μας και την κληρονομιά μας, κάνουμε γνωστές τις ομορφιές του τόπου μας, βελτιώνουμε τον τουρισμό μας, προάγουμε την οικονομία μας.

Το μέλλον μας ανήκει στην ηλεκτρονική δημοτική διοίκηση, στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Το κρασί στους αρχαίους Έλληνες και τους Νεοέλληνες

Απο τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο, πρώην Λυκειάρχη

Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν διαπιστώσει την ευεργετική επίδραση του οίνου στον ανθρώπινο οργανισμό και γι' αυτό με πολλή φροντίδα είχαν επιδοθεί στην καλλιέργεια της αμπέλου και την οινοποιία. Από τον Όμηρο ο οίνος λεγόταν «μελιπδής» (= γλυκός σα μέλι), «μελίφρων» (= ο ευφραίνων της καρδιάς).

(Πρβλ. «οίνος ευφραίνει καρδίαν ανθρώπου»). Οι πρόγονοί μας τον έπιναν με νερό και σε αναλογία ένα τέταρτο κρασιού προς τρία τέταρτα νερού. Με αυτό τον τρόπο στα αρχαία συμπόσια, μολονότι έπιναν αρκετό κρασί (κεκραμένο), διατηρούσαν πάντοτε τη διαύγεια του πνεύματος και μπορούσαν μετά το δείπνο να συζητούν διάφορα φιλοσοφικά θέματα και να φεύγουν τη νύχτα νηφάλιοι και «άνευ λύχνου». Το πρόγευμα των αρχ. Ελλήνων λεγόταν «ακράτισμα» επειδή βουτούσαν το ψωμί σε κύπελλο με άκρατο (= ανέρωτο) κρασί.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, έπειτα από οδοιπορία κ.λ. έβάζαν στη μείξη περισσότερη αναλογία οίνου και τότε λεγόταν «οίνος ζωρότερος». Πρβλ.

Ομ. Ιλ. Ι, 203 «ζωρότερον δε κέραιε» (= κάνε το μείγμα πιο δυνατό). Πολ- λές φορές στους γέροντες δίδοταν εξαιρετος οίνος «οίνος γερούσιος» (Ιλ. Δ. 259).

Το κρασί, γενικότερα, εθεωρείτο ενισχυτικό των δυνάμεων του κουρασμένου ανθρώπου και γι' αυτό το λόγο η μητέρα του Έκτορα Εκάβη συνιστά στο γιο της, που είχε επιστρέψει από τη μάχη, να πιεί κρασί, διότι «ανδρί κεκμηώτι μένος μέγα οίνος αέξει» δηλ. το κρασί αυξάνει πολύ την δύναμη κουρασμένου ανδρός (Ζ. 261), αλλά ο Έκτωρ, επειδή, προφανώς, ήταν νηστικός και θα επέστρεφε πάλι στη μάχη, αρνείται, λέγοντας: «Μη μοι οίνον άειρε μελίφρονα, πότνια μήτερ, μη μ' απογυιώσης, μένεος δ' αλκής τε λάθωμαι». (Ζ. 264). Φοβάται δηλ. ο Έκτωρ να πιεί κρασί, μήπως αυτό παραλύσει τα πόδια του και χάσει το θάρρος και τη δύναμή του στη μάχη, που θα ακολουθήσει. (Σήμερα, όταν πίνουμε λίγο περισσότερο κρασί απ' ό,τι συνηθίζομε, λέμε: «Μου κόπ'καν τα πόδια ή τα γόνατα».

Ενώ, λοιπόν, το λίγο κρασί εθεωρείτο ευεργετικό για τον οργανισμό, η

κατάχρηση αυτού και η μέθη θεωρούνταν πάθη φοβερά. Η λέξη «οινοβαρής», την οποία ο Αχιλλεύς στην οργή του χρησιμοποίησε κατά του Αγαμέμνονα (Α. 225), αποτελούσε ύβρη και προσβολή.

Το λίγο κρασί φέρει, ως γνωστό, κέφι και ευθυμία. Διώχνει τις έγνοιες και τις σκοτούρες. Χαροποιεί τον άνθρωπο. Τουναντίον, η μέθη τον εξευτελίζει και τον καθιστά γελοίο και ανόητο. Ο Ισοκράτης (436-338) συμβουλεύει το νεαρό Δημόνικο (32) να αποφεύγει τις παρέες, που πίνουν, γιατί όταν ο νους ζαλιστεί από το κρασί, παθαίνει τα ίδια με τα άρματα που τρέχουν «ατάκτως» χωρίς ηνιόχους. Έτσι, του λέει, και η ψυχή «πολλά σφάλλεται» (= υποπίπτει σε πολλά σφάλματα), όταν το μυαλό ζαλιστεί.

Ο αρχαίος λυρικός ποιητής Ανακρέων (6ος αι. π.Χ.) σε πολλά ποιήματα του υμνεί τον έρωτα και το κρασί. Γράφει εις φιλοπότην (46): «Όταν ο Βάκχος εισέλθη, εύδουσιν αι μέριμνα» δηλ. όταν πίνει κανείς, κοιμούνται οι έγνοιες και οι φροντίδες. Και συνεχίζει:

«φέρε μοι κύπελλον, ω παι,
μεθύοντα γαρ με κείσθαι
πολύ κρείσσον ή θανόντα»

δηλ. είναι πολύ καλύτερα να είμαι κάτω ξάπλα μεθυσμένος, παρά πεθαμένος.

Στο απόσπασμα 64 ο Ανακρέων συνιστά στην παρέα του να μην κρασορροφούν γρήγορα με κραυγές και θόρυβο «αλλά καλοίς υποπίνοντες εν ύμνοις» δηλ. να κουτσοπίνουν λέγοντας ωραίους ύμνους.

Ο Διογένης, όταν έβλεπε παιδί ανόητο, έλεγε: «πατήρ σε μεθύων εγέννησε» και οι Σπαρτιάτες μεθούσαν επίτηδες τους δούλους των, για να τους βλέπουν τα παιδιά και να αποφεύγουν την υπέρμετρη οινοποσία.

* * *

Το κρασί ευχαριστεί σήμερα, ιδιαίτερα, τους γέροντες, οι οποίοι συνηθίζουν να πίνουν ένα-δυό ποτηράκια, βαυκαλιζόμενοι πάντοτε από το λαϊκό τετράστιχο:

Ο ύπνος θρέφει το παιδί
και ο ήλιος το μοσχάρι,
και το κρασί το γέροντα
τον κάνει παλληκάρι.

Ας σημειωθεί ότι στα χωριά πολλοί προγευματίζουν με ψωμί και κρασί. Και η φράση «κρασόψωμο και παρασιάς» δηλώνει το λιποδιάιτο των εργαζομένων ανθρώπων της υπαίθρου, οι οποίοι καθισμένοι παρά την εστία (παρασιάς), κοντά στο τζάκι, βουτούν το ψωμί στο κρασί και με μεγάλη όρεξη το τρώνε. Κι αυτό μας θυμίζει, όπως είπαμε, παρόμοιο πρόγευμα των αρ-

χαίων Ελλήνων, «το ακράτισμα». Κατά τους θερινούς μήνες είναι δύσκολο να βρει κανείς στα σπίτια του χωριού κρασί, γιατί ή θα το ήπιαν ή θα χάλασε, θα ξίνισε από τη ζέση και την κακή συντήρηση.

Υπάρχουν, όμως, πολλοί γέροντες, που διατηρούν και το καλοκαίρι καλό κρασί. Αυτό θέλει να δείξει το θυμόσοφο πνεύμα του λαού με την παροιμιώδη φράση: «*Ράχες ράχες η βροχή γένεια γένεια το κρασί*», δηλ. το καλοκαίρι οι βροχές (μπόρες) δεν είναι γενικές, αλλά τοπικές. Σε αυτή τη ράχη βρέχει, στην άλλη όχι. Έτσι και το κρασί το καλοκαίρι δεν βρίσκεται σ' όλα τα σπίτια, αλλά σε μερικά, σε κάποιους μερακλήδες γέροντες.

Η μεγαλύτερη κατανάλωση κρασιού στα χωριά γίνεται τα Χριστούγεννα, τις Απόκριες, τα γλέντια και στους γάμους.

Στα «ντολιά» (εντολές). δηλ. στις προπόσεις πολλά «λιανοτράγουδα» στρέφονται γύρω από το κρασί. Ιδού ένα:

*Τούτο κρασάκι το γλυκό
πού'ναι μέσ' στο ποτήρι
κορίτσια το πατούσανε
μέσα στο πατητήρι.
Για πιές το, Σιούλα μ' νιούτσικε,
με το στριφτό μουστάκι
να σ' έχαστες αγκάλιες μου
με το πουκαμισάκι.*

*Δώσ' του μιά να πάει κάτω
για να βρει η κορφή τον πάτο.*

Κι όταν ξεκινούν στο γάμο όλοι μαζί, για να πάρουν τη νύφη, όλες οι νοικοκυρές βγαίνουν στην οξώπορτα με το μαστραπά στο χέρι να κεράσουν τους συμπεθέρους, οι οποίοι, με μιά δυό ρουφηξιές, εκφέρουν την κρίση τους: «Καλό το κρασί της Γιώργαινας, λίγο αδρύ της Τόλαινας, αλλά τραβιέται». Και τραγουδούν:

*Βάλε κρασί στο μαστραπά
και βάλτο στον αγέρα,
κι αν δεν το πιω την Κυριακή,
το πίνω τη Δευτέρα
Με τούτην ασημόκουπα
θέλω να πιω πέντ' έξη
κι αν δεν μεθύσω, κόρη μου,
κέρνα με όσο να φέξει.*

Αλλά οι μαστραπάδες είναι πολλοί και χωρίς μεζέ πιθανόν να ζαλιστούν. Κι αυτό επισημαίνει, σε κάθε περίπτωση, το πιο κάτω τετράστιχο:

*Σταθείτε, παλληκάρια, σταματήσετε,
πολύ κρασί μην πιείτε και μεθύσετε,
τι το κρασί είναι πλάνος και πλανεύεστε
κι όξω μην κοιμηθείτε κι αρρωστήσετε.*

Πλάνος, λοιπόν, είναι το κρασί και η υπέρμετρη βακχεία, αντί να σε φέρει στο «τσακίρ' κέφ'» σε οδηγεί στη μέθη.

Το παράπονο του λαϊκού τραγουδι-
στή φαίνεται στο πιο κάτω δίστιχο:

*Κρασί σε πίνω για καλό
και συ με πας στον τοίχο.
Κινώ να πάω σπίτι μου,
την πόρτα δεν τη βρίσκω.*

Οπωσδήποτε όμως η αθώα και ακίν-
δυνη οινοποσία τονώνει τον οργανι-
σμό και είναι απαραίτητη στα γλέντια

και τις διασκεδάσεις, γιατί φέρει κέφι
κι ευθυμία κι ομορφαίνει τη ζωή, α-
φού κατά τον ποιητή, τον νέο Ανακρέ-
οντα, τον Αθαν. Χριστόπουλο εννοώ
(1770-1847):

*Όπου Βάκχος δεν σφυρίζει
κι η ποτήρα δεν γυρίζει,
η ζωή, τη αληθεία,
είν' αιώνια τυραννία.*

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΛΑΓΚΑΔΙΩΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της
Αδελφότητας ευχαριστεί θερ-
μά τους Δημοτικούς συμβού-
λους του χωριού μας κ. Παύλο Κλημα-
τά και Χαράλαμπο Μούσιο που παρευ-
ρέθηκαν στην τιμητική διάκριση του
περιοδικού "Η ΚΟΝΙΤΣΑ" και που με
τις ομιλίες τους εξήραν την προσφορά
του περιοδικού στον τόπο μας.

Επίσης το Δ.Σ. συγχαίρει τον Πα-
ναγιώτη Μπλιθικιώτη του Ευαγγέλου
για την εισαγωγή τους στη Σχολή Α-
στυφυλάκων του εύχεται καλή σταδιο-
δρομία και σε όλους τους φοιτητές του
χωριού μας, ευχόμαστε "καλό πτυ-
χίο".

Με μεγάλη χαρά είδαμε εφέτος
πολλούς συγχωριανούς που ήρθαν
στο χωριό τις τελευταίες ημέρες του Ο-
κτωβρίου για να βγάλουν τα τσίπουρα

και έτσι γέμισαν και πάλι κόσμο οι γει-
τονιές. Ας είναι λοιπόν "καλόπιστο"
το τσίπουρο που βγάλαμε και ξανά
του χρόνου πάλι μαζί.

Όσον αφορά τα μη ευχάριστα, το
Δ.Σ. εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια
για το θάνατο του επιτίμιου Προέδρου
της Αδελφότητας Δημητρίου Μανώλη,
ο οποίος έφυγε από τη ζωή σε ηλικία
72 ετών. Ο εκλιπών πάντα ήρεμος, α-
θόρυβος και ενεργητικός προσέφερε
πέρα πολλά στην Αδελφότητα και ευ-
χόμαστε να είναι ελαφρύ το χώμα που
τον σκεπάζει.

Αιωνία του η μνήμη!

Σας ευχαριστούμε για τη φιλοξενία.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος **Ο Γεν. Γραμματέας**
Αρ. Μπλιθικιώτης Παν. Φ. Νάτσος

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ 13ο ΕΩΣ 19ο

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α. Στην εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου, 1204-1380

1. Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους λατίνους σταυροφόρους το 1204, ιδρύθηκε το αυτόνομο κράτος του Δεσποτάτου της Ηπείρου, το οποίο εκτεινόταν βασικά στην Ήπειρο και σε περιοχές της Μακεδονίας, από δε το 1261 κυρίως στην Παλαιά Ήπειρο. Έδρα του ήταν η Άρτα και από το 1367 τα Ιωάννινα¹.

Όμως το 1274 ο βυζαντινός αυτοκράτορας ανέκτησε την περιοχή των Βελεγράδων (Μπερατιού) και ακολούθως έθεσε υπό την εξουσία του τα μεν Ιωάννινα κατά τα έτη 1284, 1290, 1315-30, 1336-47, τις δε περιοχές μεταξύ Βελεγράδων και Ιωαννίνων (Λιβίσδα, Πάπιγκο κλπ) κατά τα περισσότερα έτη της περιόδου 1274-1347².

2. Την ίδια περίοδο τουλάχιστον (1274-1347), ο χώρος της σημερινής επαρχίας της Κόνιτσας, εκτός από τα τμήματά της που βρίσκονται δεξιά του Αώου, λεγόταν Λιβίσδα, πιθανώς μαζί με τον χώρο που σήμερα ανήκει στον νομό Γρεβενών και στην επαρχία Βοΐου. Η Λιβίσδα υπαγόταν τότε στο κεφαλατίκιο των Βελεγράδων και αποτελούσε “θέμα”, δηλαδή μικρότερη διοικητική περιφέρεια διοικούμενη από δούκα³. Μέχρι και τον 16ο αιώνα η περιοχή της είχε οικονομικές

1. Βλ. *Μ. Κορδώσης*, Τα βυζαντινά Γιάννενα, 2003 σελ. 41, 183 και την εκεί βιβλιογραφία.

2. Βλ. *Κορδώσης*, ό.π., 43-45, *D. N. Nicol*, εις *Εκδοτική Αθηνών Ήπειρος*, 1997 204-211. ο ίδιος. Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου, 1261-1453, 2005 101, 109, 113, 189, *Σ. Ασωνίτης*, Βυζαντιακά, τ. 1995 310, 315-8.

3. Το τοπωνύμιο Λιβίσδα ίσως συγγενεύει με το όνομα της αρχαίας μακεδονικής πόλης Λείβηθρα και με τη λέξη λείβηθρον που σημαίνει ρείθρο, οχετός (βλ. *Ε. Πουλάκη-Παντερμαλή*, στο *Αφιέρωμα εις Ν. Hammond* 378-9). Παρόμοια φαίνονται τα εξής τοπωνύμια: Λιμπούσντα, παραπόταμος του Γορμού ευρισκόμενος πλησίον της Σπαριάς (*Ευ. Γκόγκος*, *Παρακάλαμος*, τ. Β΄ 1995 621), Λίντισδα Δέλβινου, Λουμπίνιστα Γρεβενών (*Μ. Κοκολάκης*, *Το ύστερο Γιαννιώτικο πασαλίκι*, 2003 201, 184). Ο πρωτοβεσπιάριος Ανδρόνικος Κομνηνός Παλαιολόγος, διοικητής του κεφαλακτικίου των Βελεγράδων κατά τα έτη 1326-8 τουλάχιστον, αναφέρει σε έγγραφό του ότι η Λεβίσδα ήταν “θέμα” γειτονικό της Κολώνιας και του Παπίγκου και ότι έκτισε εκεί δύο μονύδρια (βλ. *Δ. Ζακυθηνός*, *Επιστ. Επετ. Βυζ. Σπουδών*, τ. 1938 277 επ.). Το ένα μονύδριο κτίσθηκε σε τοποθεσία του χωριού Μόλιστα Κονίτσας, όπως έχω αποδείξει αλλού, το δεύτερο κτίσθηκε σε τοποθεσία του χωριού Σέλτσι Κονίτσας ή του

σχέσεις κυρίως με το Μπεράτι και την Αυλώνα και λιγότερο με τα Ιωάννινα, των οποίων ο οικισμός ήταν τότε μικρός (το 1564 είχε μόλις 6.500 κατοίκους)⁴.

Πρωτεύουσα της Λιβίσδας ήταν μάλλον η Κόνιτσα, η οποία τότε ίσως λεγόταν Κομισσός, κατόπιν παραφθοράς του ονόματος του κάστρου της Κιόνις ή Κόνις, το οποίο είχε κτισθεί το 554 από τον Ιουστινιανό⁵. Εκτός από τους μονίμους κατοίκους του κάστρου, εύρισκαν ασφάλεια σε αυτό και όσοι κατοικούσαν στους μικρούς οικισμούς που υπήρχαν πιθανότατα τότε στις εξής σημερινές τοποθεσίες: στην Κάτω Κόνιτσα, γύρω από την εκεί εκκλησία του Αγίου Ιωάννη που την αντικατέστησε το 1539 το σωζόμενο και σήμερα τζαμί, στην Γεωργική Σχολή, γύρω από την εκεί εκκλησία του Αγίου Ιωάννη που την αντικατέστησε τεκές περί το 1800, και στα Σέρβενα, όπου είχε κτισθεί στις αρχές του 14ου αιώνα η μικρή εκκλησία Κόκκινη Παναγιά που σώζεται και σήμερα⁶. Υποθέτω ότι στο κάστρο υπήρχε και μικρή εκκλησία, όπως συνέβαινε και σε άλλα κάστρα, και ότι σε αυτήν την εκκλησία ανήκε αρχικά η σωζόμενη σήμερα στην μονή Στομίου λειψανοθήκη, στην οποία είναι γραμμένα το έτος 1295 και το όνομα του οσίου Αλυπίου του Κιονίτου⁷.

Από άποψη εκκλησιαστικής διοίκησης, η Λιβίσδα υπαγόταν στην επισκοπή Βελλίας, η οποία είχε διαδεχθεί την επισκοπή Φωτικής και εκτεινόταν από τον Γράμμο μέχρι και τα Κούρεντα⁸. Η επισκοπή Βελλίας ανήκε στην μητρόπολη Ναυπάκτου μέ-

χωριού Ανασελίτσα ή Λειψίτσα ή Νεάπολη Κοζάνης (βλ. Χ. Γκούτος, Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιτσα επί τουρκοκρατίας, 2003 71-72, ο ίδιος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 237). Η πιθανότητα να εκτεινόταν η Λιβίσδα στην Μακεδονία βασίζεται σε σχετική γνώμη του Π. Αραβαντινού (Χρονογραφία της Ηπείρου, τ. Β' 1856 97, 95) και στο γεγονός ότι οι επαρχίες Κόνιτσας και Γρεβενών επί τουρκοκρατίας υπάγονταν στο ίδιο σαντζάκι μακροχρονίως (βλ. κατωτ. υπό Β 4). Για τα κεφαλαίικια και τα "θέματα", βλ. Κορδώσης, ό.π., 195, 193.

4. Πρβλ. Κορδώσης, ό.π., 67, 102, Ι. Λαμπρίδης, Ηπειρωτικά μελετήματα, τχ Α' 85. Οι πληροφορίες του Λαμπρίδη για το Πωγώνι έχουν ως πηγές και τα Χρονικά των Τσαραπλανών και της Κλεισούρας, τα οποία είχαν γραφεί το 1776 και το 1789 αντιστοίχως (βλ. Λ. Βρανούσης, Χρονικά της μεσαιωνικής και τουρκοκρατούμενης Ηπείρου, 1962 201-2).

5. Βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 139/2008 81. Κατά μία γνώμη, στην Partitia Romaniae του 1204, ως επαρχία Canisia ή Canisu εννοείται η επαρχία Κόνιτσας, ενώ κατ' άλλη γνώμη εννοείται η επαρχία Κανίνων (βλ. Δ. Ζακυθηνός, Επιστ. Επετ. Βυζ. Σπουδών, τ. 1951).

6. Για τους τρεις οικισμούς, βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 138/2008 13, τχ 139/2008 93.

7. Βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 139/2008 91.

8. Κατά τον κώδικα της μονής Ζάβορδας, σε κάποια από τα έτη 1534-1692 περιλαμβάνονταν μεταξύ των χωριών της επισκοπής Βελλίας η Φούρκα, το Κεράσοβο, η Ζέρμα και η Μόλι-

χρι το 1282, έκτοτε δε και μέχρι το 1834 στην μητρόπολη Ιωαννίνων⁹.

3. Δυτικά της Λιβίσδας και αριστερά του Αώου άρχιζε η διοικητική περιφέρεια του Παπίγκου, η οποία αποτελούσε και αυτή μάλλον “θέμα” και περιελάμβανε: το σημερινό Δυτικό Ζαγόρι, τα σημερινά χωριά Αηδονοχώρι (Οστανίτσα), Μολυβδοσκεπάσι (Διπαλίτσα) και Μπογοντισικό και το σημερινό Πωγώνι, το οποίο τότε έφθανε μέχρι τα σημερινά αλβανικά χωριά Τσιάτισα, Μαυρόγερο, Χλωμό, Πολίτσανη, Σχωριάδες και Σωπική¹⁰. Το Πάπιγκο είχε ως έδρα του μάλλον το Ρευνίκο, το οποίο ήταν πόλη “έχουσα οχυρωτάτην ακρόπολιν και ακμάζουσα κατά τον Μεσαίωνα (...), ημισείαν ώραν προς βορράν της κώμης Αρτσίστης απέχουσα¹¹”.

Το 1315 περίπου, νομάδες Αρβανιτόβλαχοι, προερχόμενοι από την Αχρίδα και ονομαζόμενοι Μπιγιάνοι ή Μπούϊοι, εγκαταστάθηκαν στις ανατολικές και στις νότιες πλαγιές της Νεμέρτσικας, ύστερα δε από λίγα έτη και στους διπλανούς τόπους, γι’ αυτό οι περιοχές αυτές, που ανήκαν μέχρι τότε στο Πάπιγκο, εφεξής ονομάσθηκαν Μπογόνι ή Πωγώνι, από δε τους λόγιους Πωγωνιανή. Ο αυτοκράτορας Ανδρόνικος Γ’ ο Παλαιολόγος, το 1336, οπότε επισκέφθηκε πολλές περιοχές της Ηπείρου για να τις πείσει να παραμείνουν υπό την εξουσία του, κατέστησε το Πωγώνι αφ’ ενός διοικητική περιφέρεια χωριστή από το Πάπιγκο (μάλλον “θέμα”), αφ’ ετέρου δε αρχιεπισκοπή δια της αποκοπής του από την επισκοπή Βελλάς, και επί πλέον καθιέρωσε ετήσια εμποροπανήγυρη στην Διπαλίτσα. Οι καινοτομίες αυτές υποδηλώνουν ότι ο αυτοκράτορας αξιολόγησε την περιοχή του Πωγωνιού ως ιδιαίτερα σημαντική και θέλησε δια των καινοτομιών τούτων να μπορεί να ασκεί αμεσότερο έλεγχο στην περιοχή αυτή, ώστε οι έποικοί της Μπογιάνοι να μην εκτραπούν σε αυθαιρεσίες, όπως είχε συμβεί με τους άλλους Αλβανούς, οι οποίοι λεηλάτησαν την Κλεισούρα, το Σκράπαρι και το Τόμουρο και

στα (βλ. Μ. Χατζηϊωάννου. Η ιστορική εξέλιξη των οικισμών στην περιοχή του Αλιάκμονα κατά την τουρκοκρατία, 2000 205-6). Η Φούρκα μνημονεύεται το 1592 και σε κώδικα των Μετεώρων (βλ. Σπανός, Ηπ. Ημερολόγιο τ. 1999 358).

9. Όμως, κατά τα έτη 1215-30 και 1261-82 ήταν αυτόνομη (Παπαστάθης εις Εκδοτική Αθηνών, Ήπειρος, 1997 222), ενώ, σύμφωνα με άλλη γνώμη, στην περίοδο 1204-80 τελούσε υπό την εποπτεία της αρχιεπισκοπής Αχρίδας, κατά δε τα έτη 1280-95 ανακηρύχθηκε μητρόπολη (Α. Κορακίδης, Η Βελλά της Ηπείρου, 1998 19, 44, 48, 49).

10. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2008, Βρανούσης, ό.π. 183, Κοκολάκης, ό.π. 193.

11. Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, τ. Β’ 141, ο ίδιος, Περιγραφή της Ηπείρου, τ. Γ’ 68, 177, πρβλ. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα τχ. Η’ 23.

γι' αυτό τους εξόντωσε ή τους εξόρισε¹².

Το Πωγώνι χωριζόταν σε δύο τμήματα, το Βόρειο και το Νότιο, με την οριοθετική γραμμή να διέρχεται πλησίον των χωριών Συκιά και Μπογοντσικό. Στο Βόρειο Πωγώνι υπαγόταν και η περιοχή Λεσκοβικιού¹³.

4. Οι κώμες του Πωγωνιού και του Δυτικού Ζαγοριού “από του ΙΓ' αιώνας τουλάχιστον, ει μη πρότερον, ήκμαζον επί πολυανθρωπία, πλούτω και ευημερία”¹⁴. Άλλωστε, τον 13ο και τον 14ο αιώνα στην Ήπειρο παρατηρείται έντονη οικοδομική και καλλιτεχνική δραστηριότητα και η δυναστεία των Κομνηνοδουκάδων “κατέσπειρε πολυάριθμα μνημεία”¹⁵. Κατά το πρώτο ήμισυ του 14ου αιώνα, κάμποσα από τα υπάρχοντα τότε χωριά του Ζαγοριού και των Κουρέντων αποτελούσαν ιδιοκτησίες διαφόρων αρχόντων, όπως συνέβαινε και με τα εξής χωριά του Λεσκοβικιού: το Συργιάννι, που ανήκε στον γαμβρό του αυτοκράτορα και διοικητή των Βελεγράδων και των Ιωαννίνων επικέρνη Συργιάννη, το Τσέρτσικο, που ανήκε στον πρωτοβεσιάριο και ανεψιό του αυτοκράτορα Ανδρόνικο, και η Γλήνα, που ανήκε στον Ι. Τσάφα Ορσίνι¹⁶.

Κατά τους ίδιους αιώνες, άκμαζε και ο χώρος της σημερινής επαρχίας Κόνιτσας, πιθανότατα, όπως προκύπτει από τις παραπάνω πληροφορίες, σε συνδυασμό με τα ακόλουθα περιστατικά: α) Από τις αρχές του 14ου αιώνα υπήρχαν στον χώρο αυτόν οι εξής τουλάχιστον μονές: η Μολυβδοσκεπάστη (ένα τμήμα της είχε κτισθεί τον 11ο αιώνα), η μονή Μεταμόρφωσης στην Λιπονιάβιστα, τα τρία μονύ-

12. Για τα παραπάνω, βλ. Γκούτος Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2008 και την εκεί βιβλιογραφία. Για την εξόντωση των Αλβανών, βλ. και Nicol, ό.π., 210, Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Β' 93-97.

13. Βλ. Γκούτος, ό.π.

14. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Ζ' 34, 52, τχ. Η' 25-26, ο ίδιος Αττικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 125. Προ του 1204, στην Ήπειρο “οι σχετικά μακρές περίοδοι ειρήνης μεταξύ των επιδρομών φαίνεται ότι συνέβαλαν στην διατήρηση της σταθερότητας, αντίθετα προς άλλες περιοχές του Βυζαντίου (G. Pringing, εις εκδοτική Αθηνών, Ήπειρος, 1997 195). Στην Δρόπολη το 1431 υπήρχαν τα 80 από τα σημερινά χωριά της, έκαστο των οποίων είχε 12-43 οικογένειες και άρα η Δρόπολη είχε συνολικά 8.600 έως 12.400 κατοίκους (J. Koder, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1982 29 επ.).

15. Ζακυθηνός, Επιστ. Επετ. Βυζ. Σπουδών, τ. 1938 292 Α. Ορλάνδος, Ηπ. Χρονικά τ. 1937 153.

16. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 239-241, Αραβαντινός, Χρονογραφία... τ. Β' 304-314.

δρια που ίδρυσε ο πρωτοβεστιάριος Ανδρόνικος το 1326 περίπου στην Μόλιτσα, στην Σέλτση και στο Τσέρτσικο, οι μονές Καβασίλων και Αηδονολαλούσας, καθώς και οι εκκλησίες Αγίου Δημητρίου στην Διπαλίτσα και Κόκκινη Παναγιά στα Σέρβενα¹⁷. β) Υπήρχαν μικρά κάστρα στην Κόνιτσα, στην Λιτονιάβισα, στο Λιατοβούνι, στην Καστάνιανη και δύο στην Φούρκα¹⁸. γ) Από το γεγονός ότι τα κάστρα αυτά βρίσκονταν σε καίρια σημεία της οδικής αρτηρίας, η οποία εκρησιμοποιείτο τον 19ο αιώνα για την επικοινωνία μεταξύ της Κεντρικής Ηπείρου και της Δυτικής Μακεδονίας, συνάγεται ότι η αρτηρία αυτή ήταν σε χρήση και κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο¹⁹. Επίσης ήταν σε χρήση τότε και η οδική αρτηρία που περνούσε από την Μέρτζανη και από τις κοιλάδες του Σαραντάπορου και εξυπηρετούσε την επικοινωνία μεταξύ της Αυλώνας και της Καστοριάς²⁰. δ) Επίσης από τους τρεις βασικούς οικισμούς της Κόνιτσας, υπήρχαν τότε και τα εξής τουλάχιστον χωριά: τα Σέρβενα, που ίσως ανήκαν στην αρχοντική οικογένεια Σερμπάνου, τα Καβάσιλα, που μάλλον ανήκαν σε κάποιο μέλος της αρχοντικής οικογένειας Καβάσιλα, η Βράνισα, που ίσως ανήκε σε κάποιο μέλος της αρχοντικής οικογένειας Βρανά, η Διπαλίτσα κι η Οσανίτσα, πλησίον των οποίων λειτουργούσε κατ' έτος μεγάλη εμποροπανήγυρη, η Λιτονιάβισα, που είχε 300 οικογένειες τον 15ο αιώνα, η Βούρμπιανη και η Σταρίτσανη²¹.

5. Η προφορική παράδοση λέει ότι, όταν ήλθαν οι Τούρκοι, το κάστρο της Κό-

17. Βλ. Β. Παπαδοπούλου, εις Δήμο Κόνιτσας, Η επαρχία Κόνιτσας στο χώρο και το χρόνο, 1996 78-84, Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2008.

18. Για τα κάστρα Λιτονιάβισας και Λιποβουνιού, βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 139/2008 95, 97, για το κάστρο Καστάνιανης βλ. Χ. Γκάσιος, Ιστορία της Καστάνιανης, 1971 8 και για τα κάστρα Φούρκας βλ. Δ. Μακρής, Φούρκα, 1972 20. Για τον προστατευτικό ρόλο των κάστρων της εποχής εκείνης, βλ. Β. Ψιμούλη, Σούλι και Σουλιώτες, 1998 66, 123-4.

19. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία ... 53-54.

20. Ο Άραβας Idirsi, το πρώτο ήμισυ του 12 αιώνα, έγραψε ότι το ταξίδι από την Αυλώνα μέχρι την Αδριανούπολη (Δρόπολη) διαρκεί δύο ημέρες και από εκεί μέχρι την Καστοριά άλλες δύο ημέρες. Η αρτηρία αυτή χρησιμοποιήθηκε και από τους Νορμανδούς το 1096, διερχόταν δε από τόπους πυκνοκατοικημένους και παραγωγικούς που μπορούσαν να προμηθεύουν τα αναγκαία εφόδια στους ταξιδιώτες (Κ. Μουστάκας, εις Αριστ. Πανεπ. Θεσ/νίκης, Δρόμοι και κόμβοι της Βαλκανικής, 1997 149).

21. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 240, για δε τα Σέρβενα, ο ίδιος, Κόνιτσα, τχ 139/2008 93.

νισας το κατείχαν και το εφρουρούσαν Φράγκοι, την δε μονή της Μεταμόρφωσης στην Λιτονιαβιστα την κατείχαν μοναχοί καθολικοί (Λατίνοι)²². Και εν προκειμένω, πιθανότατα, ως Φράγκοι και ως καθολικοί εννοούνται οι Βενετοί. Συναφή είναι και τα εξής τοπωνύμια: Φράντζια (στο Αηδονοχώρι), Φραγκοπολέμης (στα Καβάσιλα) και Φραγκόλακκος (στην Βήσανη)²³. Μετά το 1204, οι Βενετοί επεδίωξαν να αυξήσουν τις κτήσεις τους στις ακτές του Ιονίου, σε συνεργασία δε με προστατευόμενούς τους Ηπειρώτες ανέπτυξαν στην ενδοχώρα συμφέρουσες για τους Βενετούς δραστηριότητες, οι οποίες σπανίως διακόπηκαν μέχρι της επικράτησης των Τούρκων²⁴. Βάσει των προεκτεθέντων, δύναται να πιθανολογηθεί ότι οι Βενετοί είχαν και στην Κόνιτσα συνεργάτες τους και φρουρά τους, τουλάχιστον κατά την προαναφερθείσα περίοδο, αφού άλλωστε η κώμη αυτή βρισκόταν δίπλα σε κεντρικό δρόμο και κοντά στην εμποροπανήγυρη της Διπαλίτσας.

6. Τα γένη (φάρες) των Αλβανών που κατήλθαν στην Ήπειρο τον 14ο αιώνα (αρχικά λόγω των κοινωνικών αλλαγών που συνέβησαν στην χώρα τους, έπειτα δε ωθούμενα από τους Σέρβους) μετεκινούνται μεταξύ βουνών και πεδιάδων, εποχικώς ή συνεχώς, και λήστευαν τους γύρω από τις οχυρωμένες κώμες τόπους²⁵. Το 1341 οι Αλβανοί (κυρίως Μазараκαίοι) που είχαν εγκατασταθεί δεξιά του Αώου (Δαγκλί, Σκερία, περιοχή Λεσκοβικιού) λεηλάτησαν το Μπεράτι και άλλες πόλεις, ενώ αντίθετα οι Μπογιάνοι του Πωγωνιού παρέμειναν νομοταγείς²⁶. Αργότερα οι Αλβανοί κατέλαβαν

22. Αν. Ευθυμίου, *Ηπειρ. Εστία*, τ. 1954 33, ο ίδιος, *Κόνιτσα* τχ. 66/1967. Λέγεται ότι και στην περιοχή Γρεβενών καθολικοί μοναχοί έκαναν λειτουργίες (Α. Παπαδημητρίου, σελίδες ιστορίας των Γρεβενών, 2002 133).

23. Βλ. Κ. Στεργιόπουλος, *Ηπειρ. Χρονικά*, τ. 1938 187 Σ. *Στούπης*, Βήσανη, 1972 214.

24. *Ψιμούλη*, ό.π., 26, 59, 61 *Nicel*, ό.π., 220, 217 *Βρανούσης*, Νέα Εστία, τ. 1990 1371. Πιθανολογείται ότι τον 11ο αιώνα μέχρι τις αρχές του 13ου αιώνα, κατά τις επιδρομές Νορμανδών, κάποιοι Ιταλοί παρέμειναν ως γαιοκτήμονες στην Μόλιστα (Ε. Κίγκα, εις Τιμ. αφιέρωμα στον καθηγητή Κ. Μηνά, 2005 201 επ.).

25. *Ψιμούλη*, ό.π. 29, 31, Α. *Ducellier*, Τα Ιστορικά, τ. 1986 31, Β. Παναγιωτόπουλος, Πληθυσμός και οικισμοί της Πελοποννήσου 13ος-18ος αιώνας, 84. Κύρια χαρακτηριστικά τους ήσαν η εναλλαγή και οι συγκρούσεις των γενών στην άσκηση εξουσίας, η αστάθεια των ορίων των εδαφών που κατείχαν και οι λεηλασίες που ενεργούσαν (Μ. Κατσαροπούλου, ένα πρόβλημα της ελληνικής μεσαιωνικής ιστορίας. Η σερβική επέκταση ..., 1989 93, 94).

26. *Λαμπρίδης*, Απικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 120, ο ίδιος, *Ηπειρ. μελετήματα*, τχ. Α' 34, *Αραβαντινός*, Περιγραφή..., τ. Β' 104, 109, *Nicol*, το δεσποτάτο της Ηπείρου 1267-1497, 1991 185, *Ψιμούλη*, ό.π., 35, *Γκούτος*, *Ηπειρ. Ημερολόγιο*, τ. 2008.

κτήματα Ελλήνων αρχόντων και στρατιωτών, ήσαν δε περισσότεροι από τους Σέρβους (οι οποίοι εξουσίασαν το Δεσποτάτο κατά τα περισσότερα έτη της περιόδου 1347-84 ως αξιωματούχοι και φρουροί). Πάντως, οι Αλβανοί ήσαν λιγότεροι από τους αυτόχθονες, “διό την γλώσσαν αυτών ληληθότως απώλεσαν, εξελληνισθέντες”, συν τω χρόνω δε πολλοί από αυτούς μετακινήθηκαν νοτιότερα²⁷.

Στην Λιβίσδα (όπου κατοικούσαν Έλληνες και βλάχοι), οι Αλβανοί που ήλθαν τον 14ο αιώνα παρέμειναν λίγες μόνον δεκαετίες, όπως προκύπτει και από τα ακόλουθα περιστατικά: Το 1382, ενώ το κάστρο του Ρευνίκου κατεχόταν από Αλβανούς, το κάστρο της Κόνιτσας εφρουρείτο από Βενετούς και πάντως περιήλθε και πάλι στην εξουσία του δεσπότη Πρελούμπου μετά την πρόσκαιρη κατάληψή του από τον Ισαήμ (κατωτ. υπό Β 2). Κατά τα έτη 1425-28 τουλάχιστον, οι δίοδοι της Πίνδου εφρουρούντο από αυτόχθονες στρατιώτες²⁸, συνεπώς όχι από Αλβανούς. Η Αλβανική γλώσσα ήταν άγνωστη στο μέγιστο μέρος του πληθυσμού της επαρχίας τον 19ο αιώνα τουλάχιστον, τα δε αλβανικά τοπωνύμια που σώζονται σε αυτήν είναι ελάχιστα.

(Συνέχεια στο επόμενο)

27. Κατσαροπούλου, ό.π., 83-85, Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Δ΄ 13-17. Οι Αλβανοί δεν εδικαιούνται να κατοικούν σε οχυρωμένες πόλεις, αλλά μόνον στην ύπαιθρο. Έφυγαν ακόμη και από την Θεσσαλία και απέμειναν μόνον τα τοπωνύμιά τους (Παναγιωτόπουλος, ό.π. 76, 84-85). Κατ’ άλλη γνώμη, οι Αλβανοί δεν έδιωξαν τους Έλληνες, αλλά συζούσαν μαζί τους στα κάστρα που τους έδωσε ο Στέφανος Δουσάν. Επί Καρόλου Τόκκου, διώχθηκαν από τα κάστρα και διέμεναν στα όρη ή έφυγαν για την Πελοπόννησο (Ψιμούλη, 37-39, 53, 56, 57, 61).

28. Αραβαντινός, Περιγραφή... τ. Γ΄ 127. Κατά τον ίδιο (Χρονογραφία ... τ. Β΄ 86), οι κάτοικοι της Κόνιτσας “είσιν αυτόχρθονες Ηπειρώται”. Ο σαλναμές του 1892 γράφει: “Σύμφωνα με τις κοινές αλήθειες που μας κληροδότησαν από στόμα σε στόμα και η ιστορία και η παράδοση, ο καζάς (της Κόνιτσας) ήταν παλιά κάτω από την διοίκηση αλβανών αρχηγών και αποτελεί έναν από τους προαιώνιους χώρους εγκαταστάσεως του αλβανικού λαού” (βλ. Κοκολάκης, ό.π. 94, ο οποίος επισημαίνει την καιροσκοπική προβολή του τότε αλβανικού εθνικισμού από τον σαλναμέ). Αλλά η ως άνω στοματική παράδοση (αν υπήρξε πραγματικά) πρέπει να αφορούσε στην περιοχή του Λεσκοβικού, η οποία είχε διοικηθεί από τον Ισαήμ και άλλους Αλβανούς το 1380 και μετέπειτα, πλην όμως επειδή αυτή ανήκε στον καζά της Κόνιτσας αρχικά, καθώς και μετά το 1830, ενόμισαν μερικοί κατά τον 19ο αιώνα ότι η παράδοση αφορούσε σε όλον τον καζά της Κόνιτσας. Άλλωστε, κατά τα εκτιθέμενα παρακάτω υπο Γ4, Αλβανοί μουσουλμάνοι εγκαταστάθηκαν στην Κόνιτσα μετά το 1656.

ΜΑΣΤΟΡΙΤΙΚΑ

«Κάθε σπίτι που κάνομε το θεωρούμε σαν παιδί μας»

«Η επιτυχημένη εκδήλωση στην Αγία Παρασκευή Κονίτσης, όπου η Εταιρεία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου τίμησε τον Ηπειρώτη λιθοκχτίστη (Γ. Στρατσιάνη) (Πρ. Λ. 10-8-06 έφερε στο νου μου την παρακάτω παιδική μου εικόνα και συζήτηση με συνάδελφό του:

Κατά τη δεκαετία ολίγο προ της (Βορειο)ηπειρωτικής Εποποιίας 1940-41, μια τέτοια ομάδα (νομίζω ότι η ονομασία “μπουλούκι” είναι αδόκιμη εδώ, διότι υποδηλοί και κίνηση), είχε εγκατασταθεί εκεί και επεσκεύαζε σχεδόν ριζικά το πατρικό σπίτι στη γενέτειρά μου, στους Δραμεσούς.

Τους εθαύμαζα για την αλληλοσυνεργασία μεταξύ τους, ο καθένας στην ειδικότητά του, υπακούοντας απόλυτα και άμεσα στον Αρχιμάστορα.

Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ένας από αυτούς προφανώς λιθοξόος στις γωνιές. Σκάλιζε με υπομονή μια γωνία, την οποία κάθε λίγο σηκώονταν και τη μετέφερε, την τοποθετούσε στην προωρισμένη θέση ξανακοιτάζο-

ντάς την και από μακριά την ξανάπαιρνε την σκάλιζε ακόμα, την ξαναπήγαινε κ.ό.κ. ως που να του αρέσει ως ταιριαστή, οπότε φώναζε τον “λασπά” και την “έκτιζαν με μεγάλη και πάλι προσοχή.

Πήρα λοιπόν, για μια στιγμή το θάρρος και τον ρώτησα “Γιατί μάρμαπα την βάζεις και ξανα βάζεις τόσες φορές αυτή την πέτρα;” όπου μου απαντά ήρεμος:

“Άκουσε παιδί μου έχεις δίκιο που ρωτάς. Να ξέρεις όμως ότι το σπίτι αυτό, όπως και κάθε άλλο που κτίζουμε θέλουμε να είναι πολύ καλό, να ευχαριστήσουμε τον πατέρα σου και να μας θυμάται αλλά και τον εαυτό μας, γιατί το θεωρούμε κι εμείς σαν παιδί μας”.

Νομίζω ότι αυτό τα λέει όλα και δικαιώνεται ακόμα περισσότερο ο τιμήθεις από τους ολίγους πλέον επιζώντες παραδοσιακούς μαστόρους των Μαστοροχωρίων, ιδίως της Κόνιτσας όπως μας τα περιέγραψε και ο αγαπητός μας κ. Β. Μάργαρης στο ομώνυμο βιβλίο του, περί του οποίου ασχοληθήκαμε ήδη (Πρ. Λ. 46.08).

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Του ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΞΕΑΡΧΟΥ

Δημάρχου Κόνιτσας Κόνιτσα, ημέρα Παρασκευή, 3-10-2008

Παίρνοντας αφορμή από τα άρθρα του πάντα νέου σε ιδέες συμπατριώτη μας Γιάννη Λυμπερόπουλου, που δημοσιεύονται στο καλό μας περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» για την ανάπτυξη του τόπου μας, με αναφορές στην «πρότυπη» αναπτυξιακή πορεία διάφορων περιοχών της πατρίδας μας, όπως του Νυμφαίου Φλώρινας, θα ήθελα να μάθουν οι αναγνώστες του περιοδικού αλλά και όλοι οι Κονιτσιώτες-τισσες και όλοι οι φίλοι του τόπου μας τι έγινε στο Δήμο μας στα περίπου δύο χρόνια της δημαρχιακής μου θητείας και ποια είναι η «φιλοσοφία» και «η λογική» της νέας δημοτικής αρχής για την ανάπτυξη της περιοχής μας, που πηγάζουν ανάγλυφες από τα έργα που έγιναν, που γίνονται, που μελετήθηκαν και που μελετούνται.

Α. Δήμαρχος ολίγων μηνών δεχόμενα το Πάσχα του 2007 στο στρατόπεδο της Κόνιτσας τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κο Κάρολο Παπούλια και τον Πρωθυπουργό κο Κωνσταντίνο Καραμανλή. Μεγάλο και ανεπανάληπτο γεγονός για τον τόπο μας αυτή καθ' εαυτή η συνεπίσκεψη .

Καλωσορίζοντας την πολιτειακή και πολιτική ηγεσία της χώρας μας από μικροφώνου κατά το πασχαλινό γεύμα μου δόθηκε η ευκαιρία να ζητήσω την συνέχιση της Ιόνιας Οδού (που μελετήθηκε να φθάσει μέχρι το Καλπάκι, όπου θα ενωθεί με τον δρόμο που έρχεται από Κακαβιά) μέσω της Κόνιτσας προς Μακεδονία, στην θέση της παλιάς προμελετηθείσας και μη υλοποιηθείσας-δυστυχώς- Εγνατίας οδού. Το ίδιο αίτημα υπέβαλα και με επιστολή μου που εγχείρισα την ίδια ημέρα στον Πρωθυπουργό, ο οποίος την προώθησε αρμοδίως. Έκρινα ότι το παραπάνω αίτημα είχε και έχει την μεγαλύτερη αναπτυξιακή βαρύτητα και τούτο για να μην πέσει η Κόνιτσα στην (παλιά και γνωστή) απομόνωση (όταν ήταν το τέρμα μιας επαρχιακής οδού και δεν μπορούσε οδικά να επικοινωνήσει ούτε με τα χωριά της Επαρχίας της) μετά την πλήρη λειτουργία της Εγνατίας Οδού, γνωστού όντος ότι οι καλύτερες οικονομικές μέρες της Κόνιτσας άρχισαν όταν ο Δήμος μας έγινε ενδιάμεσος σταθμός στον δρόμο Ιωαννίνων-Κοζάνης. Το παραπάνω αίτημα με την προσωπική μου έγνοια και τεχνι-

κή βοήθεια προωθείται από την Περιφέρεια Ηπείρου, παρά την οικονομική του δυσκολία, λαμβανομένου υπόψη ότι το κόστος μόνο της μελέτης για νέα χάραξη του δρόμου από Καλπάκι μέχρι Κόνιτσα με τις προδιαγραφές της Ιόνιας Οδού ανέρχεται σε παραπάνω από 8.000.000 ευρώ.

Β. Προεκλογική υπόσχεση της παρατάξεως που ηγούμαι ήταν το πόσιμο νερό που ερχόταν από το Στόμιο και χυνόταν στον Αώο να φθάσει με φυσική ροή σε δεξαμενή του Δήμου, αφ' ενός για να εμπλουτισθεί το υδρευτικό δίκτυο με νέες ποσότητες και να ικανοποιηθούν οι κάθε μέρα αυξανόμενες ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών και αφ' ετέρου να απαλλαγεί κατά τους χειμωνιάτικους μήνες ο Δήμος από το υπέρογκο κόστος της κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος για την λειτουργία των αντλιών νερού πλησίον της πέτρινης γέφυρας. Το νερό του Στομίου ήρθε με φυσική ροή στην δεξαμενή "Κατσιμπάρη" και έτσι λύθηκε το πρόβλημα της λειψυδρίας που μας ταλαιπώρησε για λίγες μέρες το φεινό καλοκαίρι. Το έργο εκτελέστηκε σε συντομότερο διάστημα με ελάχιστο κόστος. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της ύδρευσης στον Δήμο μας έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους. Συγκεντρώθηκε και μπαίνει στον αγωγό

του Στομίου τόσο το νερό που πηγάζει στην θέση "Δέση" όσο και το νερό που πηγάζει στην θέση "Γράβος". Με την βοήθεια ενός μηχανισμού (κυκλοφορητή) που τοποθετήθηκε καθοδόν στον νέο αγωγό θα έρθουν μεγαλύτερες ποσότητες νερού στην δεξαμενή.

Είναι γνωστό σε όλους ότι το δίκτυο υδρεύσεως της Κόνιτσας είναι παμπάλαιο και μεγάλο μέρος του νερού που ξεκινάει από τις δεξαμενές δεν φθάνει στις βρύσες μας και μάλλον το δίκτυο μοιάζει με "καλάθι". Οι πολλές διαρροές έχουν δυστυχώς και επίπτωση στην ποιότητα του νερού και στην υγεία. Η ανατεθείσα μελέτη κατασκευής καινούριου υδρευτικού δικτύου σε όλη την Κόνιτσα βρίσκεται στο τέλος της, έχουμε εξασφαλίσει 200.000 ευρώ, και σύντομα θα βρεθούμε στην ευχάριστη θέση να δημοπρατήσουμε το έργο.

Πρόβλημα νερού, μεγάλο ή μικρό, δυστυχώς έχουν και κάποια χωριά μας. Η ανατεθείσα μελέτη μεταφοράς νερού από τον Λάκκο του Αμάραντου προς την Κόνιτσα (και από κει όπου υπάρχει ανάγκη πόσιμου νερού) βρίσκεται επίσης στο τέλος της. Η κατασκευή του έργου βέβαια λόγω του ύψους της δαπάνης είναι ανάγκη να υπαχθεί σε πρόγραμμα.

Δεν χρειάζεται να αναφερθώ στην σημασία των παραπάνω τριών έργων,

που είναι ανάλογη της σημασίας του νερού, ιδίως του πόσιμου, για την ανθρώπινη ζωή και για την ζωή του πλανήτη μας, τον οποίο αλόγιστα καταστρέφουμε με τις δραστηριότητες μας μολύνοντας το περιβάλλον και λιγοστεύοντας το πολύτιμο αγαθό του νερού.

Γ. Η μελέτη που αναθέσαμε για την αποχέτευση της Κόνιτσας αποπερατώθηκε και παραδόθηκε προς έλεγχο και έγκριση στις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου. Σημαντικότατο έργο υποδομής για τον Δήμο μας και οπωσδήποτε εντασσόμενο στην προστασία του περιβάλλοντος, που πάντα πρέπει να έχουμε στο νου μας. Δεν νοείται ανάπτυξη, εάν δεν είναι αειφόρα, εάν δεν προστατεύεται το περιβάλλον. Αλλά και για πρακτικούς λόγους πρέπει να γίνει το αποχετευτικό δίκτυο, όπως και το υδρευτικό δίκτυο, διότι είναι αδύνατη η κατασκευή των δρόμων αφού και οι υπάρχοντες τσιμεντοστρωμένοι ή με καλντερίμια θα υποστούν μεγάλη ζημία με την κατασκευή των δικτύων, το δε οικονομικό κόστος επισκευής ενός δρόμου μετά το πέρασμα δικτύου, θα είναι μεγαλύτερο από το κόστος κατασκευής του δικτύου. Η κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου, ύψους πλέον των 5.500.000 ευρώ, μη περιλαμβανομέ-

νου του σταθμού του βιολογικού καθαρισμού, ελπίζουμε ότι θα ενταχθεί στο ΕΣΠΑ (4ο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης).

Δ. Το έργο όμως που θα μας κάνει όλους υπερήφανους είναι η αξιοποίηση "ανάδειξη της χαράδρας του Αώου μέχρι την Ιερά Μονή Παναγίας Στομίου. Η μελέτη τελείωσε και παραδόθηκε προς έλεγχο-έγκριση στις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου. Στην διάθεση μας έχουμε 1.000.000 ευρώ για την κατασκευή του έργου. Η χαράδρα του Αώου, μεγάλη προίκα του Δημιουργού στην περιοχή μας, επιτέλους αξιοποιείται με πλήρη σεβασμό στο περιβάλλον. Το θρησκευτικό του ρόλο μέσα από τις επισκέψεις των οδοιπόρων θα έχει και το Μοναστήρι του Στομίου, όπου ασκήτευσε ο Γέροντας Παΐσιος. Το έργο της αξιοποίησης της χαράδρας τελειωμό δεν θα έχει. Στο χέρι μας είναι η αξιοποιημένη χαράδρα να ξεπεράσει σε φήμη και σε σημασία το γνωστό φαράγγι της Σαμαριάς.

Ε. Εξασφαλίσθηκε πίστωση για την διάνοιξη του, ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, δρόμου Κόνιτσας-Διστράτου μέσα στους οικισμούς, και ο Δήμος προχώρησε σε μελέτη διάνοιξης του δρόμου από Δημαρχείο μέχρι την θέση "Πλατανάκια". Δεν ξεχνούμε τα χωριά

της Λάκκας Αώου μέχρι και το Δίστρατο και το χιονοδρομικό κέντρο της Βασιλίτσας στον αναπτυξιακό προγραμματισμό μας. Μελετήθηκε η κατασκευή πεζοδρομίου, δικτύου φωτισμού και αγωγού ομβρίων υδάτων, και η δημοπράτηση του έργου θα γίνει συγχρόνως και με την ίδια εργολαβία, για όλο τον κεντρικό οδικό άξονα της Κόνιτσας από "Πλατανάκια" - Παλιό Δημαρχείο-Πέτρινη Γέφυρα. Διανοίχθηκαν οι ορεινοί χωμάτινοι δρόμοι από Μόλιστα προς Λάκκα "Αώου και από Πάδες προς Δρακόλιμνη Σμόλικα και έγιναν προσβάσιμοι σε όλα τα οχήματα και τα όμορφα τοπία μας έγιναν προσιτά και στους εποχούμενους .

ΣΤ. Με συντονισμένα και γρήγορα μέτρα (μισθώσεις, επισκευές κτιρίων κλπ) μπήκαν στον δρόμο της καλύτερης λειτουργίας τα ατμούχα λουτρά Αμάραντου και τα θειούχα Καβασύλων-Πυξαριάς. Η κοινωνική-οικονομική σημασία των δύο λουτροπηγών είναι μέγιστη. Περιμένουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον όλων μας, Πολιτείας, Περιφέρειας, Νομαρχίας, Δήμου, επενδυτών. Μπορεί να "ζήσει" όλος ο πληθυσμός της περιοχής μας μόνο με την ανάπτυξη-αξιοποίηση των δύο λουτροπηγών. Αυτό επιβεβαίωσα σε πρόσφατη επίσκεψη μου σε λουτροπηγές στην Νότια Ιταλία μαζί με άλλους Δημάρ-

χους-μέλη του Συνδέσμου Πόλεων με Ιαματικές Πηγές (που κάνει καλή δουλειά και έχουμε την βοήθεια του) και σύντομα θα επισκεφθεί τον Δήμο μας, κατόπιν αιτήματός μου, Ιταλός καθηγητής Πανεπιστημίου ειδικός στα Ιαματικά Λουτρά. Απομένει προς καταγραφή και αξιοποίηση η άγνωστη στους πολλούς ιαματική θειούχα πηγή της Κλειδωνιάς.

Ζ. Έχει προχωρήσει η μελέτη για την αξιοποίηση των γνωστών και σε αχρησία από πολλά χρόνια παιδικών κατασκηνώσεων Πηγής (Πί|κλαρίου) και ζητήθηκε η παραχώρηση μεγαλύτερης έκτασης για την ικανοποίηση των πολλών σχεδιαζόμενων και μελλούμενων σκοπών.

Η. Κλήθηκε και επισκέφθηκε την Κόνιτσα ειδικός μηχανικός για την κατασκευή τελεφερίκ προς Γκαμήλα και αναμένουμε τις τεχνικές-οικονομικές προτάσεις του.

Θ. Μελετάται η αλλαγή της εισόδου στην πόλη της Κόνιτσας (αριστερότερα από την σημερινή όπως ερχόμαστε από Ιωάννινα) και η κατασκευή, μετά τον υπάρχοντα δρόμο στην συνοικία "Γραβίτσια", δρόμου -έγινε πρόχειρη διάνοιξη- σε επαφή με τον λάκκο και με παραχώρηση εδαφικής λωρίδας από το Αναγνωστοπούλειο Ίδρυμα μέχρι την πλατεία Φριζή (πρατήριο

Λώλου) ούτως ώστε να διοχετευθεί εκεί ο κυκλοφοριακός φόρτος της πόλης και να απαλλαγεί ο δρόμος που διέρχεται από την Πάνω Αγορά της Κόνιτσας από την μεγάλη κίνηση .

Ι. Δημοπρατήθηκαν και είναι στο στάδιο της εκτέλεσης τα παρακάτω έργα : α. μετατροπή του παλιού Σχολείου Πηγής σε ξενώνα με αίθουσα πολλαπλών χρήσεων (συνδυάζεται το έργο αυτό με την αξιοποίηση των γειτονικών κατασκευών) β. επισκευή-ανάδειξη των υδρόμυλων Αρμάτων και Αηδονοχωρίου γ. επισκευή του Δημοτικού Σχολείου Αγίας Παρασκευής.

Κ. Εκτελέσθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους πενήντα πέντε έργα

στα χωριά μας (πλατείες, δρόμοι, τοίχοι, ύδρευση κλπ) αξίας του καθενός 7.000 ευρώ περίπου και ορισμένα μεγαλύτερης

Λ. Δρομολογήθηκαν με προτάσεις του Δήμου και γίνονται έργα από Κληροδοτήματα όπως από το Ίδρυμα Παπαδιαμάντη κλπ. Ζωντάνεψαν Κληροδοτήματα που είχαν ξεχασθεί.

Μ. Βελτιώθηκε η καθαριότητα όλου του Δήμου μας με την προμήθεια και εγκατάσταση εκατό μεγάλων μεταλλικών κάδων και 140 μικρότερων πλαστικών και μερικών για την συγκέντρωση χαρτιού κλπ. Προσεχώς έρχεται και νέο απορριμματοφόρο, δωρεά

του Δήμου Χαϊδαρίου. Εξωραϊσθηκε η κεντρική πλατεία (μπήκαν παγκάκια, περιποιηθήκαμε το πράσινο, εκμισθώθηκε το κεντρικό μαγαζί) και συγκεντρώνεται "κόσμος" το καλοκαίρι, όπως παλιά Ηλεκτροφωτίσθηκε η κεντρική αγορά Κόνιτσας με την τοποθέτηση νέων φωτιστικών σωμάτων και αντικαθίστανται τακτικά σε όλο τον Δήμο οι καμένοι λαμπτήρες. Περιποιηθήκαμε τον χώρο γύρω από το πέτρινο γεφύρι, μοναδικό νεώτερο μνημείο του Δήμου μας και ο πλέον επισκέψιμος χώρος. Σχεδιάζεται η δημιουργία δύο τουλάχιστον πάρκων στην Κόνιτσα, στην είσοδο της πόλης και στην Πάνω Κόνιτσα. Υπάρχει κονδύλι στο προϋπολογισμό για την επισκευή του Μορφωτικού Κέντρου Κάτω Κόνιτσας για να αναβιώσει και ο ρόλος του. Μεταφέρθηκε η Δημόσια Βιβλιοθήκη από το Δημαρχείο (ετοιμαζόμαστε και για το νέο "Καποδίστρια") στο κάτω όροφο της νέας Δημοτικής Αγοράς και παραχωρήθηκε χώρος, πίσω από το ΚΕΦΟ, για την ανέγερση νέου κτιρίου και προσπαθούμε για την σύντομη θεμελίωση του. Ολοκληρώνεται η μίσθωση των καταστημάτων της νέας δημοτικής αγοράς και ευελπιστούμε και στην εγκατάσταση νέου τραπεζικού καταστήματος σ' αυτόν τον χώρο, που πολλά σημαίνει για τις ερευνηθείσες

οικονομικές προοπτικές του τόπου μας.

Ν. Το περασμένο καλοκαίρι μέχρι και όλο τον Σεπτέμβριο με τις εκδηλώσεις ψυχαγωγήθηκαν κάτοικοι και επισκέπτες με πλήθος και ποικίλου περιεχομένου εκδηλώσεων.

Ξ. Βελτιώθηκαν οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου μας (πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι», Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας που δημιούργησε και λαϊκό συσσίτιο για την σίτιση μοναχικών συμπολιτών μας, αναμένεται η ίδρυση ΚΑΠΗ με χρηματοδότηση του Δήμου) και ελπίζουμε στην βελτίωση των υπηρεσιών υγείας με την συμπαράσταση της Πολιτείας, που συχνά ενοχλούμε και του Ιδρύματος του αειμνήστου Νικολάου Τσουμάνη.

Π. Βελτιώνουμε τον μηχανισμό του Δήμου μας, ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή και προχωράμε στην δημιουργία του Ψηφιακού Δήμου, που θα ανταποκρίνεται στις μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες της κοινωνίας μας και στις δημοκρατικές απαιτήσεις του Λαού μας.

Υποσχεθήκαμε προεκλογικά λίγα. Κάναμε πολλά. Σχεδιάζουμε περισσότερα. Βάζουμε κάθε μέρα **«νοικοκυριό»**. Ξεχρεωνόμαστε. Ψηλώνει ο Δήμος μας και γίνεται αξιοπρεπής. Από την φύση μου είμαι αισιόδοξος αλλά

και από τα πραγματικά δεδομένα είμαι «αισιοδοξότερος». Το χρονικό διάστημα της φεινής Ανοιξης η Κόνιτσα δέχθηκε και φιλοξένησε στα τουριστικά της καταλύματα επί τριήμερο 4.000 και πλέον μαθητές Γυμνασίων-Λυκείων από όλη την Ελλάδα στα πλαίσια οργανωμένου προγράμματος. Το καλοκαίρι όλος ο Δήμος μας (Κόνιτσα και τα χωριά μας) "βούλιαξε" από επισκέπτες σε αντίθεση με γειτονικές περιοχές που παραπονούνται, παρότι αυτές οι περιοχές νωρίτερα άρχισαν την τουριστική ανάπτυξη, για έλλειψη τουριστών. Καινούρια μαγαζιά τουριστικού ενδιαφέροντος άνοιξαν στην αγορά μας. Ωραία μαγαζιά ικανά να περιποιηθούν και εστεμμένες. Χθες ήπια ενθουσιασμένη για το φυσικό μας περιβάλλον, παρά την βροχερή μέρα, στην αγορά μας τον καφέ της η Βασίλισσα Σοφία της Ισπανίας. Την κατευοδώσαμε αυτήν και την συνοδεία της με καλάθια γεμάτα από προϊόντα της καρπερής Κονιτσιώτικης Γης. Απομένει να ανοίξουμε την περπατησιά μας, να τρέξουμε, να ιδρώσουμε, να κουράσουμε το μυαλό μας και το μέλλον είναι δικό μας. Δεν υπάρχει τύχη, όλα εξαρτώνται από μας, τοπική ηγεσία και πολίτες. Και αν υπάρχει τύχη αυτή είναι με τους τολμηρούς. Και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στους ώμους τους

όταν θέλουν. Ελπίδα μας οι νέοι άνθρωποι, μαθητές και εργαζόμενοι . Οι απόφοιτοι του Λυκείου μας φέτος κατέκτησαν πολλές και επίσημες θέσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Ας τους μοιάσουμε οι μεγάλοι ως προς τους κόπους τους και την επιτυχία τους. Οι όποιες καταθέσεις μας ας γίνουν επένδυση στον τόπο μας . Εάν θέλουμε, η γενική οικονομική κρίση δεν μας αγγίζει. Θα είναι αποδοτικότερες οι επενδύσεις μας και μιλάω και από δική μου πείρα. Μόνοι μας θα δημιουργήσουμε παραγωγικές θέσεις εργασίας για τα παιδιά μας . Η τουριστική ανάπτυξη, ως ατμομηχανή, θα τραβήξει μπροστά και τον πρωτογενή τομέα, την γεωργία, την κτηνοτροφία, την μικρή βιοτεχνία που και κει χρειάζονται

διορθωτικές αλλαγές και όλο τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα, εμπόριο κλπ . Δόθηκε μεγάλος χώρος στο Μάζι, δίπλα από τον Δρόμο που έρχεται από Μέρτζιανη, για την δημιουργία βιοτεχνικού πάρκου .

Τελειώνοντας, γιατί σίγουρα σας κούρασα, θέλω να ευχαριστήσω τους Αντιδημάρχους, Δημοτικούς Συμβούλους, Προέδρους και Συμβούλους των χωριών μας, τους υπαλλήλους του Δήμου και τους πολίτες, όσους, συνέβαλαν στην διετία να γίνουν πολλά και να σχεδιαστούν περισσότερα και ευχαριστώ επίσης και την Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" για την φιλοξενία μου στις σελίδες του.

HOTEL ΑΩΟΣ
RESTAURANT BAR

ΚΩΝ. ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

*Ανακαινισμένο προσφέρεται
και για συνεσιότητες - βαπτίσεις κ.λπ.*

1ο χιλιόμετρο Εθνικής οδού Κόνιτσας - Κοζάνης

Τηλ.: 26550 22079 - Fax. 2655023079

Στόχοι προγραμμάτων

Η παροχή γνώσεων που θα αποτελέσουν το υπόβαθρο για να πραγματοποιήσουν οι μαθητές-τριες θεμελιωμένες και τεκμηριωμένες κρίσεις σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα και προβλήματα.

Η απόκτηση δεξιοτήτων με τις οποίες θα μπορούν να παρατηρούν, να αναπτύσσουν ερευνητική διάθεση, να ανακαλύπτουν, να ερμηνεύουν τον κόσμο που μας περιβάλλει.

Η καλλιέργεια αξιών όπως της αγάπης, της ηθικής, του σεβασμού προς όλα τα όντα του πλανήτη.

Η υιοθέτηση θετικών στάσεων και συμπεριφορών για τη βελτίωση του περιβάλλοντος ή για την άρση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Η ψυχαγωγία. Η χαρά από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, το ενδιαφέρον, η συγκίνηση, το γέλιο, το χιούμορ, το παιχνίδι. Το βάθεμα του συναισθηματικού κόσμου των παιδιών.

Χώροι του ΚΓΠΕ Κόνιτσας

Το ΚΓΠΕ Κόνιτσας είναι άρτια εξοπλισμένο. Στεγάζεται σε πτέρυγα της Μαθητικής Εστίας Κόνιτσας. Διαθέτει αίθουσα προβολών και σεμιναρίων, εργαστήριο, βιβλιοθήκη, δύο αίθουσες διδασκαλίας και εργασιών των ομάδων, αίθουσα μουσικοκινητικής αγωγής και έκφρασης, αίθουσα Η/Υ, γραφεία, εκθεσιακό χώρο και χώρο υποδοχής, αύλειο χώρο και κήπο.

Φιλοξενία

Οι μαθητικές ομάδες και οι ομάδες των εκπαιδευτικών φιλοξενούνται στο κτίριο της Μαθητικής Εστίας Κόνιτσας, μετά από έγκριση της εκπαιδευτικής τους επίσκεψης από το ΥΠΕΠΘ

Περισσότερες πληροφορίες για το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας θα βρείτε στην ιστοσελίδα: www.krekonitsas.gr

Αν θέλετε να επικοινωνήσετε με το ΚΓΠΕ :

Τηλ. 2655023825

Φαξ 26550 23903

Email: krekon@otenet.gr

@ccountant

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ. σε κεντρικό σημείο της Κόνιτσας.
Τηλ. 2410-620471 - 6979638112

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας (ΚΠΕ)

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας διανύει τον 13ο χρόνο λειτουργίας του. Ιδρύθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων το 1995. Από το 1996 βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία και αναπτύσσει πολλαπλή δράση, όπως αυτή απορρέει από τις ιδρυτικές του αποφάσεις. Χρηματοδοτείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης με Φορέα Υλοποίησης το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας.

Σήμερα που τα ΚΠΕ του Υπουργείου Παιδείας έγιναν 56, εξακολουθεί να είναι ένα από τα καλύτερα οργανωμένα. Αυτό φαίνεται από το πλήθος των αιτήσεων, που λαμβάνει κάθε χρόνο για εκπαιδευτικές επισκέψεις σχολείων από όλη τη χώρα και την ποιότητα της δουλειάς του, η οποία αξιολογείται από όλους τους μαθητές και εκπ/κούς, που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματά του.

Περισσότεροι από 4000 μαθητές-τριες κάθε χρόνο παρακολουθούν τα προγράμματα του ΚΠΕ Κόνιτσας, ενώ 500 περίπου εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται στην Περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Πέρα από τη διάχυση της περιβαλλοντικής πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, συμβάλλει στην τόνωση

της τοπικής οικονομίας.

Οι εκπαιδευτικοί του ΚΠΕ προέρχονται από την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, έχουν εμπειρία και επιμόρφωση στην Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Αυτοί προγραμματίζουν, σχεδιάζουν και υλοποιούν τα προγράμματα και τις δράσεις του Κέντρου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ΥΠΕΠΘ.

Για το τρέχον σχολικό έτος είναι:

1. Τσούβαλη Αικατερίνη, Υπεύθυνη ΚΠΕ, Φιλολόγος
2. Νάσου Μαριάννα, Αναπλ. Υπεύθυνη, Δασκάλα
3. Σούζου Αριστέα, Δασκάλα
4. Ζαλοκώστα Μαρία, Νηπιοτρόφος-Νηπιαγωγός
5. Αλεξίου Γιώργος, Δασοπόνος
6. Ζιώγου Ευφροσύνη, Νηπιαγωγός
7. Ντάγκας Παντελής, Φιλολόγος
8. Τσιάρα Ευθυμία, Νηπιαγωγός

Δράσεις

- Υλοποίηση Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) για μαθητές-τριες Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης διάρκειας 1 έως 4 ημερών με φιλοξενία στη Μαθητική Εστία Κόνιτσας.

- Ίδρυση και συντονισμός Θεμα-

τικών Δικτύων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

- Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Παραγωγή Εκπαιδευτικού και ενημερωτικού Υλικού σχετικού με τα προγράμματα του ΚΓΠΕ και τα περιβαλλοντικά προβλήματα

- Ανάπτυξη συνεργασιών με την τοπική κοινωνία

- Ανάπτυξη συνεργασιών με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού

- Στήριξη προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης των Σχολείων

- Δημιουργία Τράπεζας πληροφοριών και αρχείων για το τοπικό περιβάλλον και για τα γενικότερα περιβαλλοντικά θέματα

- Οργάνωση ημερίδων, συνεδρίων, εκθέσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας πάνω σε θέματα περιβάλλοντος και προστασίας της ποιότητας

Τα προγράμματα του ΚΓΠΕ Κόνιτσας

Μία από τις βασικότερες λειτουργίες του ΚΓΠΕ Κόνιτσας είναι τα προγράμματα Π.Ε. για τα σχολεία:

1. **Εθνικός Δρυμός Βίκου- Αώου:** Μελετάται το καθεστώς λειτουργίας Εθνικών Δρυμών, δασικό και ποτάμιο οικοσύστημα, αειφορικές πρακτικές διαχείρισης φυσικών πόρων, γεωλογικοί σχηματισμοί, ποτάμια, οικιστικό και πολιτισμικό περιβάλλον των δρυμών, ανθρώπινες παρεμβάσεις. Έλεγχος ποιότητας νερού. Διάρκεια: Μονοήμερο, Τριήμερο, Τετραήμερο

2. **Τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας:** Μελετώνται οι παραδοσιακοί οικισμοί σε σχέση με το φυσικό τους περιβάλλον. Σχέση φύσης και ανθρώπινης κατασκευής, παραδοσιακές πρακτικές διαχείρισης φυσικών πόρων, σύγκριση παλιών και νέων οικισμών, το πολιτισμικό περιβάλλον των οικισμών, σύγχρονα προβλήματα.

Διάρκεια: Μονοήμερο, Τριήμερο

3. **Παραδοσιακοί Οικισμοί και Φύση:** Προσέγγιση των παραδοσιακών πρακτικών διαχείρισης του παραδοσιακού περιβάλλοντος και προβολή τους στη σημερινή εποχή, με στόχο την αξιόβιτη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Διάρκεια: Τετραήμερο

4. **Το νερό -Το ποτάμι:** Το νερό ως πηγή ζωής, αειφορική διαχείριση του νερού, σχηματισμός ποταμών, παραποτάμιο οικοσύστημα, ποτάμι και πολιτισμός, έλεγχος ποιότητας νερού, παραδοσιακή διαχείριση του νερού (μικρά υδροηλε-

κτρικά, νερόμυλοι, νεροτριβές κ.ά), περιβαλλοντικές πιέσεις. Διάρκεια: Μονοήμερο, Τριήμερο.

5. **Το δάσος:** Δάσος, έδαφος και νερό αλληλεπίδραση, δασικό οικοσύστημα, η ζωή στο δάσος, η προσφορά του στη ζωή του ανθρώπου, θετική και αρνητική επίδραση του ανθρώπου στο δάσος, αειφορική διαχείριση φυσικών πόρων. Διάρκεια: Μονοήμερο, Διήμερο

6. **Π.Ε. & Ιαματικές Πηγές:** Το γεωφυσικό περιβάλλον των λουτρών, αξιοποίηση της γεωθερμίας ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, διαχείριση φυσικών πόρων (λάσπη, ατμοί κ.α.), ιστορική εξέλιξη των λουτρών, χρήσεις θερμού νερού στη σωματική και ψυχική υγεία, , τρόπος λειτουργίας. Οι Ιαματικές πηγές, ως εναλλακτική μορφή τουριστικής ανάπτυξης. Διάρκεια: Μονοήμερο, Διήμερο

7. **Το Ποτάμι και η Περλίτα, η μικρή σταγόνα:** Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την προσχολική και πρώιμη σχολική ηλικία. Διάρκεια: 5 ώρες.

Τα προγράμματα του Κέντρου συνεχώς ανανεώνονται και βελτιώνονται, ενώ παράλληλα σχεδιάζονται καινοβργια, που άπτονται τοπικών και ευρύτερων περιβαλλοντικών θεμάτων.

Το ΚΠΕ Κόνιτσας προσαρμόζει τα προγράμματά του στα τμήματα των σχολείων, όπου φοιτούν μαθητές-τριες με μαθησιακές δυσκολίες και στα ειδικά σχολεία.

Το κοτσύφι

Το κοτσύφι (ο κότσυφας) είναι ένα από τα συμπαθητικά ωδικά πουλιά της πατρίδας μας.

Κάθε χρόνο, καθήμενος στην κορυφή των δένδρων με τη μελωδική φωνή του μας προαναγγέλλει τον ερχομό της άνοιξης. Και όσο διαρκεί η ευχάριστη και ζωογόνος αυτή εποχή, μας μαγεύει, μας διασκεδάζει με τη μελωδική φωνή του, με το γλυκό κελάνδημά του. Μαζί δε με τον κούκο και το γλυκύτατο αηδόني κάμνουν πανηγυρική συναυλία άφθαστη, πολύ ευχάριστη.

Δυστυχώς το πουλί αυτό, που τόση ευχαρίστηση μας παρέχει με το κελάνδημά του, μένει απροστάτευτο. Δεν συμπεριλαμβάνεται στα απηγορευμένα θηράματα. Βρίσκεται εκτεθειμένο καθημερινά στους πυροβολισμούς και λιθοβολισμούς του καθενός. Είναι η εύκολη λεία των αδέξιων ψευτοκυνηγών και ανάλογων παιδιών. Σε ση-

μείο να κινδυνεύει να αφανισθεί.

Δεν είναι κρίμα όμως, δεν αποτελεί έγκλημα η αφάνιση, η απώλεια ενός τέτοιου πουλιού, που ο δημιουργός το επροίκισε με μια τέτοια μελωδική φωνή. Λυπηρό να στερηθούμε ενός τέτοιου φυσικού μουσικού.

Ας μεριμνήσουν λοιπόν οι αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Γεωργίας να γλιτώσουν το χαριτωμένο αυτό πουλί από τα φλόμπερ των κανακάρηδων και των τόσων άλλων ψευτοκυνηγών. Πρέπει να σωθεί.

† Ηλίας Ε. Παπαζήσης

Σ.Σ. Αυτά έγραφε ο μακαρίτης δάσκαλος Η.Π. το 1985 και δυστυχώς μετά από τόσα χρόνια δεν άλλαξε τίποτε στην συμπεριφορά του ανθρώπου. Εκατοντάδες “κυνηγοί” καμαρώνουν με αρμαθιές δεκάδων και εκατοντάδων σκοτωμένων πουλιών σε κάθε κυνηγική περίοδο λες και γυρίζουν με τα τρόπαια από τον πόλεμο. Παραμονεύουν στα περάσματα ή κάτω από δέντρα με κισσό και δολοφονούν τον καλύτερο μετά το αηδόνη, μουσικό της Ελλ. Πανίδας.

Απορούμε πως το αρμόδιο Υπουργείο δεν εξαιρεί τον κότσυφα από τον εξοντωτικό πόλεμο των ντουφεκάδων.

Νομίζουμε ότι όλες οι οργανώσεις φυσιολατρών πρέπει να αντιδράσουν ώστε στη νέα κυνηγ. περίοδο να απαγορευτεί αυστηρά το κυνήγι αυτού του πουλιού.

ΤΟ ΝΟΜΙΜΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΗΘΙΚΟΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟ ΑΓΑΘ. Γ. ΠΟΛΠΗ

"**Α**θλα γάρ οἷς κείται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ ἀνδρες ἀριστοὶ πολιτεύουσιν": Διότι ἐκεῖ ὅπου ἔχουν ὀριστεῖ μεγάλα βραβεῖα γιὰ τὴν ἀρετῆ, ἐκεῖ καὶ οἱ πολῖτες εἶναι ἀνδρες ἀριστοὶ (Θουκυδίδου Ἱστοριῶν Β, κεφ. 46). Με αὐτὴ τὴν υπέροχνη φράση τελείωσε τὸν Ἐπιτάφιο λόγο τοῦ Ὁ Περικλῆς, ποὺ τὸν ἐκφώνησε γιὰ τοὺς πρῶτους νεκροὺς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Γιὰ τὸν περίφημο αὐτὸν Ἐπιτάφιο λόγο ἔχει λεχθεῖ ὅτι καὶ μόνον αὐτὸς εἰάν διεσώζετο ἀπὸ τὰ κείμενα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γραμματείας θὰ ἦταν ἀρκετὸς γιὰ νὰ καταδείξει τὸν πλοῦτο καὶ τὸ μεγαλεῖο τῶν ἔργων τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος. Καὶ εἶναι εὐτύχημα ποὺ εἶχε καθιερωθεῖ νὰ διδάσκεται ἀνελλιπῶς στὴ Μέση Ἐκπαίδευση. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ μαθητῆς τοῦ Γυμνασίου ἐπαιρναν μὴ γέυση ἀπὸ τὸν Θουκυδίδη, τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς τραγικοὺς ποιητῆς. Παλαιότερα οἱ διδάσκοντες ἐπέμεναν στὰ γραμματικὰ καὶ συντακτικὰ φαινόμενα καὶ, παρόλο ποὺ διετίθεντο ἀρκετῆς ὥρες, τὸ περιεχόμενο, ἡ οὐσία αὐτῶν τῶν ἔργων, διέφευγε καὶ δὲν ἀποτελοῦσε τὸν κύριο στόχο τῆς διδασκαλίας. Κρίμα γιὰτὶ ἐπέμεναν στὴν πέτσα καὶ ὄχι στὸ ἴδιο τὸ ψητό.

Αὐτὰ σχολιάστηκαν ἀπὸ εἰδικούς καὶ ποικιλοτρόπως κρίθηκε τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο σύστημα ἀγωγῆς. Τὰ ἔθεσα προλογίζοντας, γιὰ νὰ τονίσω ποῖα ἀπήχηση θὰ εἶχε στὸν Ἀθηναῖο πολῖτη τοῦ 5ου αἰῶνα ἀν ἀκούγε ἀπὸ κάποιον πολιτικὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὅτι τὸ νόμιμο δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκη καὶ ἠθικό. Βεβαίως θὰ ἐξανίστατο πολὺ περισσότερο ἀν ἀκούγε ὅτι μερικοὶ πολιτικοὶ τῆς ἐποχῆς μας ἄθλα, δηλαδὴ βραβεῖα, γιὰ τὰ ὁποῖα πολιτεύονται θεωροῦν τὰ ἀνομολόγητα ὁμόλογα, τὰ καρτέλ τῆς ΜΕΒΓΑΛ, τῆς συμβάσεως τῆς SIEMENS κλπ. Γιὰ τέτοια ἄθλα-βραβεῖα ἀριστοὶ ἀνδρες πολιτεύουσιν! Καὶ με σθένος (ὄχι βέβαια ἠθικό) υποστηρίζουν, θέλοντας νὰ διδάξουν τῆς ἐπερχόμενες γενιῆς, ὅτι πρέπει νὰ ἀδιαφοροῦν γιὰ ὅσα σχετίζονται με τὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ τὰ ἠθικά καὶ τὰ παρόμοια. Δηλαδὴ, διαγράφοντας τὸ ἠθικό - ὅσοι ἐκ τῶν πολιτικῶν μας τὸ διαγράφουν- εἶναι σαν νὰ υποστηρίζουν ὅτι ὁ πολιτικὸς δὲν πρέπει νὰ διδάσκει ἠθος. Γιὰτὶ κατὰ τὴν βασικὴν τῆς σημασίαν ἠθικό ὀνομάζεται αὐτὸ ποὺ παράγει ἠθος. Εἶναι ἠθικό τὸ ἔργο τοῦ Ὁμήρου γιὰτὶ οἱ ἥρωες ἐνεργοῦν ἔτσι ποὺ νὰ ἀποτελοῦν παράδειγμα πρὸς μίμηση. Με αὐτὴ τὴν ἐννοία ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι ἡ

άριστη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και ασφαλώς ο Θουκυδίδης δεν έγγραφε σωστά όταν τόνιζε ότι τον μη ασχολούμενο με τα κοινά "ουχί άπραγμονα αλλά αχρείον καλώ". Αυτό αφήνουν να εννοήσουμε μερικοί των πολιτικών μας! Αυτές οι "θέσεις" δυστυχώς πηγαινοέρχονται στα κανάλια, θέαμα χαμηλότατης πολιτικής στάθμης, για μια χώρα που αν μπορούσε θα ξανάγραφε ο Κωστής Παλαμάς "τι έχασε, τι έχει, τι της πρέπει".

Είναι αδιάφοροι, λοιπόν, όσοι πολιτικοί είναι, για το ηθικόν, αρκεί να είναι τα νόμιμα όσα "τερτίπια" επινοούν για να αποφεύγουν ή να μειώσουν την πλούσια φορολογητέα ύλη τους. Θα πρέπει όμως να αναγνωρίσει κανείς ου οι Έλληνες γενικά είμαστε εχθρικά διακείμενοι προς τις δημόσιες

υποχρεώσεις μας, γιατί το κράτος, το δημόσιο γενικά, το θεωρούμε ξένο, εχθρικό και οπωσδήποτε όχι δικό μας. (Διερωτάται κανείς: μήπως αυτή η αντίληψη είναι κατάλοιπο της μακρόχρονης τουρκικής σκλαβιάς;) Στη Δικαιοσύνη εναπόκειται το βαρύ χρέος να επαναφέρει σε ισχύ τους νόμους εκείνους που περιφρουρούν τα έννομα αγαθά των πολιτών. Ως Τρίτη εξουσία κατά το σύνταγμά μας, πρέπει να εμπεδώσει την βεβαιότητα στους πολίτες ότι είναι ίσοι απέναντι των νόμων και ότι δίπλα στα δικαιώματα τους υπάρχουν και οι υποχρεώσεις τους. Έτσι ίσως ξαναγεννηθεί η ελπίδα να ακουστεί και πάλι η θουκυδίδεια φράση, που προέταξα σχολιάζοντας την επικαιρότητα.

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ - ΧΑΡ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ

(Δημοτ. Τραγούδια: του τραπεζιού, χορού, γάμου, νυφιάτικα, λιανοτράγουδα, μοιρολόγια, του Χάρου και του Κάτω Κόσμου, λαζαρικά, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες, ιδιωματικές φράσεις, αινίγματα, ευχές, κατάρες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα κ.λ.) σελ. 360 τιμή: 20 ευρώ

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

1) Νικολ. Ρεμπέλης, Κόνιτσας Τηλ. 26550-23071 - 2) Δ/νση περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ"

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΠΡΕΣΒ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΤΣΗ

«ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ» τιλοφορεί το πρόσφατο εκδοθέν βιβλίο του ο πρεσβ. Διονύσιος Τάτσης, πολυγραφότατος συγγραφέας τριάντα και πλέον βιβλίων θρησκευτικού κυρίως περιεχομένου.

Το βιβλίο γράφτηκε με αφορμή τα εκατό χρόνια από τα εγκαίνια του ιερού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου (1909-2009) στο Δίστρατο. Πρωτεργάτης για την ανέγερση του συγκεκριμένου Ναού ήταν ο τότε ιερέας του χωριού Αθανάσιος Πίσπας, για τη ζωή και τη δράση του οποίου ο συγγραφέας μας μιλάει στο Ε΄ κεφάλαιο του βιβλίου του.

Στην ανέγερση του Ναού, τα εγκαίνια του οποίου τέλεσε ο τότε Μητροπολίτης Βελλάς και Κονίτσης, μετέπειτα Μητροπολίτης Ιωαννίνων και στη συνέχεια Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, Σπυρίδων Βλάχος, καθοριστική σε κρήματα και εργασία ήταν η συμβολή των κατοίκων του χωριού.

Το βιβλίο, εκτός από το εισαγωγικό σημείωμα του νυν Μητροπολίτη Δρυινουπόλεως-Πωγωνιανής και Κονίτσης Ανδρέα και τον πρόλογο του χωρινού εφημέριου του χωριού πρ. Φωτίου Τσάμη, χωρίζεται σε επτά ενότητες: Α΄ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΚΟΝΙΤΣΑ-ΔΙΣΤΡΑΤΟ, με σύντομη αναφορά στα χωριά και στο φυσικό περιβάλλον.

Β΄ ΔΙΣΤΡΑΤΟ

Γ΄ Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
Δ΄ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΝΑΟΙ
Ε΄ ΙΕΡΕΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΣΠΑΣ
ΣΤ΄ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Ζ΄ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Όπως αναφέρει στον προλόγο του ο εφημέριος του χωριού: «Πάντα επιθυμούσα, ως εφημέριος Διστράτου, να υπάρχει ένα ευσύνοπτο βιβλίο που ν' αναφέρεται στην ιστορία του χωριού και ειδικότερα του Ιερού Ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου...

Για τη σύνταξη του βιβλίου παρακάλεσα τον π. Διονύσιο Τάτση, ο οποίος πρόθυμα δέχτηκε την πρότασή μου...»

Ο συγγραφέας με την ευαισθησία που τον διακρίνει σε θέματα πίστης και φυσικού περιβάλλοντος, με απόλυτο σεβασμό στις πηγές που ανατρέχει, το γλαφυρό λογοτεχνικό του ταλέντο και το πλούσιο φωτογραφικό υλικό που παραθέτει, μας παραδίδει ένα όντως ευσύνοπτο βιβλίο, χρήσιμο όχι μόνον για τους Διστρατιώτες, αλλά και για όλους αυτούς που ζουν στην ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας ή κατάγονται από αυτήν, ακόμη δε και για τους κατά καιρούς επισκέπτες.

Κεντρική διάθεση του βιβλίου: Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Διστράτου Κονίτσης

Ι.Τ.

Αετομηλίτσα

στον Κόμπιτσιο

Χινοπωριάτικες Πινελιές

Η λίμνη στην Αρέννα

Γράμμος

Μανιτάρια στο Γράμμο

ΗΡΩΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ 1940

Πολλές φορές ήθελα να γράψω για την ηρωική πράξη που έκαναν δύο χωριανοί από το Δίστρατο (παλαιό όνομα χωριού ήταν Μπριάζα Ιωαννίνων).

Από καιρό στο Δίστρατο ήταν Ιταλοί μαζί και καραμπινιέρηδες το 1940.

Όπως ο Ελληνικός Στρατός πολεμούσε σε όλη την Ελλάδα τους Ιταλούς, έτσι έφτασε και προς το χωριό μας μέσω Σαμαρίνας κάποιο τμήμα του Ελληνικού Στρατού χωρίς να ξέρουν πως στο χωριό μας βρίσκονταν Ιταλοί.

Όταν ο Γκόγκος Βασίλης (με ψευδώνυμο Ψίχας) είδε να έρχεται μέσω Σαμαρίνας ένα τμήμα του Ελληνικού Στρατού, απέναντι από το χωριό από την Κουκουμάντρη να πάρουν τον κατήφορο για το χωριό, όπως κοιτούσε με κιάλια, είδε ότι αυτοί είναι Έλληνες και όχι Ιταλοί.

«Το'δες;» Φώναξε στον Τσιάρα Βαγγέλη, και του λέει επί λέξει: «Βαγγέλη εσύ πήγαινε στο Μπεργάτο να περιμένεις. Εγώ θα τους στείλω εκεί». Με αυτά τα λόγια ο Γκόγκος Βασίλης (Ψίχας) φόρεσε το ταλαγάνι και πήρε μαζί του ένα μικρό μπουκάλι τσίπουρο, δεν θα ήταν ούτε μισό λίτρο. Και όπως θυμάμαι η μάνα μου, θεία μου και άλλοι χωριανοί τον συνόδευσαν μέχρι τον Κακάνη.

Ο Ψίχας πήρε τον κατήφορο περνώντας από το ποτάμι και φτάνοντας πάνω από το μύλο του Διονύση Ρόφτσια, σταμάτησε τη

φάλαγγα του Ελληνικού Στρατού, και τους γύρισε πίσω προς την Κουκουμάντρη.

Όπως θυμάμαι ήταν αργά απόγευμα λίγο πριν να βραδιάζει. Η ηρωική πράξη πέτυχε. Δηλαδή μόλις νύκτωσε, οι έλληνες φαντάροι περικύκλωσαν το χωριό. Το πρωί, μόλις ξημέρωσε άρχισε η μάχη.

Οι Ιταλοί ήθελαν να φύγουν προς Βοβούσα, αλλά δρόμος δεν υπήρχε για να φύγουν, γιατί ήταν περικλυκλωμένοι. Οι Ιταλοί είχαν πολλά θύματα.

Θα ήθελα να σημειώσω σχετικά με την υπόθεση αυτή ότι στην Βουδαπέστη συνάντησα έναν δεκανέα έλληνα στρατιώτη από το χωριό Ντουσκό Γρεβενών, ο οποίος πήρε μέρος σε αυτήν την μάχη στο Δίστρατο ή "Μπράζα". Ο δεκανέας αυτός λέγεται Δηνόπουλος Αθανάσιος. Ο ίδιος μου διηγήθηκε πως πιάσανε περίπου 800 αιχμαλώτους. Μόνο 30 Ιταλοί ("μεγάλα κεφάλια") γλίτωσαν. Κάποιος γνωστός από το Δίστρατο τους πέρασε από το ποτάμι. Αυτά μου τα διηγήθηκε ο ίδιος.

Ο Γκόγκος Βασίλης (Ψίχας) ήταν ο θείος μου.

Τώρα, όσο αφορά την Κουκουμάντρη, Μπεργάτο, Κακάνη είναι τοπικά μέρη με ονόματα του χωριού.

Θα μπορούσα πολλά να γράψω, αλλά με αυτά τα λίγα ήθελα να αποδείξω για την θαρραλέα ηρωική πράξη που έγινε εκείνη την εποχή από τους Διστρατιώτες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΟΥΛΑΣ, ΔΙΣΤΡΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ DON BRUNO MARTIGNON
Υπολοχαγού ιερέα του τάγματος αλπινιστών "CIVIDALE"
της μεραρχίας JULIA.

Απόσπασμα από το βιβλίο του GUIDO AVIANI FULVIO

"ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΩΟΥ" UDINE 2000.

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΧΡ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ)

Συνέχεια από τα προηγούμενα

11ο ΜΕΡΟΣ

Από το ημερολόγιο του DON BRUNO

Είχαμε περπατήσει για περίπου μισή ώρα όταν από το δάσος άκουσα μιά φωνή που καλούσε σε βοήθεια. Σκέφτηκα ότι ήταν κάποιος αλπινιστής που είχε χαθεί μέσα στο σκοτάδι και άρχισα να του φωνάζω ενάντια στις διαμαρτυρίες όλων. Η φωνή συνέχιζε επίμονα, σε κάθε περίπτωση ασθενική, κατευθύνθηκα προς αυτή και ενάντια σε κάθε λογική άναψα και ένα σπύρτο. Βρήκα ένα τραυματία εγκαταλειμμένο πάνω σε ένα φορείο. Επέστρεψα στο τάγμα για να ζητήσω άντρες αλλά δεν μπόρεσα να έχω κανένα. Ζήτησα τότε από τους αλπινιστές της τροφοδοσίας να προσφερθούν εθελοντές και τρία παιδιά με ακολούθησαν με τη θέλησή τους, έτσι ο ατυχής στρατιώτης κατέστη δυνατό να διασωθεί και να οδηγηθεί κατόπι στη μονάδα του. Αυτή η επιχείρηση με είχε επίσης αποκόψει από τους αλπινιστές του 16ου λόχου που ήταν η οπισθο-

φυλακή του τάγματος Τσιβιντάλε και περπάτησα παρά πολύ ώστε να μπορέσω να τους ξαναφτάσω. Από ένα βραχώδες ύψωμα στα αριστερά ένα φώς, με ελεγχόμενη συχνότητα, ανακοίνωνε κατά πάσα πιθανότητα το πέρασμά μας. Ήταν σίγουρα ένας ηλιογράφος και αναμφισβήτητα ελληνικός διότι σε εκείνο το σημείο ήταν αδύνατο να βρίσκονται δικοί μας. Ένας αλπινιστής κοιτώντας αυτό το φώς, δεν υπολόγισε το πλάτος του μουλαρόδρομου και έπεσε μέσα στο χείμμαρο που κυλούσε δίπλα μας. Τον αναζήτησα κάτω στο γκρεμό από το κάλεσμα της φωνής του και τον βοήθησα να ξανανέβει και να ενωθεί με τους συντρόφους του. Ο Εμίλιο Τσεσκάτο, πεινασμένος και ψημμένος απο τον πυρετό σταμάτησε: "Δεν αντέχω άλλο!"

"Κάνε κουράγιο και προχώρησε, θα σταματήσουμε όταν ξημερώσει: τι θά κάνεις εδώ μόνος σου;"

"Δεν προχωρώ ούτε σπιθαμή άς γίνει ό,τι είναι να γίνει!"

Το πρωί ο Τσεσκάτο έλειπε από το λόχο διοίκησης! Το πιο πιθανό ήταν ότι

είχε αιχμαλωτιστεί από τους Έλληνες.

Περπάτησα μιλώντας επί μακρό με τον υπολοχαγό Παλούμπο και όταν απομακρύνθηκα από αυτόν για να φτάσω τον λόχο διοίκησης μου είπε: "Μείνετε εδώ, εξάλλου ο πρώτος που θα σε χρειαστώ θα είμαι εγώ! Εκεί πάνω βρίσκεται ο διάβολος!"

Μάλλον το προαισθάνονταν!

Την προηγούμενη ημέρα είχαν φύγει για τους Πάδες μερικοί αλπινιστές: Σε εκείνη την τοποθεσία έπρεπε να είχε εγκατασταθεί ένα προωθημένο τμήμα της επιμελητείας μας, οι δύστυχοι, αντί να βρούν ψωμί βρήκαν τους πυροβολισμούς και ένας από αυτούς τραυματίστηκε. Μάλιστα, αν πρέπει να αναφέρω τα όσα ακριβώς μου είπαν, ο σκοπευτής ήταν μιά γυναίκα ή ένας στραιώτης μεταμφιεσμένος σε γυναίκα. Το γεγονός αυτό δεν μας ήταν καινούριο. Ίσως αυτοί οι σκοπευτές με φουστάνι, στο μέρος αυτό βρίσκονταν πριν την στρατιωτική κατάληψη από πλευράς των τακτικών τμημάτων και ακολουθούσαν μιά συγκεκριμένη τακτική δηλαδή αυτή της παρενόχλησης. Σε κάθε περίπτωση το γεγονός αυτό μας έβαζε σε προβληματισμό. Οι πρώτες ιταλικές διμοιρίες μπήκαν στους Πάδες χωρίς να τις εμποδίσει κανένας, Οι αλπινιστές ξεχύθηκαν στα σπίτια σε αναζήτηση επιμελητείας

αδιάφορο αν ήταν ιταλική η ελληνική. Δεν γνωρίζω επακριβώς τι διαστάσεις έλαβε αυτή η διάχυση διότι μιά διαταγή που έφτασε με καθυστέρηση από πλευράς διοίκησης προσπάθησε να επανασυστήσει την πειθαρχία που είχε χαλαρώσει σε μεγάλο βαθμό. Αν όλοι υπάκουσαν δεν είμαι επίσης σε θέση να το γνωρίζω, ίσως σε κάποιους να μην έφτασαν οι διαταγές, σε κάθε περίπτωση αποτελεί γεγονός ότι γρήγορα έγινε αντιληπτή η ανοησία η οποία διαπράχθηκε. Μόλις λίγο πιο έξω από το χωριό, κατά μήκος του δρόμου που πήγαινε στο Ελεύθερο, υπήρχε μιά μικρή εκκλησία που ονομαζόταν "των 12 αποστόλων". Η εκκλησία είχε ένα προαύλιο που περιστοιχίζονταν από φυτά. Από εκείνο το σημείο ο μουλαρόδρομος στρέφονταν προς τα δεξιά και συνέχιζε την πορεία του πάνω στην πλαγιά του βουνού. Στα αριστερά του μουλαρόδρομου κυλούσε βαθειά γαντζωμένος στους έδαφος ένας παραπόταμος του Αώου. Μετά την εκκλησία βρήκα σταματημένες ορισμένες ομάδες αλπινιστών με δύο αξιωματικούς. Τους ρώτησα σχετικά με την αιτία της στάσης τους και μου απάντησαν ότι πάνω από τον μουλαρόδρομο υπήρχαν οπλοπολυβόλα και ότι περιπολίες του 20ου και του 76ου λόχου είχαν ανέβει στο βουνό για να τα ξετρυπώ-

σουν. Δεν ήταν ολόκληρη η αλήθεια.

Αναφέρθηκα προηγουμένως σχετικά με την σύνθεση του συντάγματος σε αναδίπλωση. Το τάγμα Τζεμόνα βρίσκονταν επικεφαλής με ένα λόχο που βάδιζε σε μεγάλο υψόμετρο με αποστολή την προστασία μας, ακολουθούσε η διοίκηση του συντάγματος, η διοίκηση της ομάδας πυροβολικού Κονελιάνο, το τάγμα Τσιβιντάλε και το τάγμα Τολμέτσο. Αυτό το τελευταίο τάγμα, κατά τη διάρκεια της πορείας, δεν γνωρίζω για ποιούς λόγους, βρέθηκε σε κατάσταση πλήρους ανακατέματος με το Τσιβιντάλε και ο 16ος λόχος του Τσιβιντάλε έμεινε εκ των πραγμάτων οπισθοφυλακή ολόκληρου του συντάγματος. Λίγο μετά τους Πάδες ο σχηματισμός, που δεν προστατεύονταν πλέον από το σκοτάδι, βρέθηκε κάτω από τα πυρά των τυφεκιοφόρων του εχθρού. Αυτοί που απειλούνταν με εντονότερο τρόπο ήταν οι δύο διοικήσεις και το πυροβολικό. Ο 70ος λόχος του Τζεμόνα πέρασε επικεφαλής και μετά από μισή ώρα έντονης σύγκρουσης κατάφερε να τρέψει σε φυγή και να καταδιώξει τον εχθρό μέχρι το υψόμετρο 2221. Ο 76ος και ο 20ος λόχος επενέβησαν μέσα στην ενέργεια αυτή κάνοντας ελιγμό από τα δεξιά και απελευθερώνοντας τις πλαγιές πάνω από τους Πάδες από τα ο-

πλοπολυβόλα που βρίσκονταν κρυμμένα εδώ και εκεί πίσω από τα βράχια μέχρι και πάνω στα δέντα, όπως μου είπαν μερικοί αλπινιστές.

Φάνηκε σε μία πρώτη στιγμή ότι το επίκεντρο των δραστηριοτήτων είχε μεταφερθεί γύρω από το ύψωμα 2221, αλλά πολύ γρήγορα ο Σμόλικας αποκάλυψε όλο το μυστήριό του. Αφέθηκε σε προστασία των ταγμάτων Τσιβιντάλε και Τολμέτσο, ο 69ος λόχος του Τζεμόνα, ενώ το υπόλοιπο του συντάγματος συνέχισε να βαδίζει προς το Ζήλωμα. Εδώ μία νέα επιθεση μεσαίων διαμετρημάτων στα αριστερά του Αώου εξανάγκασε την ομάδα πυροβολικού Κονελιάνο να αντιδράσει κοντά στη Σκούτενα. Η μονομαχία άναψε και συνέχισε zoφερή μέχρι τη στιγμή που ο εχθρός άλλαξε στόχο μετακινώντας τη κατεύθυνση των βολών του πυροβολικού του προς τους Πάδες όπου έφτανε τη στιγμή εκείνη ο λόχος διοίκησης του Τσιβιντάλε. Εν τωμεταξύ, είτε για να αποφύγει την βαλλόμενη από το εχθρικό πυροβολικό περιοχή είτε επίσης επειδή επηρεάστηκε από την επιτυχία των τριών λόχων, η διοίκηση του συντάγματος είχε ακολουθήσει τον μουλαρόδρομο βόρεια του Παλαιοσελίου ακολουθούμενη από την ομάδα πυροβολικού Κονελιάνο, όμως πάνω από το χωριό, όπου ο δρόμος άρχιζε

να ελίσσεται μέσα από φιδάκια, βράχους και πλαγιές, τα δύο αυτά τμήματα προσβλήθηκαν από εχθρικά πολυβόλα. Αντέδρασαν ακαριαία, ώστε να έχουν τολάχιστο ελεύθερο το δρόμο προς τους τρεις λόχους και προς την κορυφή του υψώματος 2221, αντίθετα βρήκαν αυτό ακριβώς που ήθελαν να αποφύγουν. Η σύγκρουση με τον εχθρό υπήρξε βίαια και χρησιμοποιήθηκαν όλοι οι άνδρες ώστε να καταστεί δυνατό να συγκρατηθούν οι Έλληνες, συμπεριλαμβανομένων αυτών του λόχου διοίκησης και τροφοδοσίας.

Η ομάδα πυροβολικού Κονελιάνο ήταν εντελώς αναποτελεσματική.

Όλα αυτά συνέβαιναν δυτικά από τους Πάδες ενώ εγώ ρωτούσα τους αξιωματικούς το λόγο για τον οποίο είχαμε σταματήσει. Τα εφόδια του τάγματος και ο 16ος λόχος δεν είχαν ακόμη φτάσει στο χωριό, ενώ η διοίκηση και το μηχανικό το διέσχισαν.

Λίγο πιο μακριά από αυτούς τους αξιωματικούς βρίσκονταν ο Συνταγματάρχης Τζάκι, ο λοχαγός Νταλεσάντρο και ο ανθυπολοχαγός Μόρο. Κάθησα στην όχθη του χείμαρρου στηριζόμενος πάνω σε μία πέτρα.

Άκουσα μία βολή πυροβολικού που ξεκινούσε και, αμέσως μετά, μία δεύτερη. Το "δίδυμο" σφύριξε και έσκασε τριάντα μέτρα πιο μακριά από εκεί που

ήμουν. Τράπηκα σε φυγή προς το δασωμένο μέρος πάνω από τον μουλαρόδρομο όπου συσσωρευμένες πέτρες μπορούσαν να προσφέρουν ικανοποιητική προστασία.

Δεν κινήθηκα καθόλου. Άλλες βολές έπεσαν στην ίδια κατεύθυνση επιδιώκοντας να υψώσουν το στόχαστρο αντί να το χαμηλώσουν. Σύντομα προστέθηκε και ένα οπλοπολυβόλο που μας χτυπούσε επίσης. Θα ήθελα να πάω μέσα στην εκκλησία όπου είχαν καταφύγει ορισμένοι αλπινιστές, αλλά δεν το έκανα σκεφτόμενος ότι οποιαδήποτε κίνηση θα ήταν ανόητη.

Όμως καναδυό καλοριγμένες βολές μου σταμάτησαν τις αμφιβολίες και έφτασα γρήγορα στην εκκλησία αποφεύγοντας το μουλαρόδρομο που τον γάζωναν οι Έλληνες.

Έδεσα με ένα μαντήλι τις πληγές των δύο πληγωμένων αλπινιστών και αμέσως μετά μία κραυγή με έκανε να τετώσω τα αυτιά μου.

Κατόρθωσα να φτάσω στον τραυματία και με δυσκολία να τον συνοδεύσω εκεί που ήταν μαζεμένοι οι υπόλοιποι διότι οι βολές των όλμων έπεφταν δίδυμες με εκπληκτική ακρίβεια πάνω στο μουλαρόδρομο.

Στην επιστροφή ο συνταγματάρχης μου φώναζε να πέσω κάτω.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Η ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΟΥ 1940 ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΞΗΝΤΑ ΟΚΤΩ ΧΡΟΝΙΑ

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάσθηκε και φέτος στην πόλη μας η επέτειος του Έπους του 1940. Το σύνολο των συμπολιτών μας με την παρουσία τους στις εκδηλώσεις, τίμησαν το ιστορικό αυτό γεγονός του μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου. Ο καλός καιρός και το πλήθος των επισκεπτών έδωσαν έναν ιδιαίτερο τόνο στην όλη εορταστική ατμόσφαιρα.

Πέρα από τις παρελάσεις επιμνημόσυνες δεήσεις και τους πανηγυρικούς, επίκαιρο θα παραμένει πάντα το θέμα του διαχρονικού μηνύματος του 1940, ήτοι της αγάπης της θυσίας και της επιτέλεσης του καθήκοντος προς την Πατρίδα. Είναι παρακινδυνευμένος κάθε υποθετικός συλλογισμός πως αν ο Μεταξάς δεν έλεγε το ΟΧΙ, απλώς θα πέφτανε μερικές "μπαταριές" και ότι ο καθείς θα επέστρεφε στο σπιτάκι του και στις ειρηνικές του ασχολίες. Η έρευνα των ιστορικών εκείνων γεγονότων δεν χωρά απλουστεύσεις. Ό,τι ακολούθησε την 28η Οκτωβρίου 1940 και ό,τι έλαβε χώρα στην μεγαλειώδη Εθνική Αντίσταση που κατά τον έγκριτο ιστορικό Χομησμπάουμ ήταν η πλέον σφοδρή και έντονη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, αποδεικνύει ότι ο Ελληνικός Λαός δεν θα τιμούσε απλώς τα όπλα με δύο -

τρεις τουφεκιές. Αλλά εν τέλει γιατί αυτή η πατριωτική έκρηξη; Είπαμε πως η ιστορία του κάθε λαού δεν επιδέχεται απλουστεύσεις. Κατά τον Χομησμπάουμ δεν είναι τυχαίο που οι Γάλλοι έθεσαν το ερώτημα πορκουά, γιατί να πολεμήσουμε όταν στην συνείδησή τους ήταν αποτυπωμένη η φρίκη της εκατόμβης του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, όπου στο Βερντέν και σε όλο το Δυτικό Μέτωπο χάθηκε το άνθος της Γαλλικής νεολαίας. Σε μας βαθειά μα πολύ βαθειά ο Λαός στο συλλογικό του υποσυνείδητο φύλαγε την πικρία του για την διεθνή προδοσία που συντελέσθηκε το 1922 στα χώματα της Ιωνίας, κοιτίδας του Ελληνικού πολιτισμού. Ο Λαός περίμενε την μεγάλη ευκαιρία για να φέρει και πάλι στο προσκήνιο και στο φως τις διαχρονικές του αρετές και αξίες.

Και μια που μιλάμε για τις διαχρονικές αξίες και αρετές του Ελληνικού Λαού, πρέπει να μας προβληματίζει η μεταλαμπάδευσή τους στις επόμενες γενεές. Πώς θα μεταλαμπαδευτεί το πνεύμα του 1940 όταν στην Κοιλιάδα του Αώου δεν υπάρχει ούτε ένα σημείο αναφοράς στις μάχες που διεξήχθησαν στις νοτιοανατολικές και νοτιοδυτικές υπώρειες του Σμόλικα. Τιμά τους κατοίκους του Ελευθέρου το γεγονός ότι

λίγο έξω από το χωριό τους έστησαν στήλη στην μνήμη του αδικοχαμένου λοχαγού Παυλίδη (Ιταλός αξιωματικός, φαίνεται πως ήταν φανατικός φασίστας, κατά την παράδοσή του απεσφάλισε μία χειροβομβίδα και παρέσυρε στον θάνατο και τον επικεφαλής Λοχαγό Παυλίδη). Από την Βασιλίτσα έως την Σουσνίτσα έπεσαν "χαμαί" τα λάβαρα της περίφημης ορεινής μεραρχίας Τζούλια. Δώδεκα χιλιάδες αλπινιστές υποχώρησαν κάτω από την ορμή και την μαχητικότητα του Ελληνικού Στρατού.

Οι κάτοικοι της Κοιλιάδας του Αώου αξιώνουν όπως σε επίκαιρο σημείο στηθεί προς τιμή του Έλληνα Στρατιώτη του 1940 ανδριάντας αν όχι της κλίμακας εκείνου που βρίσκεται στο Καλπάκι έστω και μικρότερης. Επίσης κρίνουν αναγκαίο την δημιουργία πολεμικού μουσείου με ανάλογο υλικό όπως αποτύπωση των μαχών ενθυμήματα στρατιωτών, φωτογραφίες των επικεφαλής πολέμαρχων του αποσπάσματος Αώου Συνταγματάρχη Σωκρά-

τη Δημάρατου, Αντισυνταγματάρχη Μαρδοχαίου Φριζή, Γίγα, Υποστράτηγου Στανωτά του Στρατηγού Βραχνού και άλλων.

Ίσως για μερικούς κούφιους νεωτεριστές η πιο πάνω πρόταση να φαίνεται παρωχημένος ρομαντισμός του 18ου αιώνα. Είμαι όμως ακράδαντα πεπεισμένος πως εδώ που μας έφθασαν οι εγχώριοι θιασώτες και χωροφύλακες της παγκοσμιοποίησης, που διακαής πόθος τους είναι η μετατροπή του Λαού σε άμορφη και άκριτη μάζα καταναλωτών, η επιστροφή στις αρχέγονες αξίες και παραδόσεις μας είναι ο μονόδρομος προς την σωτηρία μας. Η πρόταση αυτή πιστεύω πως θα υποβληθεί στους αρμόδιους Κρατικούς φορείς, επίσημα από Συλλόγους και Οργανώσεις των χωριών της Κοιλιάδας του Αώου. Δεν υπάρχει λόγος να μην γίνει αποδεκτή. Αν παρέλπιδα η πρόταση πέσει σε γη ακανθώδη τότε ο καθείς ας βγάλει τα συμπεράσματά του για το που βαδίζει η Πατρίδα μας.

Η.Α

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ 1940

ΜΕΣΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Τρόποι και το φέρσιμο των Ιταλών του Μουσουλίνι και ο απότερος σκοπός τους, το φέρσιμό τους προς τους κατοίκους των Πάδων, και οι αντιδράσεις και κινήσεις των κατοίκων πάντα με τα μάτια ενός τετράχρονου και από διηγήσεις πατεράδων και παππούδων.

1. ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: Πάδες ένα βλαχόφωνο χωριό της Πίνδου: οι Βλάχοι της Ελληνικής Πίνδου απέδειξαν και στους τελευταίους αιώνες του Βυζαντίου και περισσότερο στην τουρκοκρατία ότι είχαν σφυρηλατήσει τον ίδιο εθνικό χαρακτήρα με τους συντοπίτες τους Έλληνες. Μια αποτυχημένη απόπειρα δημιουργίας διαστάσεως με το ελληνικό στοιχείο και αναζωπυρώσεως του δήθεν εθνικού (ρουμανικό) των βλάχων έκανε ο Μουσολίνι στην περίοδο της Κατοχής 1941-1943 με την ανακήρυξη της περιοχής της Πίνδου σε Πριγκιπάτο της Πίνδου και την αναμφισβήτηση ελληνικότητα των βλάχων, των Γραικοβλάχων όπως τους αποκαλούσε. Έτσι λοιπόν με την γνωστή προπαγάνδα 1941-1944 άρχισε να επιτρέπει την δημιουργία ρουμανικού σχολείου και στις Πάδες. Έτσι λοιπόν στις Πάδες λειτουργούσαν δύο σχολεία: το Ελληνικό και το Ρουμάνικο.

Στο ελληνικό σχολείο Δάσκαλοι: ο **Βατάλης Αθανάσιος** και η **ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΚΥΡΙΑΚΗ**. Το ρουμανικό σχολείο ήταν το σχολεία της πλατείας με Ντόπιο δάσκαλο. Το ελληνικό είναι στην περιοχή της Βουντούνας. Θυμάμαι ότι ξεκινώντας από τον απάνω Μαχαλά αποφεύγαμε να περάσουμε από την πλατεία διότι δια της βίας μας τραβούσαν μέσα και κατεβαίναμε από το Καμίνι του Μαστρογιάννη φτάναμε στο ελληνικό σχολείο περήφανοι και με πολύ αγάπη. Δεν θυμάμαι πόσο κράτησε το ρουμανικό σχολείο, αλλά θυμάμαι την προπαγάνδα τους που έλεγαν όποιος έρθει στο ρουμάνικο θα έχει δυο ζαχαρωτά κάθε μέρα, και τις πιέσεις προς τους γονείς μας. Αλλά η Ελληνική ψυχή μας δεν τους έκανε το χατίρι.

2. Ο ΠΙΠΕΡΟΥΝΑΣ (ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ). Αρκετό καιρό πριν γίνει η εισβολή των Ιταλών στις Πάδες και στην περιοχή παρουσιάστηκε κάποιος τύπος όπως άκουγα από τους πατεράδες ο οποίος μιλούσε σπαστά ελληνικά και είχε μια απόχνη να κυνηγάει πεταλούδες και έντομα, δήθεν να εμπλουτίσει την έρευνά του στο φυσικό περιβάλλον. αλλά απ' ό,τι υποστήριζαν οι πατεράδες μας, αυτός ήταν κατάσκοπος και

κατέγραψε τους δρόμους της περιοχής και τα μονοπάτια, ετοίμαζε την εισβολή των Ιταλών του Μουσολίνι. Αργά το κατάλαβαν οι πατεράδες μας.

3. ΠΑΝΙΚΟΣ. Μια φωνή ακουγόταν σ' όλο το χωριό. Εμείς στον άνω μαχαλά του χωριού μαζευτήκαμε στην θέση "**Μόνοια**" και πήραν την απόφαση οι πατεράδες μας να ανέβουμε στα βουνά και να πάρουμε το δρόμο για το χωριό ΑΡΜΑΤΑ. Με αρχηγό τον συγχωρεμένο ΝΙΚΟΛΑΟ ΓΙΑΝΝΑΚΑ ο οποίος είχε κάνει και στο Μικρασιατικό πόλεμο μαζευτήκαμε 70-80 άτομα και πήραμε το δρόμο, κατεβήκαμε στην τοποθεσία ΤΖΙΑΦΕΡΗ, φθάσαμε στην τοποθεσία Κιάπτενη και με δυσκολία περάσαμε τον μυλοπόταμο. Εμένα τότε 3-4 ετών, με κουβαλούσε η μάνα μου στην ΠΛΑΤΗ. Αρχίσαμε να

ανεβαίνουμε την απότομη ανηφόρα ΣΤΡ-ΜΙΑΛΛΟΥ ανεβήκαμε στην κορυφή του βουνού και αρχίσαμε την κατηφόρα από δύσκολα δρομάκια και με περίσσια κούραση και αβεβαιότητα.

Κάποια στιγμή κατεβήκαμε στην τοποθεσία ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΣ (ΛΕΥΚΟ ΠΟΤΑΜΙ). Είναι και ήταν τα σύνορα ΠΑΔΕΣ-ΑΡΜΑΤΑ και κατα παράξενο τρόπο ήρθαμε φάτσα-φάτσα με τους Ιταλούς του Μουσουλί. Καθήσαμε κάτω και το μόνο που θυμάμαι είναι ότι από το στόμα του συγχωρεμένου ΝΙΚ. ΓΙΑΝΝΑΚΑ του άρπαξαν το τσιγάρο από το στόμα και μας είπαν να επιστρέψουμε στο χωριό, φυσικά τώρα από τον κανονικό δρόμο· δεν μας πείραξαν καθόλου παρά μόνο μας πήραν ότι τρόφιμα και τσιγάρα είχαμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

*Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παίδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»*

ΙΑΤΡΕΙΟ:
Σοφοκλή Βενιζέλου 1 • Δάφνη
2ος Όροφος

ΤΗΛ.: 210 9750155
ΚΙΝ.: 6932581314

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία 120 τ.μ. με βοηθητικούς
χώρους κοντά στο εξοχικό
κέντρο «ΔΕΝΔΡΟ»
Τηλ. 6932712457

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γράφει ο συνεργάτης μας Στάθης Παρασκευόπουλος

ΚΑΤΑ τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας πολλοί Έλληνες, και ιδιαίτερα οι Ηπειρώτες, υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τη γενέθλια γη τους για πολλούς και διάφορους λόγους και ν' αναζητήσουν την τύχη τους αλλού. Πόλος έλξης στάθηκαν κυρίως οι παραδουνάβιες χώρες με την παχύσαρκη γη τους, που πρόσφεραν πλούσιο έδαφος, για να μπορέσει κανείς όχι μόνο να επιβιώσει, αλλά και ν' αποκτήσει χρήματα. Ηκνηρή περίπτωση, για του λόγου το αληθές, οι εθνικοί μας ευεργέτες των οποίων τα έργα μένουν μέχρι σήμερα και προκαλούν τα θαυμασμό μας, έργα που τους πέρασαν στο πάνθεο των αθανάτων.

Ένας απ' αυτούς τους Έλληνες, που άφησαν πίσω τους τα πατρίδια και αναζήτησαν καλύτερη μοίρα εκτός Ελλάδας και μάλιστα Ηπειρώτης, είναι και ο Γεώργιος Σταύρου.

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα, την πρωτεύουσα της Ηπείρου το 1788, στα Γιάννενα που ήσαν "πρώτα στα γρόσια, σ' άρματα και στα γράμματα". Παρ' όλα αυτά, πολλοί Γιαννιώτες ξενιτεύτηκαν, γιατί στερούνταν -όπως και οι άλλοι Έλληνες- το πολυτιμότερο αγαθό, το αγα-

θό της ελευθερίας. Η μπόχα της σκλαβιάς τους έπνιγε. Ήθελαν κάπου πιο ελεύθερα ν' αναπνεύσουν, πιο μακριά και πιο έξω απ' την ανάσα του Τούρκου που την ένιωθαν καυτή. Και ο βορράς προσφερόταν γι' αυτό, όπου το ξανθό και ομόδοξο γένος παρείχε ασφάλεια. Η Ρωσία δέχονταν πολλούς Έλληνες, το ίδιο και οι Παραδουνάβιες χώρες που είχαν, κατά διαστήματα, Έλληνες ηγεμόνες.

Ο Γεώργιος Σταύρου ακολούθησε το δρόμο που 'χαν δείξει πολλοί συμπατριώτες του. Βρέθηκε στη Βλαχία, αλλά, μετά την αποτυχία του Αγώνα, ανέβηκε πιο πάνω. Πήγε στην Αγία Πετρούπολη. Θα πρέπει να σημειωθεί πως είχε προφτάσει να γίνει μέλος της Φιλικής Εταιρείας, που είχαν ιδρύσει, από το 1814, ο Ξάνθος, ο Σκουφάς, ο Τσακάλωφ και ο ξεχασμένος από πολλούς Αναγνωστόπουλος. Γι' αυτό και είχε ενεργό μέρος στα δράματα του Αγώνα και ασχολήθηκε με την αποστολή και πολεμοφοδίων ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την επαναστατημένη Ελλάδα.

Το 1825, έτος που η Ελλάδα με τις εμφύλιες διενέξεις της -ζιζάνιο, που δυστυχώς, φυτρώνει στο λειμώνα των αρε-

τών της- είχε γίνει "ξέφραγο αμπέλι" και ο Ιμπραήμ προήλασε "δια πυρός και σιδήρου" κι έφτασε ως το Μεσολόγγι, ο Γεώργιος Σταύρου κατέβηκε στην πατρίδα. Εγκατέλειψε τις δραστηριότητές του στο Βορρά και ήρθε στην επαναστατημένη Ελλάδα, για να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Διορίσθηκε γενικός ταμίας του προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουτουριώτη. Θέση, αναντίλογα, αξιόλογη σε νευραλγικό τομέα του εθνικού βίου. Πήρε μέρος στις Γ' κι Ε' Εθνοσυνελεύσεις ως πληρεξούσιος της Ηπείρου, η οποία δεν είχε ακόμα γευτεί το ζωογόνο αέρα της ελευθερίας.

Στα χρόνια του πρώτου Κυβερνήτη, του Ιωάννη Καποδίστρια, που και αυτός είχε ζήσει και είχε φτάσει στα ύπατα αξιώματα της εξωτερικής πολιτικής στη Ρωσία, διατέλεσε μέλος της "επί της οικονομικής επιτροπής" και της επιτροπής της "χρηματικής τραπέζης".

Ακολούθησαν -μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια- τα χρόνια της Βασιλείας του Όθωνα και ο Γεώργιος Σταύρου έγινε μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με δική του συμβολή, και αυτό από παντού αναγνωρίζεται, ιδρύθηκε το 1841 η

Εθνική Τράπεζα, η οποία από τότε, και για ενάμιση και πλέον αιώνα μέχρι σήμερα, διαγράφει μια λαμπρή πορεία στα δρώμενα της ελληνικής οικονομίας και της εθνικής μας ζωής. Ο Γεώργιος Σταύρου, φυσικό ήταν, να εκλεχθεί απ' τους μετόχους διευθυντής στην αρχή, διοικητής στη συνέχεια, και το 1849 ισόβιος διοικητής της. Επί των ημερών του μπήκαν τ' αγκωνάρια για τη μετέπειτα πορεία του σπουδαίου πιστωτικού μας ιδρύματος. Διετέλεσε και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στο Δήμο της Αθήνας. Στη διαθήκη του υποχρέωνε τους κληρονόμους του ν' αφήσουν κληροδότημα για την ίδρυση Ορφανοτροφείου στα Ιωάννινα και Σανατορίου στην Πάρνηθα.

Μια λαμπρή πορεία υπήρξε η πορεία αυτού του Ηπειρώτη άνδρα, η οποία κόπηκε το 1860 με το θάνατο του.

Φέτος συμπληρώνονται 220 χρόνια απ' τη γέννησή του και με αφορμή αυτό το επετειακό γεγονός και αυτή η αναφορά, αντί μνημόσυνου, στη μνήμη του. Καλό είναι να θυμόμαστε όσους συνήργησαν για να ζούμε εμείς σήμερα καλύτερα.

Η πυτζάμα

Μετά τη γερμανική κατοχή (1944) έφτασε στην Ελλάδα η αμερικανική βοήθεια με την UNRA στους ταλαιπωρημένους και πεινασμένους κατοίκους. Ήταν: γεωργικά εργαλεία (σιδερένια αλέτρια, τσαπιά κ.α.), κάτι πελώρια μουλάρια, τρόφιμα (αλεύρι, γλυκόζη, μουρουνέλαιο κ.ά.), ρούχα - παπούτσια καινούρια και μεταχειρισμένα.

Σε κάθε χωριό τα μοίραζε ο πρόεδρος στους κατοίκους με δίκαιο τρόπο, θεωρητικά, αλλά στην πράξη “ευλογούσε τα γένια του” κρατώντας αρκετά για τον εαυτό του και για κάποιους δικούς του. Βλέπετε, έκανε πράξη τη λαϊκή παροιμία “όποιος βάζει το δάχτυλο στο μέλι, θα το γλείψει”.

Πολλά παράπονα ακόμα και καβγάδες γίνονταν στα χωριά, γιατί ο ένας πήρε, ο άλλος δεν πήρε, ο τάδε πήρε πολλά ο δείνα πήρε λίγα κλπ.

Από τα ρούχα και τα παπούτσια τα πιο πολλά ήταν ακατάλληλα για τις συνθήκες και τις συνήθειες του χωριού, αλλά στην ανάγκη καλά ήταν κι αυτά. Τα δέματα είχαν κάτι παρδαλά φουστάνια, ψηλοτάκουνα παπούτσια, πολύχρωμες γραβάτες κ.ά. Μάλιστα την εποχή εκείνη έγινε ανέκδοτο το ε-

ξής περιστατικό που συνέβη σε κάποιο χωριό του κάμπου.

Έτυχε στο δέμα κάποιου αγρότη, μεταξύ των άλλων και μια φορεσιά πυτζάμες με ρίγες.

Νομίζοντας ότι ήταν κοστούμι, τη φόρεσε ο άνθρωπος, έδεσε και μια γραβάτα όπως όπως, γιατί είχε δει κάποιους μεγαλουσιάνους που 'ρχονταν από την Αμερική στο χωριό γραβατωμένοι και την Κυριακή πήγε πρωί πρωί στην εκκλησιά να λειτουργηθεί.

Έπιασε ένα στασίδι και καμάρωνε σαν το παγώνι με το ριγωτό κοστούμι του.

Πολλοί από τους εκκλησιαζόμενους χωριανούς τον κοιτούσαν με κάποια κρυφή ζήλεια, όπως καθόταν κορδωτός στο στασίδι κι εκείνος ένιωθε ικανοποίηση μέσα του νομίζοντας ότι τον ζήλευαν κι όλας για το τυχερό εύρημά του...

Ήταν όμως και κάποιοι που η κατοχική πείνα τους έφερε από την πρωτεύουσα στο καμποχώρι με το καλάμπόκι και τα γιδοπρόβατα, αφήνοντας τις δουλειές της πόλης που δεν είχαν πέραση, αφού η πείνα θέριζε τους ανθρώπους και τους μάζευε ο Δήμος πεθαμένους με τα κάρτα.

Αυτοί μόλις τον είδαν, κατάλαβαν τι είχε γίνει και τον κοιτούσαν με περιέρ-

γεια, έτοιμοι να βάλουν τα γέλια, αλλά η ιερότητα της στιγμής δεν το επέτρεπε. Αυτός συγκεντρώνοντας τα βλέμματα όλου του εκκλησιάσματος καμάρωνε περισσότερο.

Μόλις τέλειωσε η λειτουργία, βγήκαν οι χωριανοί στο χαγιάτι κι εκεί μαζί με το “με γειά” μερικών, του λέει κάποιος από τους ταξιδιοφερμένους: Ωρέ γείτονα ξέρεις τι φοράς;

- Κοστούμι, του απαντά αυτός, το βρήκα στο δέμα.

- Αυτό δεν είναι κοστούμι για την εκκλησία, του ξαναλέει ο πρώτος, αυτό

το φοράνε στον ύπνο.

Γέμισε το χαγιάτι από χάχανα και πειράγματα που τον ανάγκασαν να φύγει άρον άρον για το σπίτι του να βγάλει από πάνω του αυτή την παράξενη φορεσιά. Που να ξερε ο καημένος από τέτοιες πολυτέλειες. Αυτός ξάπλωνε με τσέργες και βελέντζες κι όταν ξημέρωνε τα πρόβατά του στο λόγγο είχε την κάπα του σκέπασμα και στρώμα. Πού να το φανταζόταν ότι κοιμόνταν άνθρωποι με ριγωτά κοστούμια!

Σ.Τ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ.
στην Άνω Κόνιτσα
Πληροφορίες 2106538281

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας
Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
Δικηγόρος Αθηνών

Αφοί Διογενίδη 4 -
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΡΑΜΑΝΤΖΑΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ
κιν.: 6972554232

ΖΥΓΟΜΑΛΗ 5 ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΤΗΛ. 2651075020
email : spyros.ramantzas@gmail.com

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΝΕΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Οι γεωλογικές-γεωφυσικές έρευνες στην περιοχή της Κόνιτσας όσο και στον ευρύτερο χώρο, που έγιναν από το ΙΓΜΕ μέχρι σήμερα, αποσκοπούσαν στη γενική αναγνώριση των υδρογεωλογικών συνθηκών, για τη διαπίστωση των δυνατοτήτων ανεύρεσης υπόγειου νερού για ύδρευση, εμφιάλωση και θεραπευτικούς σκοπούς.

Γεωτρήσεις για την ύδρευση του Δήμου Κόνιτσας έγιναν επίσης από κατασκευαστική εταιρεία.

Οι έρευνες του ΙΓΜΕ κάλυψαν περιορισμένη έκταση, χωρίς να υλοποιηθεί το ερευνητικό πρόγραμμα στο σύνολό του. Αυτό ισχύει ως ένα βαθμό και για τις υδρογεωτρητικές εργασίες του Δήμου, στις οποίες παρατηρήθηκε σοβαρή παρέκλιση από το πρόγραμμα.

Τα δεδομένα από τις έρευνες του ΙΓΜΕ βρίσκονται στο στάδιο της ερμηνείας· όπως προκύπτει από τις σχετικές εκθέσεις.

Αναμφισβήτητα, όλες οι παραπάνω έρευνες συνέβαλαν στη γνώση της γεωλογίας της περιοχής και τη μελέτη του υδρογεωθερμικού πεδίου στην περιοχή των Λουτρών Καβάσιλα.

Το υδρογεωθερμικό πεδίο διαμορ-

φώνεται στους ασβεστόλιθους της περιοχής μεταξύ του κάμπου της Κόνιτσας και της κοιλάδας του Σαραντάπορου, οι οποίοι παρουσιάζουν μικρές εμφανίσεις σε σύγκριση, με την υπόγεια ανάπτυξή τους, που φαίνεται να είναι σημαντική.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αναγνωριστικής έρευνας οι ασβεστόλιθοι παρουσιάζονται ως τεκτονικά τεμάχια, διαδοχικά τοποθετημένα σε διάφορα βάθη κάτω από τους σχηματισμούς του φλύσχου.

Για το σκοπό της έρευνας του υδρογεωθερμικού πεδίου διανοίχτηκαν 5 γεωτρήσεις, τα βάθη των οποίων είναι από 154,40μ μέχρι 518μ.

Οι γεωτρήσεις έγιναν στο χώρο των Λουτρών στα Καβάσιλα, στη θέση Τοπόλιτσα της Κόνιτσας και στην Ηλιόρραχη.

Στα Καβάσιλα και στην Τοπόλιτσα εντοπίστηκε υδροφορία σε βάθος 7,0 μ, και 53 μ. μέσα στους ασβεστόλιθους του γεωθερμικού πεδίου. Η θερμοκρασία του νερού κυμαίνεται από 20-32° C. Οι παροχές των γεωτρήσεων δεν είναι γνωστές. Στην Ηλιόρραχη διατρήθηκαν αργιλικοί σχιστόλιθοι με λεπτές ενστρώσεις ψαμμιτών, μεγά-

λου πάχους (άνω των 518 μ.).

Η ύπαρξη θετικής γεωθερμικής βαθμίδας πρέπει να συνδυάζεται, με την παρουσία μαγματικού σώματος και τη βαθιά κυκλοφορία του νερού.

Ύστερα από γενική θεώρηση των δεδομένων επισημαίνουμε τα εξής:

1. Η γεωφυσική έρευνα, όπως προαναφέραμε, πραγματοποιήθηκε στο ορεινό τμήμα της περιοχής. Ο αριθμός των βυθοσκοπήσεων κρίνεται ανεπαρκής για τη μελέτη του προβλήματος, διότι η περιοχή παρουσιάζει περίπλοκη γεωλογική δομή και η μελέτη του προβλήματος απαιτεί ολοκληρωμένη έρευνα.

2. Δεδομένου ότι τα θερμά νερά παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από κοινωνική και οικονομική άποψη, θα πρέπει να ολοκληρωθεί η έρευνα.

Για το σκοπό αυτό πρέπει να πραγματοποιηθούν οι εξής εργασίες, οι οποίες θα συμπεριλαμβάνουν :

1. Υδρογεωλογική χαρτογράφηση σε κλίμακα 1:20.000.

2. Απαραίτητο αριθμό γεωφυσικών βυθοσκοπήσεων σε όλη την περιοχή και ειδικότερα κατά μήκος της τεκτονικής ζώνης Κόνιτσα-Μάζι στο ανορθωμένο σκέλος του ρήγματος, στοχεύοντας στον εντοπισμό του γεωθερμικού πεδίου στους ασβεστόλιθους σε: ευνοϊ-

κά βάθη και την οριοθέτησή του.

3. Η γεωλογική-γεωφυσική και υδρογεωλογική έρευνα θα πρέπει επίσης να καλύψει τον κάτω ρου του Σαραντάπορου από τα Ελληνοαλβανικά σύνορα μέχρι το ύψος του Πύργου.

4. Η αξιοποίηση του θερμού νερού θα συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής και τη βελτίωση του βιοτικού και εκπολιτιστικού επίπεδου των κατοίκων της.

5. Στην πρώτη φάση των ερευνών θα πρέπει να υλοποιηθούν οι έρευνες υποδομής, που προαναφέραμε. Το κόστος των εργασιών αυτών εκτιμάται, σε 12. 000 000 δρχ. (35.000 €).

6. Η εκτέλεση γεωτρητικού -προγράμματος (ερευνητικές-παραγωγικές γεωτρήσεις, αντλήσεις δοκιμής, υπολογισμός αποθεμάτων υπόγειου νερού κ. λ.π.) θα αποτελέσει τη δεύτερη φάση της έρευνας. Προβλεπόμενη δαπάνη 90-100 εκτμ,δραχμές (300.000€).

4. Απαραίτητη προϋπόθεση για τον προγραμματισμό και εκπόνηση της έρευνας είναι η έγκριση της πρότασης από τις τοπικές αρχές και η εξασφάλιση από μέρους τους της αναγκαίας χρηματοδότησης.

Μιχάλης Παγούνης
Γεωλόγος

Από τη δράση της Πυροσβ. Υπηρεσίας Κόνιτσας

Πλούσια ήταν κι εφέτος κατά την καλοκαιρινή περίοδο η δράση της Πυροσβ. Υπηρεσίας με τα παρατηρητήρια και την άμεση προσπάθεια για κατάσβεση πυρκαγιών, όπου εκδηλώθηκαν, αλλά και σε άλλα έκτατα συμβάντα. Έτσι, από 29/5 - 12/10 είχαμε πυρκαγιές στις εξής περιοχές:

29/05 Κόνιτσα "Λεύκα" 5 στρ.
29/5 Ελεύθερο "Κάμπος" 10m²
25/06 Κόνιτσα "Αγ. Ιωάννης" 0,5 στρ.
26/06 Λαγκάδα "Διασταύρωση" 0,5 στρ.
02/07 Δίσπρατο "Άγονο" (κορμός δέντρου από κεραυνό).
05/07 Άρματα "Βαλέσασκα" 0,5 στρ.
08/07 Κλειδωνιά (αγιοτ. έκταση) 50 στρ.
21/07 Αετομηνλίτσα "Μηλιά" 2στρ.
22/07 Λαγκάδα "Καραλή" 50m² (από κεραυνό)
03/08 Κεφαλοχώρι (χορτολιβαδική έκταση) 6 στρ.
05/08 Καστανέα 5 στρ.
09/08 Αμάραντος "Λεύκα" 20 στρ.
10/08 Ελεύθερο "Φτέρη" 200m²
12/08 Αμάραντος "Άνω Λεύκα" 1000 στρ.
14/08 Πληκάτι "Σκοτάδι" 100
16/08 Πάδες "Αμπέλια" 1,5 στρ.
29/08 Καστανέα "Τσίλια" (Κορμός δέντρου)

01/09 Άρματα "Βαρκό" (Κορμός δέντρου)
05/09 Πληκάτι "Βλάχικα" 4 στρ.
06/09 Φούρκα "Γάβροι" 50 στρ.
08/09 Δίσπρατο "Άγονο" (Κορμός δέντρου)
11/09 Δίσπρατο "Άσπρη πέτρα", 10 στρ.
12/9 Παλιοσέλι "Γέφυρα Χασάνη" Κορμός δέντρου
13/09 Κεφαλοχώρι 10 στρ.
20/09 Κεφαλόβρυσο "Εργοστάσιο" 5 στρ.
12/10 Πλαγιά 0,5 στρ.
Σύνολο 26 Πυρκαγιές

Επίσης η Υπηρεσία από 01/05/08-15/01/08 κλήθηκε να επέμβει σε 5 αστικές πυρκαγιές, 4 τροχαία ατυχήματα (απεγκλωβισμοί) καθώς και 14 περιπτώσεις βοήθειας, από τις οποίες 9 πλύσεις οδοστρώματος, 3 διασώσεις ορειβατών, 1 απομάκρυνση φιδιού από σπίτι και 1 απεγκλωβισμό από ασανσέρ.

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Ανάπτυξης Καγιάκ-Σλάλομ η «ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ»

Διεξήχθη το Σάββατο 30 Αυγούστου 2008 στην υπερσύγχρονη εγκατάσταση του Ελληνικού, στην καλύτερη πίστα του κόσμου, το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ανάπτυξης "Κανόε Καγιάκ - Σλάλομ" με τη συμμετοχή 70 Αθλητών-τριών.

Το πρωτάθλημα στην πόλη των ΚΑΠΑΚ

Η παρουσία των αθλητών/τριών ήταν συγκινητική. Το ταλέντο τους πολύ μεγάλο, δίνοντάς μας ελπίδες για το μέλλον, μας τόνισε ο Πρόεδρος της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, Κώστας Αγόρου, ο οποίος μαζί με τον Αντιπρόεδρο του Σωματείου και μέλος του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Κώ-

στα Γκούντα και τον Έφορο του "Σλάλομ", Θανάση Κωστούλα, συνόδευσαν την 35μελή αποστολή του Σωματείου.

Στις 13 κατηγορίες αγωνισμάτων η ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ κυριάρχησε, κατακτώντας 8 χρυσά, 6 αργυρά και 3 χάλκινα. Μετάλλια.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ:

ΠΑΙΔΕΣ Αρχάριοι, Κ₁ Ατομικό.

- 1ος Αντωνίου Παύλος - Τύμφη Κόνιτσας
- 2ος Ζησέκας Ευριπίδης - Χαλκίδα
- 3ος Γιαννημέλος Θωμάς - Τύμφη Κόνιτσας
- 5ος Βαρβάτης Φίλιππος - Τύμφη Κόνιτσας
- 7ος Ράπτης Γεώργιος - Τύμφης Κόνιτσας

ΠΑΙΔΕΣ Αρχάριοι 3ΧΚ₁ Ομαδικό

1η θέση: Τύμφης Κόνιτσας Αντωνίου Παύλος - Βαρβάτης Φίλιππος - Γιαννημέλος Θωμάς

2η θέση: Χαλκίδα Καναράς - Ζησέκας - Ντεγιάννης

ΠΑΙΔΕΣ Αρχάριοι C₁ Ατομικό

1η θέση: Λάππας Νικόλαος - Τύμφη Κόνιτσας

2η θέση: Κουνίσι Γκρενάρ-Τύμφη Κόνιτσας

3η θέση: Σουλιώτης Χρήστος - Τύμφη Κόνιτσας

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ

1η θέση: Μησιακούλη Σταματία - Τύμφη

ΠΑΜΠΑΙΔΕΣ Κ₁ Ατομικό

1η θέση: Μησιακούλης Κυριάκος, Τύμφη Κόνιτσας

2η θέση: Μουρεχίδη Θεοδώρα - Τύμφη Κόνιτσας

3η θέση: Ρούσου Κλεοπάτρα-Χαλκίδα.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ Αρχάριες 3ΧΚ₁ Ομαδικό

1η θέση: Τύμφη Κόνιτσας (Κυρίτση Ιωάννα - Μησιακούλη Σταματία - Μουρεχίδη Θεοδώρα).

2η θέση: Χαλούλος Σωτήριος: Τύμφη Κόνιτσας

3η θέση: Βάσαλος Χρήστος: Τύμφη Κόνιτσας

ΠΑΜΠΑΙΔΕΣ C₁ Ατομικό

1η θέση: Μούχτης Βασίλειος Χαλκίδα

2η θέση Χαλκίδα: Βρέμος Σωτήριος Τύμφης Κόνιτσας

3η θέση: Πάτσο Αντ. Χαλκίδα

ΠΑΜΠΑΙΔΕΣ 3ΧΚ₁ Ομαδικό

1η θέση: Τύμφη Κόνιτσας Βάσαλος Χρή-

στος - Μησιακούλης Κυριάκος - Χαλούλος Σωτήριος

2η θέση: Παναγιώτου - Μαρκόπουλος - Πατρώνας

ΠΑΜΠΑΙΔΕΣ 3ΧC₁ Ομαδικό

1η θέση: Τύμφη Κόνιτσας: Φατές Ελευθέριος - Βρέμος Σωτήριος - Κίτσιος Παναγιώτης

2η θέση: Χαλκίδα Πάτσο - Μούχτης - Σκανδαλίδης

ΠΑΓΚΟΡΑΣΙΔΕΣ Κ₁ Ατομικό

1η θέση: Ντάμπου Αλεξάνδρα Χαλκίδα

2η θέση: Κυρίτση Ευριδίκη Τύμφη Κόνιτσας

3η θέση: Νικολάου Σοφία Χαλκίδα

ΠΑΓΚΟΡΑΣΙΔΕΣ 2ΧΚ₁ Ομαδικό

1η θέση: Χαλκίδα Ντάμπου - Δημάκου - Νικολάου

2η θέση: Τύμφη Κόνιτσας Γαϊτανίδου Ελένη - Σκούρου Κλεοπάτρα - Καλτσούνη Έρικα

3η θέση: Χαλκίδα Τσάντε - Κοντογιώργου - Παθούλα

Αγωνίσθηκε και η Αντωνίου Αφροδίτη στο Κ1 Παγκορασίδων.

Τον προπονητή του τμήματος Καζούκα Νικόλαο βοήθησαν στην δύσκολη αυτή διοργάνωση ο αθλητής του Σωματείου, πρωταθλητής και κυπελλούχος Ελλάδος, Λάκκας Παναγιώτης, ο αθλητής και μέλος της Εθνικής Εφήβων, Αγόρου Νικόλαος.

Η εμφάνιση του τμήματος ήταν προσφορά του **Σούπερ Μάρκετ Λάππας Παναγιώτης**, ο οποίος και οικογενειακά συνόδευσε την αποστολή. Πολλοί γονείς παρευρέθηκαν στους αγώνες, βοηθώντας

νητικά τους αθλητές - αθλήτριες.

Ο Μησιακούλης Βασίλης οικογενειακά, ο Χαλούλου Πέτρος οικογενειακά, ο Γαϊτανίδης Σπύρος, ο Φατές Άνθιμος οικογενειακά, η Κυρίτση Πάτρα, η Ευαγγέλου - Ράπη Γαρυφαλλιά, η Λάμπρου - Αγόρου Λένα οικογενειακά, ο κ. Γιαννημέλος Κώστας οικογενειακά, ο κ. Βασάλος Δημήτριος οικογενειακά.

Οδηγός του οχήματος μεταφοράς των σκαφών ο ακούραστος Καλτσούνης Δημήτριος.

Είναι πλέον η στιγμή η πόλη του **ΚΑ-ΠΙΑΚ**, η Κόνιτσα να αποκτήσει το δικό της προπονητικό Κέντρο - τις δικές της εγκαταστάσεις με την δημιουργία του.

Ας στρατευτούν όλοι οι φορείς και με τις ενέργειές τους ας γίνει ΠΡΑΞΗ επί τέ-

λους αυτό το έργο. Έχει καταντήσει σαν το Γεφύρι της Άρτας. Είναι κρίμα η οργανωμένη προσπάθεια του Σωματείου και των ανθρώπων του να πάει χαμένη. Είναι κρίμα οι νέοι-ες της περιοχής να μην έχουν τον αθλητισμό ως τρόπο ζωής. Είναι δυνατόν να μιλούν όλοι για ανάπτυξη θεωρητικά; Αυτή είναι η στήριξη των ανθρώπων της περιφέρειας που φυλάσσουν ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ; Έργο πλέον και όχι υπόσχεση, όσο πιο σύντομα, με έναρξη από τώρα.

Αυτά είναι τα λόγια του προέδρου του Σωματείου Κώστα ΑΓΟΡΟΥ με την πλήρη υποστήριξη όλων των μελών του Δ.Σ., και των γονέων των αθλητών-τριών.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

ΤΟ ΣΤΟΜΙΟ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ, ΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΕΣ

Πάντοτε η Παναγία Στομίου ήταν για τους Κονιτσιώτες και όχι μόνο, κυρίως δε για τους Κάτω Κονιτσιώτες τόπος Λατρείας και προσκυνήματος.

Τάματα πολλά και ποικίλα, από χρήματα μέχρι γεννήματα και σφαχτά πηγαίνανε στη Μνήμη της.

Επί εποχής δε π. Παϊσίου το μοναστήρι γέμιζε καθημερινώς, ανεξαρτήτως καιρού, από προσκυνητές όλων των ηλικιών. Ατμόσφαιρα καθαρώς ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗ. Αυτά τότε. Τώρα; Τώρα, εκτός από τους προσκυνητές υπάρχουν και οι ... παραθεριστές.

Γι' αυτούς, δυστυχώς, όλων των "κοινωνικών και πνευματικών" τάξεων, το Στόμιο είναι τόπος παραθερισμού και αναψυχής και όχι τόπος αυτοσυγκέντρωσης και προσευχής. Συγκεντρωμένοι γύρω από το τζάκι της κουζίνας καταναλίσκουν αρκετή ποσότητα οينوπνεύματος φωνασκούντες χρησιμοποιούν λέξεις και φράσεις... πεζοδρομίου, δημιουργώντας έτσι μια εικόνα ξένη προς την ιερότητα του χώρου. Ο χώρος της κουζίνας απαράδεκτος. Κονσέρβες, μπουκάλια, ψωμιά

κ.ά. ατάκτως εριμμένα. Μια ατμόσφαιρα "ευπρεπέστατη" για κάθε επισκέπτη ντόπιο ή ξένο οι οποίοι τελευταίως ανά δεκάδες επισκέπτονται το Μοναστήρι.

Ποιούμεθα έκκληση και παράκληση προς τους Συλλόγους "Οι Ρίζες" και η "Παναγία Στομίου" προς τους οποίους κοινοποιείται το παρόν δημοσίευμα, να παρέμβουν, ώστε να σταματήσει αυτός ο κατήφορος και αυτή η αθλιότητα γιατί υπάρχει ο κίνδυνος το Στόμιο να ερημώσει και από ανθρώπινο ιερατικό δυναμικό μη ανεχόμενο την κατάσταση αυτή.

Και με την ευκαιρία. Αυτός ο αυτοκινητόδρομος ο υποτυπώδης που έγινε για την μεταφορά υλικών μήπως πρέπει να σταματάει με μια ΜΠΑΡΑ κάτω στο λάκκο ούτως ώστε τα παντός είδους μηχανοκίνητα να μην σταθμεύουν στο προαύλιο του Μοναστηριού, γιατί κυρίως στη μνήμη, θυμίζει μάλλον εμποροπανήγυρη και όχι θρησκευτική πανήγυρη;

Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

«ΓΚΡΕΜΙΣΜΕΝΑ ΟΝΕΙΡΑ»

Του Μιχάλη Παγούνη

Παιδί του εμφυλιακού «Παιδομαζώματος» ο συγγραφέας, έζησε επώδυνα την περιπέτεια του σκορπίσματος τους «στις χώρες των πάγων και των μεγάλων ποταμών». Όταν, μετά από χρόνια, επέστρεψε στην πατρίδα καταξιωμένος επιστήμονας, μ' όποια τραύματα, δόθηκε ν' αναπλάσει τις μνήμες εκείνης της περιπέτειάς λογοτεχνικά. Έτσι έγραψε τα δύο πρώτα μυθιστορήματα: *Ο Θαμπός Δίσκος του Ήλιου και τα Παιδιά της Ελπίδας*. Η εμπειρία του απ' αυτά τον οδήγησε στην τρίτη δοκιμή με τη νουβέλα *Γκρεμισμένα Όνειρα*.

Η εποχή είναι πάλι εμφυλιακή, αλλά το θέμα είναι μια ματαιωμένη ερωτική σχέση. Ο πρωταγωνιστής, αρραβωνιασμένος με την ακριβή του, εμπλέκεται στους αγώνες του καιρού του και για χρόνια δε δίνει σημεία ζωής. Από την άλλη, η κοπέλα, απελπισμένη και καταπιεζόμενη πολύ, αναγκάζεται ν' αρραβωνιαστεί με άλλον. Έτσι, όταν μπόρεσε εκείνος να φτάσει στο χωριό,

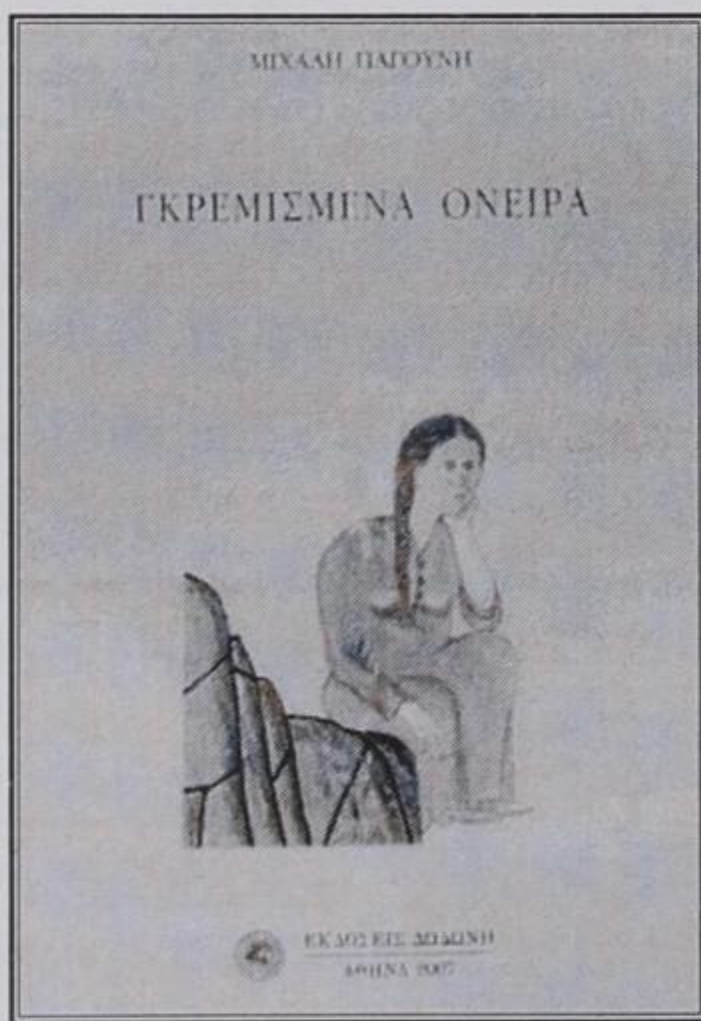
σακατεμένος ήταν πια αργά. Την επομένη θα στεφανωνόταν η ακριβή του με τον άλλον.

Αυτό είναι το βασικό πλέγμα του μύθου. Οι πρωταγωνιστές, απόλυτα φυσικοί στους ρόλους τους, κινούνται πάντα σε μια ιδιαίτερα χρωματική ατμόσφαιρα,

συζυγή του χωροχρόνου τους. Το ίδιο και τα άλλα πρόσωπα, που επενδύουν φυσικά την ατμόσφαιρα και συμβάλλουν στην αποκάλυψη όσων λανθάνουν, καθώς κινούνται ως αισθητικά αναγκαία και κινούν αποκαλυπτικά την εξέλιξη του μύθου.

Ιδιαίτερα θετικός δομικά είναι ο τρόπος άρθρωσης του μύθου.

Η περιπέτεια του θέματος εξελίσσεται πορευόμενη με μια σειρά ποιότητες αισθητικών συγκρούσεων των ηρώων, που εκφράζονται με συμπεριφορές, επαρκείς διαλόγους ή και σχολιασμούς του συγγραφέα. Ο τρόπος αυτός αρμογής των επιμέρους αρθρώνει αλυσιδωτά τα αισθητικά αναγκαία για την ολοκλήρωση. Ως προς αυτό, η δομή

της νουβέλας αποτελεί κατάκτηση για το δημιουργό.

Κάποτε, μέρη του διαλόγου, του μονολόγου και του σχολιασμού λειτουργούν έμμεσα κριτικά για ευρύτερα αίτια που λειτούργησαν αρνητικά για τους ήρωες ή γενικότερα για το χρόνο που τους στιγμάτισε.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η κορυφαία σκηνή του μύθου, όπου και καταλύεται “εν θρήνω και θριάμβω” ο πρωταγωνιστής. Εάν είχε μεγαλύτερη ζωηρότητα και πολλαπλάσια ένταση, θα έφτανε πολύ ψηλά. Το εναπομένον πλέον είναι η δαιμονική στιγμή του δημιουργού κατά την σύλληψή της. Μια ιδιαίτερα, δηλαδή, ευρηματική στιγμή με την αισθητική ανάπλαση της οποίας ο ευδαίμων εραστής

που απατήθηκε και ο εθνικός αγωνιστής που δε δικαιώθηκε, ορμά στον ορυμαγδό των σφαιρών, θρηνώντας και για την απάτη και για το αδικαίωτο του Αγώνα οπότε, αισθητικά, μεταλλάσσεται από κοινό ον σε μάρτυρα!

ΕΜΜ. Γ. ΜΠΑΛΟΥΜΗΣ ΑΘΗΝΑ

«ΟΙΝΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΣ»

Από τον Γιάννη Χρυσικόπουλο (Ζάκυνθος) λάβαμε το νέο του βιβλίο “Οίνος Ζάκυνθος” όπου γίνεται ανασκόπηση από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα για το σταφύλι και το κρασί και ειδικά στην παραγωγή κρασιού στην καλλιέργεια του αμπελιού στην όμορφη Ζάκυνθο.

Το χωριονδάκι μας

Το δικό μας χωριονδάκι,
ατόφιο μαργαριταράκι
στις κοιλάδας το βυθό.

Πώς λαμποκοπάει στ' άστρα
στα βουνά στις γης τα κάστρα
στων ωραίων του αρθό!

Πότε ήλιο, πότε χιόνι
στα βράχια πετροχελιδόρι
και βροχιό νερό.

Χωραφάκια και καλό κρασάκι
ρόστιμο ζεστό φαγάκι
και τραγούδι ζηλευτό

Σαν παιδιά το αποζητάμε
με λαχτάρα το κοιτάμε
από τ' αντικρινό βουνό.

Κι όταν φτάσουμε κοιτά του,
σα μητέρα η αγκαλιά του
απ' το πουρνό στο δειλιό.

Σεβαστή Καραγιάννη

ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΙ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Ο Δήμος Κόνιτσας έλαβε από την Αθήνα την παρακάτω επιστολή

Κύριοι,

Επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε για τα ακόλουθα:

Ο “Ελληνικός Οργανισμός Πρόληψης και Διάγνωσης Προβλημάτων Όρασης” είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία. Σκοπός της εταιρείας είναι η πρόληψη και διάγνωση οφθαλμολογικών παθήσεων σε κατοίκους της ελληνικής επικράτειας και ιδίως κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών, οι οποίες στερούνται κάθε δυνατότητας οφθαλμολογικών εξετάσεων (ηπειρωτικές ορεινές ή νησιωτικές περιοχές).

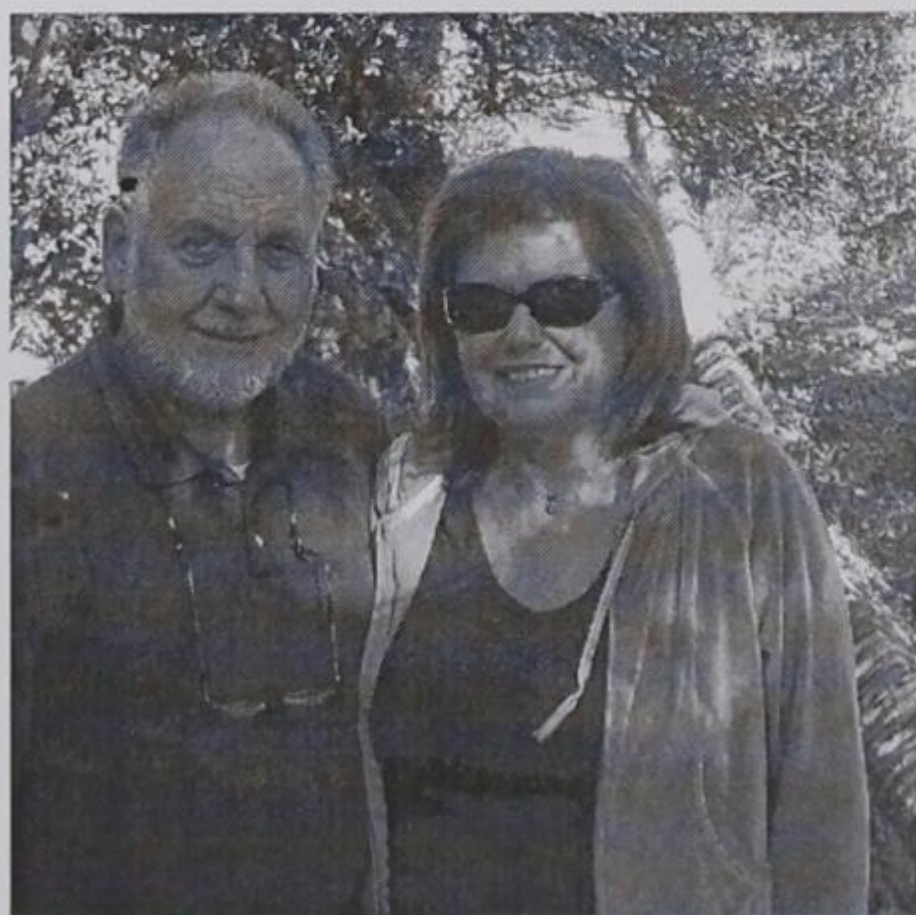
Για την επίτευξη του σκοπού αυτού έχουμε δημιουργήσει, κατόπιν ευγενούς χορηγίας από το Ίδρυμα “Σταύρος Νιάρχος”, μια πρότυπη Κινητή Οφθαλμολογική Μονάδα εξοπλισμένη με όλα τα σύγχρονα οφθαλμολογικά όργανα, η οποία σε συνεργασία πάντοτε με την Τοπική Αυτοδιοίκηση επισκέπτεται και εξετάζει ΔΩΡΕΑΝ ενήλικους και παιδιά στους ενδιαφερόμενους Δήμους.

Η προληπτική οφθαλμολογική εξέταση περιλαμβάνει: 1) μέτρηση της οπτικής οξύτητας, 2) μέτρηση της μυωπίας, της υπερμετρωπίας, του αστιγματισμού και της πρεσβυωπίας, 3) μέτρη-

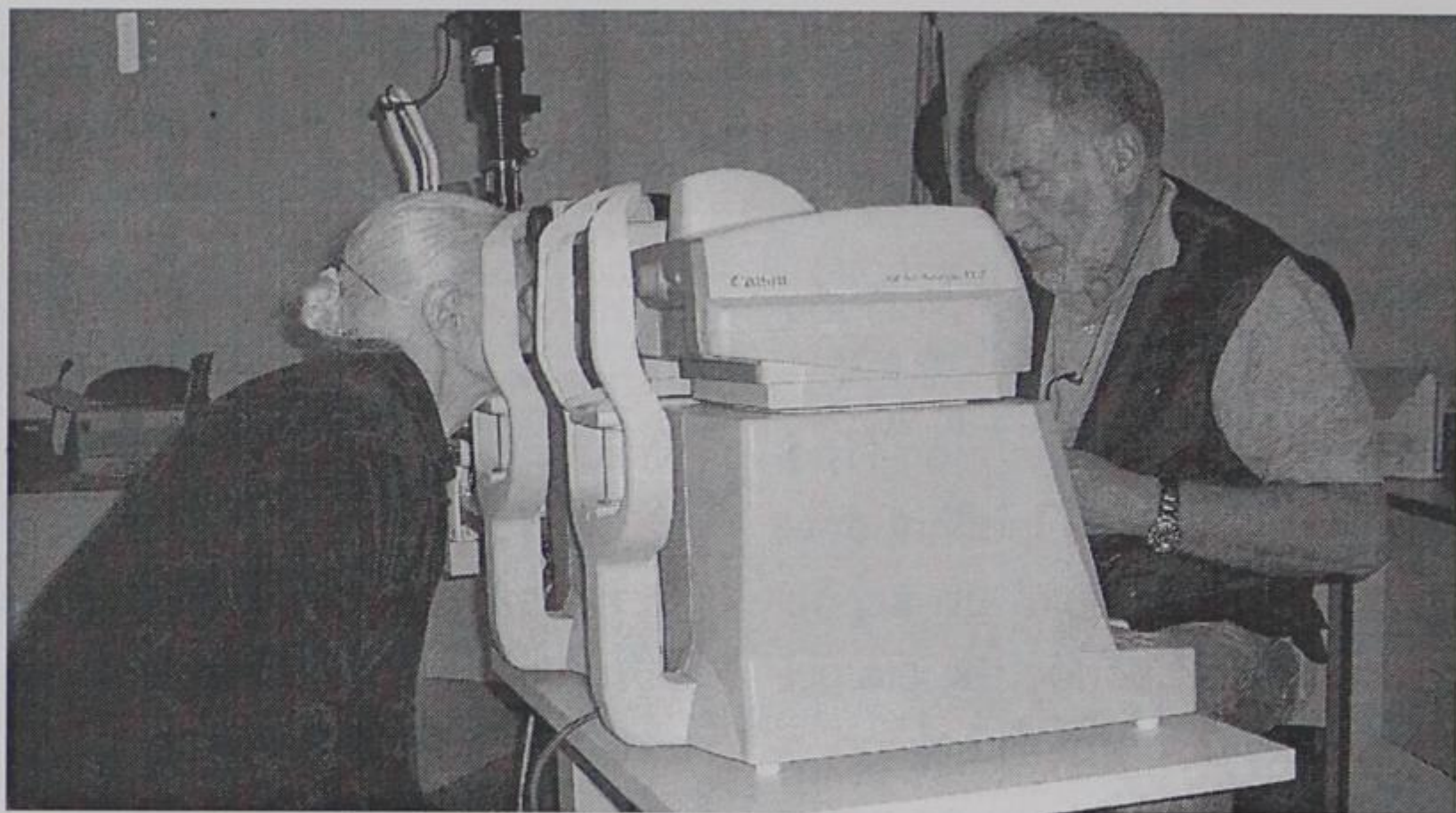
ση της ενδοφθαλμίου πίεσεως (τεστ γλαυκώματος), 4) έλεγχο του αμφιβληστροειδούς, 5) έλεγχο της αμβλυωπίας στα παιδιά (τεμπέλικο μάτι), 6) έλεγχο της στερεοσκοπίας, 7) έλεγχο της αχρωματοψίας, 8) χορήγηση οφθαλμολογικών σκευασμάτων όπου είναι δυνατόν.

Είναι περιπό να τονίσω πόσο σημαντική είναι η διαφύλαξη και όπου είναι δυνατόν, η βελτίωση της όρασης μέσω της έγκαιρης διάγνωσης και πρόληψης τυχόν προβλημάτων.

Εφόσον ενδιαφέρεστε για την προσφορά αυτή θα είμαστε ευτυχείς να επισκεφθούμε την περιοχή σας για να εξετάσουμε τους κατοίκους μετά α-

Ο κ. Σπύρος και κ. Ιφιγένεια Γαληνού.

πό σχετική συνεννόηση και ανάλογο προγραμματισμό.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Δρ. Σπύρος Γαληνός - Οφθαλμίατρος
Δ/ντής Κινητής Οφθαλμολογικής Μονάδας
και Γαληνού Ιφιγένεια

Μετά από αποδοχή της προσφοράς από το Δήμο, ο Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου ενημέρωσε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα και την Κόνιτσα και άρχισε η οφθαλμολογική ε-

ξέταση από τις 7/10 - 10/10 στην αίθουσα του Δήμου από τον Οφθαλμίατρο κ. Σπύρο Γαληνό και την κ. Ιφιγένεια Γαληνού.

Εξετάστηκαν αρκετά άτομα: μεγάλοι και παιδιά. Έμειναν όλοι ευχαριστημένοι από τη συμπεριφορά των γιατρών και αξίζουν τις ευχαριστίες και τα συγχαρητήρια, τόσο οι δυο γιατροί όσο και ο πρόεδρος του Πν. Κέντρου κ. Δημήτρης Ευαγγέλου.

Η 59η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ

Υπό του υποστράτηγου ε.α. Ι. Δάφνη

Το ετήσιο προσκύνημα για την 59η επέτειο της μάχης του Γράμμου πραγματοποιήθηκε στη Βούρμπιανη την 31η Αυγούστου από την Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού (Κεντρική Διοίκηση) υπό τον νεοεκλεγέντα πρόεδρο αντιστράτηγο Γ. Κοράκη.

Την επιμέλεια της εκδήλωσης είχε το Παράρτημα ΕΑΑΣ Ιωαννίνων προεδρευόμενο από τον υποστράτηγο Σ. Νικόπουλο.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε αρχιερατική θεία λειτουργία στον Ι. Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, προεξάρχωντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης κ.κ. Ανδρέου, επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των 2.545 αξιωματικών και 40.837 οπλιτών του Στρατού, Αεροπορίας και Χωροφυλακής πεσόντων στον υπέρ της ελευθερίας αγώνα περιόδου 1946-1949, ομιλία του Σεβασμιωτάτου, εκφώνηση πανηγυρικού, χαιρετισμοί και κατάθεση στεφάνων στο ηρώο του χωριού και στο στρατιωτικό Μουσείο Κονίτισης.

Στις εμπνευσμένες ομιλίες τους τόσο ο Μητροπολίτης, οι παριστάμενοι κ. Κοράκης, Νικόπουλος, Κασσαβέτης, όσο και ο κεντρικός ομιλητής εφ. Τ/χης

Κ. Βαρζώκας πρόεδρος εφ. Αξιωματικών Ιωαννίνων, έκαναν σύντομη αναδρομή των γεγονότων από το Μάρτιο 1946 που ξεκίνησε η κομμουνιστική ανταρσία και στις εξ αυτής οδυνηρές συνέπειες για ολόκληρο τον ελληνισμό.

Περιγράφοντας ορισμένες πτυχές των πολεμικών επιχειρήσεων με κορυφαίες τις μάχες Βίτσι-Γράμμου 1949, ο σεβασμιώτατος και οι άλλοι ομιλητές έπλεξαν το εγκώμιο των αξιωματικών και των οπλιτών των εθνικών δυνάμεων, οι οποίοι με θάρρος, αυταπάρνηση και ηρωισμό προέταξαν τα στήθη τους για να παραμείνει η Ελλάδα ελεύθερη και δημοκρατική.

Μετά το πέρας της περιγραφόμενης δίδυμης εκδηλώσεως στη Βούρμπιανη και Κόνιτσα, ακολούθησε ένα δεύτερο προσκυνηματικό ταξίδι στην αγία γη της Βορείου Ηπείρου, εκεί που ο ελληνικός στρατός έδρεψε περιφανείς δάφνες το 1940-1941, ελευθερώνοντας τα ελληνικότητα αυτά εδάφη, των οποίων όμως η ελευθερία διήρκεσε έξι μήνες δυστυχώς.

Η Λέσχη Καταδρομέων-Ιερολοχιτών και η τάξη 1948 της ΣΣΕ, ακολουθώντας διαφορετικά δρομολόγια αλλά για το ίδιο πάντοτε σκοπό, εισήλθαν στη γείτονα χώρα με τελικό προορισμό

το ελληνικό στρατιωτικό κοιμητήριο στις Βουλιάρατες, όπου οι προσκυνητές απότισαν τον οφειλόμενο φόρο τιμής σ' αυτούς που θυσιάστηκαν τότε, όχι μόνο για την ελευθερία της Ελλάδος, αλλά και για την παγκόσμια ελευθερία όπως οι πάντες έχουν παγκοσμίως αναγνωρίσει. Ενημερώσεις καθ' οδόν πραγματοποιήθηκαν από τους στρατηγούς Κ. Κόρκα και Γ. Παπαδόπουλο και συναντήσεις με τον Περιφερειάρχη Αργυροκάστρου Σ. Ξέρα και τον προσωρινό Πρόξενο της Ελλάδος Ν. Γερασιμίδη.

Η Λέσχη Καταδρομέων-Ιερολοχιτών πορευόμενη στον κεντρικό επιχειρησιακό τομέα του 1940 (Β' ΣΣ) Πρεμετή-Κλεισούρα, έδωσε την ευκαιρία

στους συμμετέχοντες να αγναντέψουν τις πανύψηλες βουνοκορφές όπου έλαβαν χώραν επικοί αγώνες και βεβαίως αντίκρυσαν και το υψ. 731, εκεί που διεξήχθη η τιτανομαχία κατά την εαρινή παλική επίθεση (9-25 Μαρτίου 1941) τότε που ο ελληνικός στρατός (1η Μεραρχία του Βραχνού) έγραψε σελίδες άφθαστης δόξης και ηρωισμού.

Παρόμοιες σελίδες δόξης έγραψαν οι νεώτεροι αξιωματικοί και στρατιώτες του ελληνικού στρατού τον Αύγουστο 1949, στο Γράμμο και Βίτσι γι' αυτό πολλοί Έλληνες ευγνωμονούντες, προσέρχονται ευλαβείς προσκυνητές στα δύο αυτά δοξασμένα βουνά κάθε χρόνο.

Info Center

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑΤΑ:

- ✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ
- ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
- ✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
- ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: ΣΠΗΛΙΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ

Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα, Παπαδιαμάντη 6

☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@otenet.gr

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΖΔΡΑΒΟΣ

κρέατα εντόπια

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 153 - ΤΗΛ. 321601
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Κόνιτσα

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΤΡΟ ΚΟΚΚΑΛΗ

Στις 5/10 από την Κεντρική Επιτροπή του Κ.Κ.Ε. στο πλαίσιο των γιορτασμών για τα 90 χρόνια του Κόμματος, έγινε στο Γράμμο εκδήλωση τιμής και μνήμης για τον Πέτρο Κόκκαλη και στήθηκε ανδριάντας κοντά στα Γράμμουστα όπου ο Δημοκρατικός Στρατός είχε το Νοκοκομείο στην περίοδο του εμφυλίου.

Ο Π.Κ. κορυφαίος επιστήμονας χειρουργός, σπουδαγμένος στα πανεπιστήμια Αθηνών και Γερμανίας, ήταν πατριώτης ανθρωπιστής που άφησε καριέρα και ανέσεις της πόλης για να αγωνιστεί, μπροστάρης στην πάλη του λαού για τα ιδανικά της ελευθερίας και ανεξαρτησίας, τόσο ως γιατρός, όσο

και ως πολιτικό στέλεχος του ΕΑΜ στην Κατοχή, αλλά και αργότερα στο Δημοκρατικό Στρατό ως υπουργός της Προσωρινής Κυβέρνησης.

Οι ελλείψεις των ανταρτών στον ιατροφαρμακευτικό τομέα ήταν μεγάλες και ο Π.Κ. διέθεσε τις επιστημονικές γνώσεις του και ακούραστος πρόσφερε το παν γιαυτόν το σκοπό.

Μετά τον εμφύλιο βρέθηκε στις Σοσιαλιστικές χώρες και διετέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτ. Προσφύγων Ελλάδας.

Το 1957 εργάστηκε ως καθηγητής στην έδρα χειρουργικής του Πανεπιστημίου "Χουμπολτ" και το 1959 η Ακαδημία επιστημών του Βερολίνου τον εξέλεξε μέλος της. Απεβίωσε το 1962 σε ηλικία 66 ετών και κηδεύτηκε στην Αθήνα.

Το πάθος του για προσφορά ας γίνει παράδειγμα στους νεότερους επιστήμονες για τη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος του λαού μας. Ας αντισταθούμε στη νέα επιδρομή των ξένων κέντρων που πάνε να μας επιβάλλουν την απάνθρωπη "παγκοσμιοποίηση". Αυτά τα κέντρα μας δημιούργησαν και τότε-μετά την κατοχή- τον γεννοκτόνο εμφύλιο, για να σταματήσουν κάθε προσπάθεια για μια δίκαιη και ανθρώπινη κοινωνία στον τόπο μας!...

Δ.Κ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΝΤ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΕΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ της 8ης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ο Αθανάσιος Καραγιαννοπουλος του Αντωνίου και της Μαρίας γέννημα και θρέμμα του Βρυσοχωρίου που υπηρετούσε μέχρι πρότινος ως Υποδιευθυντής στην Διεύθυνση Πεζικού του ΓΕΣ, προήχθη κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις Ανωτάτων Αξιωματικών στο βαθμό του Υποστρατήγου και τοποθετήθηκε Διοικητής της ιστορικής 8ης Μεραρχίας με έδρα τα Ιωάννινα. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του χωριού του και το Γυμνάσιο στην Κόνιτσα. Το έτος 1973 εισήχθη στην Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και ονομάσθηκε Ανθυπολοχαγός Πεζικού το 1977. Υπηρέτησε με συνέπεια, αφοσίωση, υψηλό φρόνημα, ήθος και επαγγελματική ευσυνειδησία σε διάφορες στρα-

τιωτικές μονάδες, φοίτησε στις αντίστοιχες Σχολές του Όπλου και είχε ακώλυτη, λαμπρή και γεμάτη διακρίσεις στρατιωτική σταδιοδρομία. Έχει τιμηθεί με όλα τα προβλεπόμενα παράσημα, μετάλλια και τις διαμνημονεύσεις. Είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά. Μάχιμος και επιτελικός Αξιωματικός με άριστη κατάρτιση και συγκρότηση σε στρατιωτικά θέματα και με μεγάλη διοικητική πείρα αφού υπηρέτησε ως Επιτελής και Διοικητής σε μονάδες πεζικού, ως εκπαιδευτής στις παραγωγικές Σχολές Ευελπίδων και Αξιωματικών Σωμάτων και διετέλεσε διαδοχικά Διοικητής του Συντάγματος Πεζικού Σαμοθράκης και Διοικητής της 31ης Μηχανοκίνητης Ταξιαρχίας Πεζικού Έβρου. Προήχθη επάξια στο βαθμό του Υποστρατήγου και καταξιώθηκε να αναλάβει Διοικητής της 8ης Μεραρχίας, μιας από τις πιο σημαντικές, επιτελικές και ιστορικές Μεραρχίες της Πατρίδας μας.

Η Συντακτική Επιτροπή του Περιοδικού μας εκφράζοντας τα αισθήματα του συνόλου των κατοίκων της Επαρχίας Κόνιτσας συγχαίρει τον παλαιό μαθητή του Γυμνασίου μας για την τιμητική και επάξια προαγωγή και την τοποθέτηση του ως Διοικητή της 8ης Μεραρχίας και του εύχεται επιτυχία και διακρίσεις στο αξίωμα με το οποίο τον τίμησε η Πολιτεία και ακόμη πιο ψηλά στην πυραμίδα της Στρατιωτικής Ιεραρχίας.

Η ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΗ ΤΙΜΗΣΕ ΚΑΙ ΕΟΡΤΑΣΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΤΗΣ “ΑΓΙΟ ΕΥΣΤΑΘΙΟ” ΣΤΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗ

Στις 20 Σεπτεμβρίου τ.ε. ημέρα Σάββατο, εορτή του Αγίου Ευσταθίου, η Αγροφυλακή Περιφέρειας Ηπείρου, εόρτασε και τίμησε τον Άγιο Προστάτη της στη Μολυβδοσκεπάστη, όπου υπάρχει και το γραφικότατο ομώνυμο Εκκλησάκι. Η όλη εκδήλωση οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία από τον Διευθυντή Αγροφυλακής Περιφέρειας Ηπείρου κ. Βραχά Βασίλειο και τον δραστήριο Υποδιευθυντή κ. Τάση Αντώνιο.

Το πρωί του Σαββάτου στον κεντρικό Ναό των Αγίων Αποστόλων, εψάλει θεία λειτουργία με δοξολογία και αρτοκλασία ιερουργούντος του

Αρχιμανδρίτη κ. Ιωήλ, που εκπροσώπωσε και τον Δεσπότη, πλαισιωμένου και υπό του ιερέως του χωριού κ. Νάκου Αποστόλου.

Στην δοξολογία αρτοκλασία παρευρέθησαν: Ο Υποστράτηγος Γ.Α.Δ.Π. Ηπείρου κ. Αθανάσιος Παλαιοπάνος, ο Αρχιπύραρχος Διευθυντής (Ι.Δ.Π.Π. Ηπείρου κ. Ευάγγελος Καλύνης, ο Διευθυντής Αργοφυλακής (Ι.Δ.Π.Υ. Ηπείρου κ. Βραχάς Βασίλειος μετά του Υποδιευθυντή κ. Τάση Αντωνίου και του συνόλου των Αγροφυλάκων της Περιφέρειας, ο Αστυνομικός Διευθυντής κ. Βάντσιος Νικόλαος, ο Αντισμύναρχος Διευθυντής Αεροπορικού Αποσπάσματος Ιωαννίνων κ. Ιωάννης

Αναγνώστου, ο τ. Υπουργός κ. Αντώνης Φούσας, ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Αλέξανδρος Κακριμάνης, ο Δήμαρχος Σελλών κ. Αλέξανδρος Δήμου, ο Νομαρχιακός Σύμβουλος και τέως Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Μάκης Χατζηφραιμίδης, εκπρόσωπος του Δ/τή του 583 Τάγματος Πεζικού, ο Πρόεδρος της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού κ. Σταύρος Νικόπουλος, ο Πρόεδρος των Αποστράτων Αστυνομικών κ. Κίσιος Σπυρίδων, ο Δ/τής Τροχαίας Ιωαννίνων κ. Ανδρέας Παπαγκιώτης, ο Πρόεδρος του Δ.Δ. Μολυβδοσκεπάστης κ. Γεώργιος Μότσης, η Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού κ. Τζένη Ριστάνη μετά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του χωριού. Κακή εντύπωση προκάλεσε η απουσία του Δημοτικού Συμβουλίου

Κόνιτσας!

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού που Προστάτη έχει τον Άγιο Ευστάθιο, μετά το τέλος των θρησκευτικών εκδηλώσεων, προσέφερε στους παρευρισκομένους αναψυκτικά και λουκούμι.

Στην συνέχεια στο κέντρο του Αντώνη Ζαχαρία στο Μπουραζάνι, δόθηκε δεξίωση στην οποία παρακάθησαν όλοι οι προσκεκλημένοι, οι κάτοικοι της Μολυβδοσκεπάστης και των γύρω χωριών. Ακολούθησε γλέντι με τοπικά όργανα που κράτησε μέχρι τις απογευματινές ώρες.

Στην Διεύθυνση και τα στελέχη της Αγροφυλακής Περιφέρειας Ηπείρου, ευχόμαστε: ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και του χρόνου πάλι στην Μολυβδοσκεπάστη!.

Ριστάνης Στ. Απόστολος
Συνταξιούχος Δάσκαλος

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο σε προνομιούχο θέση

στο Παλαιοσέλλι Κόνιτσας

(Εντός οικισμού).

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174 -6934014317

Ορεινά καλέσματα της Πίνδου

Εκεί, στο βοριοδυτικότερο σημείο της Ελλάδος, σ' αυτή την εσχατιά της μεθοριακής γης, στην οροσειρά της μεγαλόπρεπης Πίνδου, βρίσκεται χτισμένη η όμορφη Κυρά μας η Κόνιτσα. Σαν την κοιτάζω, θαρρώ πως θέλει ν' ανέβει ακόμη πιο ψηλά. Να σκαρφαλώσει πιο πολύ στις άγριες βουνοκορφές της. Να διαλαλήσει στην Ηπειρωτική γη και όχι μόνο πως ακόμη βρίσκεται εκεί, παρά τις δυσκολίες που πέρασε και περνά, πως είναι πάντοτε παρούσα στο πείσμα του χρόνου και στην αδιαφορία των κρατούντων.

Και να που ταξιδεύει ο νους. Στο χθές, στο σήμερα, στο αύριο. Μικρό παιδί σαν ήμουνα και καθώς άφηνα την Κόνιτσα, ένα μεγάλο γιατί φώλιαζε μέσα στην ψυχή μου. Έκλεινα τα μάτια μου, χωρίς να αφήνω το βλέμμα μου να πισωγυρίσει.

Το λεωφορείο συνέχιζε τον δρόμο του και έμενε πίσω μου σιγά-σιγά ό,τι με είχε σημαδέψει μέχρι τότε. Τα παιδικά μου μάτια βρυσορροούσαν και η μεγάλη αγκαλιά του πατέρα μου έμοιζαν με βάλσαμο για τις πληγές μου.

Φαινόταν ασύλληπτο και παράξενο συνάμα πως κάποτε αυτοί οι άνθρωποι μπόρεσαν να χτίσουν σπίτια, καλύ-

βες, στάνες. Εκεί σ' εκείνες τις πέτρες. Σε κείνες τις απλησίαστες ράχες. Πώς μπήκανε ρίζες σ' αυτά τα ατέλειωτα βουνά. Πώς δώσανε συνέχεια σ' αυτήν την δύσκολη κοινωνία τους και πώς εν τέλει εξελίχθηκαν στο διάβα των αιώνων. Και εμείς οι γνήσιοι απόγονοι τούτων των ανθρώπων κληθήκαμε να συνεχίσουμε το δύσκολο έργο. Μια και δυο γενιές μετά τον πόλεμο και τον άγριο αδελφικό αλληλοσπαραγμό. (Ειδικά αυτούς τους πολέμους η Κόνιτσα τους έζησε εντονότατα. Ήταν η πρωταγωνίστρια των γεγονότων εκείνης της εποχής).

Για το καλό μου, μου έλεγε ο πατέρας μου. Και για το καλό μου έφευγα από τον τόπο που με είχε σαγηνεύσει με την άγρια και μοναδική ομορφιά του, πηγαίνοντας στην μεγάλη πόλη.

Τότε δεν ήμουν σε θέση να τον καταλάβω το πόσο δίκιο είχε ... σκεπτόμουν με τα δικά μου κριτήρια και σταθμά. Έχανα την Κόνιτσα...

Καθώς εκείνο το ταξίδι συνεχιζόταν, μέσα μου έδωσα έναν όρκο τιμής. Αυτόν τον ευλογημένο και τιμημένο τόπο σε κάθε ευκαιρία να τον επισκέπτομαι ανελλιπώς. Ο θεός με αξίωσε και αυτήν μου την υπόσχεση την κρατώ μέχρι σήμερα κατά γράμμα. (Τόσα χρό-

νια σαν ιερό ευαγγέλιο). Όλα αυτά τα χρόνια η δίψα μου γιαυτόν τον τόπο δεν είχε τελειωμό. Μου είναι αδύνατον να μην υπακούσω στα κελεύσματα της ψυχής. Με την κάθε ευκαιρία που μου παρουσιάζεται πηγαίνω και πατώ τα Άγια χώματά της.

Εδώ νιώθω την ανάγκη να κάνω ειδική μνεία για την σύζυγό μου, που ανέχεται τόσα χρόνια αυτή μου την μοναδική ιδιοτροπία. Έχει αντιληφθεί την φλόγα που καίει μέσα μου ακατάπαυστα και πολλές φορές η ίδια με προτρέπει να την επισκεφθώ, (την ευχαριστώ γι' αυτό).

Έπειτα είναι και εκείνο το μπόλιασμα. Εκείνο το μπόλιασμα των ορεινών ανθρώπων που δύσκολα ταιριάζουν με άλλους ανθρώπους. Όταν όμως γίνει αυτό τότε τιμούν αυτό τους το ταίριασμα. *ΟΡΕΙΝΟΙ, ΔΥΣΚΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΑΓΕΡΩΧΟΙ, ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ. ΣΚΛΗΡΟΙ ΚΑΙ ΤΙΜΙΟΙ. ΕΥΘΕΙΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΕΣ. ΑΠΛΟΙ ΚΑΙ ΑΠΕΡΙΤΤΟΙ. ΕΞΥΓΙΝΟΙ ΜΕ ΣΠΙΘΝΘΗΡΟΒΟΛΟ ΒΛΕΜΜΑ. ΜΑΤΙΑ ΚΑΘΑΡΗ. ΛΑΛΙΑ ΣΤΑΡΑΤΗ. ΛΑΤΡΕΙΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ. ΚΥΝΗΓΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. ΥΜΝΩΔΟΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ. ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΙ.* Έτσι μας περιγράφει ο Πουκεβίλ. Γάλλος περιηγητής, πριν από πάρα πολλά χρόνια.

Και ακόμα έτσι είμαστε. Άλλος ο α-

γέρας των βουνών. Άλλες φορές σιγοτραγουδάει και άλλες πάλι λυσομενεί παγωμένος καθάριος, βόρειος, ακατάπαυστος, σέρνοντας στον χορό του, τα έλατα, τα ρόμπολα, τα πεύκα και αυτά δεν του αρνιούνται το τραγούδι τους.

Μπορεί η οικογένεια που εδημιούργησα να ευρίσκεται στη μεγάλη και ιστορική πόλη του Πειραιά, στιγμή όμως δεν έπαψε το μυαλό μου να τριγυρνά σε εκείνα τα μέρη. Στην πραγματικότητα δεν έφυγα. Ποτέ. Αλλά και που να πάω; Όπου και αν ταξίδευσα πάλι κοντά της πήγα. Και εκείνη, απλώνει τα χέρια της και με καλωσορίζει με τόση αγάπη και ζεστασιά, όπως η μητέρα που περιμένει τα ξενιτεμένα της παιδιά.

Μνήμες ηρώων και αγίων έχει ετούτη η γης. Τόσοι άνθρωποι, τόσα κορμιά, τόσες χιλιάδες ψυχές χάθηκαν γι' αυτήν την Πατρίδα. Άγιοι άνθρωποι πέρασαν από εδώ. Ο ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ αυτός ο ογκόλιθος της αγιοσύνης περπάτησε αυτή την γη. Έσπειρε με τους λόγους του και την αδούλωτη ψυχή του σπόρους λευτεριάς. “Κάλλιο να χτίζετε σχολεία για να μάθουν τα παιδιά σας γράμματα...” έλεγε και συνέχιζε. “Τι κι αν έχετε όλο το χρυσάφι του κόσμου; Αν δεν γνωρίζετε γράμματα σας είναι άχρηστο. Χριστός και Ελλάδα σας χρει-

άζεται ... σηκώστε το κεφάλι ψηλά. Μην το σκύβετε...” Μα και ο Πατήρ Παΐσιος ο μοναχός, ένας σύγχρονός μας. Φωτισμένη μορφή. Από εδώ πέρασε. Και ο Σεβαστιανός ο Μητροπολίτης. Αυτή η μεγάλη προσωπικότητα του σημερινού Ελληνισμού. Χωρίς αυτόν εμείς οι νεότεροι δεν θα γνωρίζαμε τίποτα για τον βορειοηπειρωτικό αγώνα. Για την Βόρειο Ήπειρό μας.

Ήρθε και η σειρά μας. Κάναμε ανέμελοι τα πρώτα μας παιχνίδια απάνω στα βουνά. Νιώθαμε ελεύθεροι σαν άγρια ξωτικά. Μάθαμε τους νόμους των βουνών να τους σεβόμαστε.

Μάθαμε να αγαπάμε την φύση και τη ζωή που υπάρχει μέσα της. Κολυμπήσαμε στα παγωμένα νερά του Αώου και του Βοϊδομάτη. Τρέξαμε, παίξαμε, γλιστρήσαμε πάνω στα χιόνια και στους πάγους. Μουσκέψαμε και αρρωστήσαμε. Συνήλθαμε και πάλι τα ίδια. Γνωρίσαμε τα ήθη και έθιμά της. Την κατακτήσαμε με τα αθώα μας μυαλά. Την αγαπήσαμε και αυτή σαν μια γλυκειά νεράϊδα μας μάγεψε παντοπινά. Έπειτα φύγαμε, ξενιτευθήκαμε μα και πάλι είμαστε παρόντες.

Κάθε φορά που ξεκινάω για την Κόνιτσά μου (την δική μου Ιθάκη) αλλάζει όλη μου η ψυχοσύνθεση. Οι δυσκολίες της καθημερινότητας φαντάζουν εμπρός μου παιχνιδίσματα. Σε

κάθε μεγάλη και δύσκολη απόφασή μου επισκέπτομαι την Κόνιτσα και αντλώ δύναμη από αυτήν. Είπαμε άλλος αγέρας...

Το παράπονο όμως παράπονο. Ναι μεν συμβαίνουν όλα τα παραπάνω, όμως ο πόνος είναι πόνος, ο καημός είναι καημός. Το δάκρυ μου βγαίνει καυτό και καίει σαν την λάβα τα αυλάκια του προσώπου.

Τότε είναι που ζητώ απεγνωσμένα τα ακούσματα του θείκου κλαρίνου. *Οι περισσότεροι εδώ στην νότιο Ελλάδα ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΟΥΝ ΤΑ ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΡΙΝΟΥ. ΙΣΩΣ ΑΠΟ ΜΕΣΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΕ ΧΛΕΥΑΖΟΥΝ. ΑΥΤΟ ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΜΕ ΕΝΟΧΛΕΙ. ΜΟΝΟ ΕΝΑΣ ΟΡΕΙΝΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΕ ΝΙΩΣΕΙ. ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ ΜΟΥ. ΤΗΝ ΓΑΛΗΝΕΥΕΙ. ΤΗΝ ΔΑΜΑΖΕΙ. ΤΗΝ ΗΜΕΡΩΝΕΙ. ΤΗΝ ΗΡΕΜΕΙ. ΚΛΑΙΕΙ ΜΑΖΙ ΜΟΥ ΜΑ ΚΑΙ ΓΕΛΑΕΙ. ΜΕ ΠΑΡΑΣΕΡΝΕΙ ΚΑΙ ΜΕ ΓΛΕΝΤΑΕΙ. ΜΕΘΑΕΙ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΜΟΥ ΤΟΝ ΞΕΓΕΛΑΕΙ. ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΦΟΡΑ... ΚΑΙ ΠΡΟΧΩΡΑΕΙ...*

Σαν έλθει η κατάλληλη στιγμή, όπου και αν βρεθώ, φτιάχνω μια παρέα από γνωστούς και φίλους, με λίγα καλά εδέσματα με το ντόπιο κόκκινο κρασί, με το όμορφο και άγιο τσιπουράκι και κουβέντα κουβεντούλα έρχεται ο χορός και το τραγούδι. Και όπως μας

πληροφορεί ο καθηγητής κος Ρεμπέλης μέσω του θείου ΟΜΗΡΟΥ «ΜΟΛΠΗ Τ' ΟΡΧΗΣΤΥΣ· ΤΑ ΓΑΡ Τ' ΑΝΑΕ ΜΑΤΑ ΔΑΙΤΟΣ» δηλαδή “τραγούδι και χορός· γιατί αυτά είναι τα συμπληρώματα του φαγητού”.

Εύχομαι και ελπίζω ο θεός να με αξιώνει για πολύ καιρό ακόμα, έτσι ώστε να μπορώ και στο μέλλον να βρίσκομαι κοντά στα πάτρια εδάφη της Κόνιτσας.

Το αύριο είναι άγνωστο σε όλους μας. Πιστεύω πως αν αξιωθώ να επιστρέψω μόνιμα πια, ίσως τότε γαληνέψει η ψυχή μου. Είναι ένα κρυφό μου όνειρο αυτό. Άλλωστε όλοι έχουμε δικαίωμα στο όνειρο. Η ζωή συνεχίζεται. Το όνειρο με βάρκα την ελπίδα, προχωράει και δεν σταματάει. Είθε λοιπόν. Να αισθανθώ και πάλι την ορεινή

και καθάρια αύρα να μου λαξεύει το πρόσωπο και να θωπεύει την κουρασμένη μου ψυχή.

Το χρέος σε όλα αυτά είναι μεγάλο απέναντι στους απογόνους. Είναι χρήσιμο ο υιός μου να μάθει γι' αυτές τις αξίες της ζωής. Αν και το ένστικτό του πιστεύω πως τον οδηγεί σωστά «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΤΟ ΕΥΨΥΧΟΝ».

ΟΡΕΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟΣ

Σημείωση:

Από το 1985 επισκέπτομαι (τουλάχιστον) κάθε μήνα την ιδιαίτερη πατρίδα μου δύο έως τρεις ημέρες. Αφήνω τα καλοκαίρια που κάθομαι αρκετές ημέρες. Πάντοτε από την 23ην Αυγούστου και μετά. (Εορτή του Κοσμά του Αιωλού 24ην Αυγούστου πολιούχου της Κόνιτσας).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΚΟΥΣΕΙΟΝ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΟΝΙΤΣΑ-ΗΠΕΙΡΟΥ

- Διαθέτει αίθουσα 125,0 τ.μ. με πλήρη εξοπλισμό σε κάθε ένα από τους δύο ορόφους του.
- Διατίθεται για την προβολή νέων δημιουργιών και καλλιτεχνών (ζωγράφων, γλυπτών, φωτογράφων, κλπ), κατά προτίμηση από την περιοχή της Κόνιτσας, με μόνη υποχρέωση των εκθετών, την εξασφάλιση ατόμου της εμπιστοσύνης των για να παρίσταται στο Κ.Ε.Κ. κατά τις ώρες και μέρες λειτουργίας της έκθεσης.

Όσοι λοιπόν ενδιαφέρονται να εκθέσουν, μπορούν ν' απευθύνονται -ένα μήνα τουλάχιστον πριν- εγγράφως στην ταχυδρομική διεύθυνση:

ΚΟΥΣΕΙΟΝ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ (Κ.Ε.Κ.)

Οδός Βορείου Ηπείρου 6-44.100 Κόνιτσα ή και τηλεφωνικά στον κ. Δημ. Κωνστ. Κούσιο (τηλ. 210-800.11.75 ή 6977-32.87.77) για τη διεύθυνση των σχετικών λεπτομερειών.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ολοκληρώθηκε η μεταφορά της Δημ. Βιβλιοθήκης από το Δημαρχείο στα κτήρια της Δημ. Αγοράς όπου σε έναν άνετο χώρο θα μπορούν οι βιβλιόφιλοι να “απολαμβάνουν” πραγματικά κάποιες ώρες μελέτης στην αίθουσα που φωτίζεται ολημερίς από τον ήλιο.

- Στις 8/9 αρκετός κόσμος επισκέφτηκε το μοναστήρι του Στομίου στη γιορτή της Παναγίας.

- Πολλές βροχές είχαμε το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτέμβρη, μετά από την καλοκαιρινή ξηρασία που στέγνωσε ακόμα και δέντρα του δάσους.

- Στις 20/9 άρχισε το χρονιάτικο “Παζαρόπουλο” στο χώρο της πλατείας Φριζή. Τελευταία αναλαμπή εν όψει της “χειμερινής νάρκης” που θα επικρατήσει στην επαρχία μετά το Φθινόπωρο.

- Στις 20/9 έγιναν οι εκδηλώσεις του “ΕΥΑΘΛΟΥ” με την ποδηλατοδρομία κ.ά.

- Στις 26/9 έληξε και το Παζαρόπουλο και πάλι αρκετές βροχές έπεσαν ως το τέλος του μήνα και στις αρχές του Οκτώβρη.

- Στις 1/10 η βασίλισσα της Ισπανίας Σοφία με την αδελφή της Ειρήνη επισκέφτηκε την Κόνιτσα. Η επιθυμία τους ήταν να διασχίσουν το φαράγγι Αώου μέχρι το μοναστήρι της Παναγίας στο Στόμιο, αλλά δεν επέτρεψε ο βροχερός καιρός.

- Η απότομη πώση της θερμοκρα-

σίας και οι βροχές στο πρώτο πενήμερο του Οκτώβρη έφεραν και τα πρώτα χιόνια στο Σμόλικα και τη Γκαμήλα.

- Οφθαλμίατρος της μη κερδοσκοπικής Εταιρίας που χρηματοδεύεται από το ίδρυμα Στ. Νιάρχου επισκέφτηκε την Κόνιτσα και για τρεις μέρες εξέταζε δωρεάν κατοίκους των χωριών και της Κονιτσας. Μετά αναχώρησε για το Δήμο Καλπακίου για να κάνει και κει το ίδιο. Ήταν πραγματικά μεγάλη προσφορά για τους απομακρυσμένους κατοίκους της επαρχίας.

- Στις 22/10 ο Δήμος Κόνιτσας και η Κοινωνία της Πληροφόρησης Α.Ε. πραγματοποίησαν ημερίδα με θέμα την παρουσίαση του έργου “Δημοτικές διαδικτυακές Πύλες”.

- Στα κτήρια της Σχολής Δημ. Αστυνομίας φιλοξενούνται από τις 20/10 για εκπαίδευση περίπου 300 ειδικοί φρουροί. Η εκπαίδευση τελειώνει στις 20/12/08.

- Στο τελευταίο δεκαήμερο του Οκτώβρη άρχισε η πατροπαράδοτη απόσταξη για την παραγωγή τους τοίπουρου.

- Παραμονή της Εθνικής Επετείου έγιναν ομιλίες στα σχολεία και κατάθεση στεφάνων στο μασωλείο πεσόντων του 1940 στον Αϊ Θανάση Κόνιτσας.

Στις 28 Οκτώβρη τελέστηκε η καθιερωμένη Δοξολογία στο Ναό του Αγ. Κοσμά και στις 11π.μ. η επιμνημόσυνη

Δέηση στο ηρώο που βρίσκεται στο προαύλιο του Δημαρχείου.

Έγινε η κατάθεση στεφάνου από τις Αρχές, Συλλόγους κ.λ.π.

- Ακολούθησε η παρέλαση των Σχολείων, τμήματα Στρατού και στο τέλος παρήλασε τμήμα των ειδικών φρουρών. Στην κατάθεση στεφάνων και στην εξέδρα των επισήμων παραβρέθηκε και ο πρώην βουλευτής της Ν.Δ. κ. Αντ. Φούσας. Τον πανηγυρισμό της ημέρας εκφώνησε στο Δημαρχείο ο δ/ντής του Γ' Δημ. Σχολείου δάσκαλος κ. Χριστοδούλου Ευθύμιος.

Οι εκδηλώσεις έληξαν με τα χορευτικά των τριών Δημ. Σχολείων που εντυπωσίασαν τον κόσμο με τους παραδοσιακούς χορούς στην Κεντρ. Πλατεία.

Το βράδυ της Εθν. Γιορτής τα παιδιά του Λυκείου και του Γυμνασίου παρουσίασαν μια πετυχημένη εκδήλωση στην αίθουσα του Σχολείου με σκετς και τραγούδια αφιερωμένα στο έπος του 1940 και στον Μακεδονικό αγώνα.

Πολύς κόσμος παρακολούθησε τις φεινές εκδηλώσεις. Αυτό οφείλεται και στους πολλούς επισκέπτες που γέμισαν τα ξενοδοχεία και τα νοικιαζόμενα αλλά και στον καλό καιρό που έκανε το μικρό καλοκαιράκι.

- Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και οι εκδηλώσεις στο Καλπάκι με αποκορύφωμα την αναπαράσταση της μάχης στο ύψωμα με το άγαλμα του ισολιά.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΜΑΣ

Αναδημοσίευση από το περιοδικό STATU, όπου μεταξύ των άλλων διακεκριμένων ανδρών της χρονιάς 2008 συμπεριλαμβάνεται και ο συμπατριώτης μας Κων. Κούσιος.

ΒΙΟ: Ο 30χρονος Κωνσταντίνος Κούσιος είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Ινστιτούτο Βιοϊατρικής του Πολυτεχνείου της Οξφόρδης. Αποφοίτησε με πτυχίο μηχανολόγου μηχανικού (BA 1997), διπλώματα Master (MEng 1998, MA 2000) και διδακτορικό (PhD 2001) στη βιοακουστική από το Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ. Το 2004 διορίστηκε ως ο πρώτος επίκουρος καθηγητής βιοϊατρικής του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Σήμερα ηγείται ομάδας που διερευνά εφαρμογές της ακουστικής στη μη επεμβατική θεραπεία κατά του καρκίνου και στην εντοπισμένη χορήγηση φαρμάκων.

ΦΕΤΟΣ: Εφαρμόζει μια νέα τεχνική καταπολέπισης καρκινικών όγκων που χρησιμοποιείται στο νοσοκομείο Churchill στην Οξφόρδη. Η λεγόμενη μονάδα HIFU, μονάδα Εστιασμένου Υπέρηχου Υψηλής Έντασης, αντιμετωπίζει τον όγκο με θερμική νέκρωση, μέσω στόχευσης των καρκινοπαθών κυττάρων με υπέρηχους. Αυτή η τεχνολογία είναι ένα υποκατάστατο της χειρουργικής επέμβασης.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 2008

Βαρβάτης Λάζαρος του Παναγιώτη Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης
Βασάλου Ελένη του Δημητρίου Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών.
Γαϊτανίδης Δημήτριος του Ευγένιου Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης
Γαϊτανίδης Χρήστος του Σπυρίδωνα Μηχανολογίας
Εξάρχου Ελένη του Νικολάου Φυσικοθεραπείας
Κίτσιου Ερασμία του Γεωργίου Λογιστική
Κολόκας Κοσμάς του Γεωργίου Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας
Κορτσινόγλου Δημήτριος του Ιωάννη Τεχνών ήχου και εικόνας
Λάκκα Κωνσταντίνα του Σωτηρίου Φιλ/φικών και κοινών σπουδών.
Μίσσου Αριστέα του Κωνσταντίνου Ιατρικής Ιωαννίνων
Νούτσος Στέφανος του Γεωργίου Τεχν. Γραφικών Τεχνών
Ντάφλη Αλεξάνδρα του Δημητρίου Νομικής Αθήνας
Τέλλης Κωνσταντίνος του Γεωργίου Γεωπονίας Θεσσαλονίκης
Τσιάβος Ηλίας του Παύλου Αστυφυλάκων
Φώτος Βασίλειος του Θάνου Αστυφυλάκων
Πολλαλη - Παπαχρήστου Μυρτώ Οικον. Πανεπ. Αθηνών
Λιάτσης Α. Άρης Οικον. Πανεπ. Αθηνών
Γκάγκα Αικατερίνη του Βασιλείου Λογιστική
Ζωγράφος Βασίλειος του Δημητρίου Χημείας Ιωαννίνων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 5/9/08 ο Σαλτικής Βασίλειος και η Μαρία Παπαμιχαήλ απόκτησαν κοριτσάκι στην Αθήνα.

• Στις 20/10 ο Κώστας Μαλάμης και η Νικολέτα Ξηριά απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

Βαπτίσεις:

Στις 30/8 ο Αλέξης Σπ. Ζδράβος και η Στέλλα Κυπριάδου βάπτισαν το κορι-

τσάκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Φιλομήλα.

• Στην Κόνιτσα βαπτίστηκε ο Γεώργιος Πάντος του Δημητρίου.

• Στις 24/8 ο Χρήστος Παπανικολάου του Σάββα στην Κόνιτσα.

• Ο Κίτσιος Αθανάσιος του Χρήστου στην Κόνιτσα στις 7/9.

• Ο Χρήστος Καλτσούνης του Αντωνίου στην Κλειδωνιά.

• Στις 7/9 η Μαρίνα - Ανδρομάχη

του Κων/νου στην Κόνιτσα.

- Στις 21/9 ο Παναγιώτης και η Ελένη Κουτρομπίνα βάφτισαν την κόρη τους στην Πηγή. Όνομα: Παρασκευή.

- Στις 4/10 η Ελένη Τζάλλα του Μιχαήλ στη Μελισσόπετρα.

- Στις 5/10 ο Θωμάς και η Χριστίνα Μάλιακα βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα: Παύλος.

- Στις 24/8 ο Σπύρος Ρούσινος και η Μαργαρίτα Τζιάλλα βάφτισαν στην Κέρκυρα το αγοράκι τους. Όνομα Χριστόφορος.

- Η Βικτωρία Παππά και ο Μάρκος Τέλενμπρου βάφτισαν την κορούλα του στη Γερμανία. Όνομα: Πηνελόπη.

Αρραβώνες:

Στην Κόνιτσα αρραβωνιάστηκαν ο Κων/νος Σιάρκος και η Παρασκευή Ι. Πολύζου.

Γάμοι:

Στις 30/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Αστέριου Καραμπρούση και της Ιωάννης Μάνου.

- Στις 6/9 έγιναν στο Παλαιοσέλλι οι γάμοι Ηλία Πίσπα και της Κατερίνας Καραμουράτη.

- Στις 6/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Βασίλη Κυριζόγλου και της Ευπραξίας Κισοάτη.

Απεβίωσαν:

Στις 2/7 πέθανε στην Ελευσίνα και κηδεύτηκε εκεί ο Χρήστος Τάτσης, 78 ετών, από το Αηδονοχώρι.

- Στις 7/8 ο Ανδρέας Σμύρης, ετών 83 στα Γιάννινα.

- Στις 15/8 η Δήμητρα Γκέκη ετών 61 στην Κόνιτσα.

- Στις 19/8 ο Σπυριδων βουζούκης ετών 92, στον Πύργο Στράτσιανης.

- Στις 21/8 η Αρετή Λέτσιου, ετών 85, στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 20/8 ο Γιάννης Τόσκας, ετών 65, στα Άρματα.

- Την 1/9 ο Γρηγόρης Μιχαλόπουλος, ετών 77, στην Πυξαριά.

- Στις 5/9 ο Νεκτάριος Κολιός, ετών 36, στο Μάζι.

- Στις 8/9 η Ανδρομάχη Γκουντούλη, ετών 87, στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 11/9 η Γλυκερία Πρωτόπαπα, ετών 97 στον Πύργο Στράτσιανης

- Στις 13/9 ο Γιάννης Παγουρτζής, ετών 88, στην Κόνιτσα.

- Στις 20/9 η Βασιλική Ράγγα, ετών 92, στην Κόνιτσα.

- Στις 3/10 η Μαρίκα Παπαναστασίου, ετών 87 στα Άρματα.

- Στις 14/10 η Μαρία Μήτση, ετών 81, στην Αειόπετρα.

- Στις 17/10 η Μαρία Παπαχρήση, ετών 39, στο Μάζι.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΚΟ ΓΚΟΤΖΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΦΗΣΕ ΠΡΟΣΦΑΤΑ, ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ 93 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ

Την τελευταία φορά που ειδοθήκαμε στην Κόνιτσα μου διηγόταν πως κάποτε στην γειτονιά μας ζούσε μια αρχοντογύναικα που την λέγαν Κλέα ... και με ρωτούσε αν την είχα γνωρίσει κ' εγώ ... ήταν η μάνα μου. Αγαπητέ Αλέκο εσύ που κάποτε καταβρόχθιζες τα σταυρόλεξα της καθημερινής και των άλλων περιοδικών δεν θυμάσαι πως η Κλέα ήταν η μάνα μου;

Ειρωνεία τύχης (ας το πούμε έτσι), παράξενα παιγνίδια της εγκεφαλικής παθολογίας, δεν ξέρουμε τι μπορεί να μας συμβεί. Στην Κόνιτσα λένε πως το αχλάδι έχει πίσω του την ουρά. Η ζωή του Αλέκου υπήρξε πολύπλευρη. Μακριά από κάθε είδους μοιρολατρείες, πάλεψε και κατόρθωσε να προσφέρει στην οικογένειά του, που αποτελούσε το βασικό σκοπό της ύπαρξής του, όσο μπόρεσε καλύτερες συνθήκες. Πνεύμα περίεργο, ανήσυχο, προικισμένο με κουλτούρα που ξεπερνούσε το μέσο όρο της εποχής του και που την απόκτησε μόνος του χάρη στην φιλομάθεια και την επιμονή του.

Προοδευτικό πνεύμα και θαυμαστής της επιστήμης σύμφωνα με τις δυνατότητες που η ζωή του πρόσφερε.

Το πρώτο μέρος της ζωής του εγώ το ξέρω γιατί το έχω ακούσει. Το 1940 που γεννήθηκα, ο Αλέκος ήταν ήδη εγκατε-

στημένος σαν κουρέας (μάστορα τον φώναζαν) στην Κόνιτσα. Αυθόρμητα πέρασε στην αντίσταση κατά του φασισμού και του ναζισμού (οργανωμένος στο ΕΛΑΣ-ΕΑΜ) όπως η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού αυτή την εποχή. Έτσι οργανωμένος με το ψυδώνυμο "Σκουφάς" (αν δεν κάνω λάθος), ο Αλέκος πήρε ενεργό μέρος στην εθνική αντίσταση και γι' αυτή την περίοδο της ζωής του είχε γράψει και ο ίδιος στο περιοδικό Κόνιτσα.

Εδώ προς τιμή του Αλέκου και στη μνήμη όλων των Ελλήνων του μεγάλου εθνικού αγώνα, ας μου επιτραπεί να αναφερθώ στην ποίηση του Έλληνα Ο-

δυσσέα Ελύτη (Νομπέλ) που διηγείται την πορεία προς το μέτωπο των Ελλήνων (Ελληνο-ιταλικός πόλεμος) και γενικότερα την οδύσσεια του νεότερου ελληνισμού.

(Βαδίζοντας προς το μέτωπο) ... όμως εμείς το μόνο που προσέχαμε ήταν εκείνες οι φωνές μέσα στα σκοτεινά, που ανέβαιναν καυτές ακόμα από την πίσσα του βυθού ή το θειάφι “οί, οί μάνα μου” “οί, οί μάνα μου, και κάποτε πιο σπάνια ένα πνιχτό μουσούνισμα ίδιο ροχαλητό, που λέγαν, όσοι ξέρανε, είναι αυτός ο ρόγχος του θανάτου. Θα προσπαθήσω να μεταφέρω εδώ μερικές σκηνές από τη ζωή του Αλέκου που μένουν σαν αναμμένα φωτεινά κεριά στις αναμνήσεις μου και με συνδέουν με συγγενική νοσταλγία μαζί του.

Ήμουν μικρός, ζούσε ακόμη ο πατέρας μου και ο Αλέκος τα βράδια, όταν τελείωναν οι δουλειές, έρχονταν σπίτι μας (τα σπίτια μας έχουν την ίδια στέγη) και μη έχοντας άλλες ασχολίες έβάζαν σε συναγωνισμό εμένα με τον αδελφό μου Σπύρο να δείξουμε ποιός είχε το θάρρος να βγει έξω από το σπίτι και να πάει να φέρει νερό από την βρύση του πλάτανου... Αλλά με τις ιστορίες που διηγόνταν προηγούμενα για κλέφτες, λιάπηδες και φαντάσματα, ήταν πολύ δύσκολο να ξεμυτίσουμε από το κατώφλι της πόρτας. Ας πούμε πως ήταν αυτά τα παιδαγωγικά συστήματα της επο-

χής... απαγορεύσεις, στερήσεις, φοβισμοί... Εκείνη την εποχή (μετά τον πόλεμο) εμείς είχαμε γάλα στο σπίτι και η Αρετή (θεία μου) το ντρουμπόλιζε για να βγάξει βούτυρο. Ο Αλέκος περνώντας για την δουλειά του έλεγε στην Αρετή. “τσιότσιου βούτυρο μωρ’ κυραμάνα” για να τηγανίσω τ’ αυγό (λίγο βούτυρο κυραμάνα) κ’ εκείνη συχνά του απαντούσε “μπα να σ’ πάρου το κακό, δεν έβγαλε τίποτα παιδί μου, ο Νάσιος (ξάδερφός μου) δεν τα βοσκάει καλά”. Η πραγματική αιτία ήταν πως ο αδελφός μου δεν έτρωγε τίποτε χωρίς βούτυρο...

Το 1947-48, την πρώτη μέρα της μάχης της Κόνιτσας (Χριστούγεννα), ο Αλέκος ντυμένος λοχίας του κυβερνητικού στρατού και με το σπεν στο χέρι, κάνει την εμφανισή του στο σπίτι μας και κατεβάζει, από την εξώπορτα, την σημαία του ερυθρού σταυρού. Πράγματι στο υπόγειό μας ήταν η αποθήκη των φαρμάκων και του ιατρικού υλικού του νοσοκομείου που είχε εγκατασταθεί, εκείνη την εποχή, στο σπίτι της Θανάσους (Ρούση).

Σε συνέχεια ήρθε μια από τις πιο δύσκολες εποχές της ζωής του Αλέκου, η σύλληψη του αδελφού του Ανδρέα στα Γιάννενα και το στρατοδικείο. Ήταν η εποχή που το Ελληνικό κράτος συχνά δίκασε σε θάνατο τους πολιτικούς αντιπάλους του (1947-1952) και τους εκτελούσε. Θυμάμαι πολύ καλά τον Αλέκο να

πηγαινοέρχεται στα Γιάννενα έχοντας, όπως έλεγε, σαν σκοπό την αποφυγή μιας ενδεχόμενης θανατικής ποινής που μπορούσε να επιβληθεί και να εκτελεστεί ο Ανδρέας. Δύσκολοι καιροί και όλοι μας είχαμε επηρεαστεί από αυτή την κατάσταση. Δεν ξέρω καλά όλη την ιστορία, αλλά υπολογίζω πως χρειάζονταν δικηγόροι, μάρτυρες, χρήματα, κι όλα αυτά ήταν πάρα πολύ δύσκολα εκείνη την εποχή. Επιτέλους ήρθε η απόφαση της δίκης και μας ψύχασε προσωρινά, γιατί ο Ανδρέας θα έκανε φυλακή.

Τα χρόνια περνούσαν κ' ο Αλέκος με το κουρείο, τα σταυρόλεξα, την προετοιμασία του καλύτερου μαναριού της γειτονιάς (το έφτανε μέχρι και 20kg), το ψαλτήρι στους Αγίους Αποστόλους με τον Θωμά Τσιαλιαμάνη και τον κ. Πρόδρομο, δεν φαινόταν ικανοποιημένος. Διερωτόνταν συχνά πως θα μπορέσει να σπουδάσει τα παιδιά του έχοντας σαν μοναδικούς πόρους τις δεκάρες που μάζευε με το ξυράφι και μάλιστα με τις απαιτήσεις της ζωής που όλο και μεγάλωναν.

Είναι αυτός ο προβληματισμός που κάθε νέος Κονιτσιώτης μεταξύ των 20 και 30 ετών αντιμετωπίζει και σήμερα. Τι θα κάνω; πώς θα κατοχυρώσω με τον καλύτερο τρόπο τη ζωή μου και το μέλλον μου; Η Κόνιτσα, το θέλουμε ή όχι δεν μπόρεσε ποτέ να αποκτήσει δυνατό-

τητες και συνθήκες ώστε να μπορεί να κρατάει τον μεγαλύτερο αριθμό από τους νέους της. Το αποτέλεσμα είναι να τους χάνει (μετανάστευση) παραδίνοντάς τους σε ξένους τόπους ώστε να επωφελούνται άλλοι από τις ικανότητές τους.

Ο Αλέκος, παρ' όλες τις αντιθέσεις της Σούλας, φοβισμένος και κατατρομαγμένος από το άγνωστο που προκαλεί η μετανάστευση, έφυγε για την Αθήνα και μετά από λίγο καιρό πήρε και την οικογένειά του. Εκεί δούλεψαν σκληρά, κι αυτός και η Σούλα, κουρείο-περίπτερο-παντοπωλείο, μέχρι που πήραν σύνταξη και γύρισαν στην αγαπημένη και γνωστή Κόνιτσα να ξεκουραστούν ικανοποιημένοι.

Αγαπητέ Αλέκο σε βλέπω τώρα στο νεκροταφείο των προγόνων μας, στους Αγίους Αποστόλους, να σε δροσίζει το αεράκι που κατεβαίνει από το κάστρο, κοντά στη Σούλα σου, που αγαπημένοι περάσατε περισσότερα από 60 χρόνια ζωής. Θα σε θυμούμαστε για τον ανοιχτό και χαρούμενο χαρακτήρα σου, θαυμαστή του ωραίου και της μάθησης, λατρευτή της ομορφιάς και ιδιαίτερα της γυναικείας ωραιότητας που σε γοήτευε πάντα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΤΖΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Αυτοί που Έφυγαν

† Έφυγε ο Παύλος Βρούικος”

Στις 9/7/2008 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 80 ετών ο αγαπημένος πατέρας, παππούς και γαμπρός μας Παύλος.

Το καλοκαίρι του 2008 δυστυχώς ήταν

μια δύσκολη εποχή για το χωριό Πληκάτι, διότι έφυγαν από κοντά μας δύο καλοί άνθρωποι όπως ο γιός του Λάζαρου Θεολόγου και ο Παύλος Βρούικος.

Αγαπημένε μας Παύλε οι συγγενείς και οι χωριανοί σου είναι συγκλονισμένοι από τον απροσδόκητο χαμό σου. Όλοι ήμασταν παρόντες για να σε αποχαιρετίσουμε με οδύνη και πόνο.

Υπήρξες πραγματικά ένας αγαπητός άνθρωπος για την οικογένεια και για το χωριό σου.

Το Πληκάτι έχασε ένα άξιο μέλος της κοινότητας έναν πρόεδρο που υπηρέτησε για το καλό του χωριού επί τρεις τετραετίες. Δεν πρόκειται να σε ξεχάσουμε ποτέ για τις συμβουλές σου, τις δραστηριότητές σου, την καλοσύνη σου και την αγάπη που είχε για το χωριό και τους χωριανούς σου. Η κηδεία που έγινε στο χωριό, που τόσο το αγάπησες ήταν παρόν όλο το

χωριό, συγγενείς και φίλοι.

Επίσης παρούσα ήταν και η Δημοτική Αρχή με τον αγαπημένο σου φίλο Αντιδήμαρχο Γ. Παπαγεωργίου· ήρθαν όλοι να σημαδέψουν την αξία σου μέχρι την τελευταία κατοικία. Να είναι ελαφρύ το κώμα που σε σκεπάζει και ο θεός να δίνει δύναμη και κουράγιο στην σύζυγό σου Κωνσταντίνα και στα παιδιά σου που τόσο αγάπησες.

Καλό ταξίδι αγαπημένε μας Παύλε
Αιωνία σου η μνήμη ο κουνιάδος σου Αντώνιος Θ. Ζιώγας

† Αφιέρωμα στη μνήμη του Αναστασίου Σ. Μανώλη

Ο Αναστάσιος Μανώλης ετών 78 απεβίωσε στα Ιωάννινα στις 22-7-2008 και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα.

Ο Αναστάσιος Μανώλης γεννήθηκε στην Λαγκάδα Κόνιτσας από οικογένεια μαστόρων, το τρίτο κατά σειρά παιδί της οικογένειας.

Λόγω του επαγγέλματος του πατέρα του που ήταν μάστορας της πέτρας, από μικρό παιδί, τελειώνοντας το Δημοτικό Σχολείο Λαγκάδας, πήγαινε με τα μπουλούκια των μαστόρων σε περιοχές της Ηπείρου, της Θεσσαλίας, της Μακεδονίας και στα Επτάνησα,

χτίζοντας σπίτια, και Δημόσια κτήρια με πέτρα.

Στην διάρκεια του εμφυλίου πολέμου και σε ηλικία 18 ετών στρατολογήθηκε από τον Δ.Σ.Ε. που εκείνη την περίοδο η Λαγκάδα μαστιζόταν από τα δεινά του εμφυλίου πολέμου.

Το 1951 παντρεύτηκε την Ιφιγένεια Θ. Τζέκα και απέκτησε τέσσερα παιδιά: την Βασιλική, τον Κώστα, την Ερμιόνη, και την Ανθούλα.

Μετάπειτα κατατάχτηκε στο Στρατό και απολύθηκε μετά από δύο χρόνια.

Στη συνέχεια ασχολήθηκε με το επάγγελμα του μάστορα, του μαραγκού, στην πορεία είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη του Α΄ Αγροτικού Δασικού Συνεταιρισμού Λαγκάδας και εργάστηκε ως υλοτόμος επί σειρά ετών.

Διετέλεσε πρόεδρος του Α. Α.Δ.τ. Λαγκάδας.

Πλούσια ήταν η συνδικαλιστική δράση στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης όπου διετέλεσε επί σειρά ετών κοινοτικός Σύμβουλος της πρώην Κοινότητας Λαγκάδας. Από το 1964 μέχρι το 1974 διετέλεσε πρόεδρος της

πρώην κοινότητας Λαγκάδας.

Στην πορεία της ζωής του τον βρήκαν πολλές κακοτυχίες: ο γιος του Κώστας σε ηλικία δέκα ετών από εγκαταλελειμένη χειροβομβίδα κατά την διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου χάνει τα δυο του μάτια, στη συνέχεια φεύγει από την ζωή η κόρη του Βασιλική σε ηλικία 23 ετών, λίγο αργότερα στον ίδιο που βρισκόταν στην Αθήνα, τον χτυπάει αυτοκίνητο με αποτέλεσμα να του προκαλέσει αναπηρία στο πόδι και για τον λόγο αυτό συνταξιοδοτήθηκε από το Ι.Κ.Α. πρόωρα. Παρόλο που είχε πρόβλημα με το πόδι εργαζόταν για να ανταπεξέλθει στις οικογενειακές του υποχρεώσεις.

Σε όλη τη ζωή του ήταν πράος, ήπιων τόνων και η συζήτηση μαζί του ήταν ευχάριστη. Στην κηδεία συμμετείχε όλο το χωριό με πρώτους από όλους τη σύζυγό του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του, τ' αδέρφια του που τον συνόδευσαν στην τελευταία του κατοικία. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Λαγκάδας που τον σκεπάζει.

*“Ποιός θέλει ν’ ακούσει κλιάματα ν’ ακούσει μοιρολόγια
περάστε από την ποταμιά να ακούσει μοιρολόγια.*

Περάστε από την ποταμιά κι αντίκρυ απ’ την Λαγκάδα

Εκεί θ’ ακούστε κλιάματα θ’ ακούστε μοιρολόγια.

Κάποια παιδιά να κλαίγανε και να παραπονιούνται.

- Τίνος παιδιά είναι αυτά από παραπονιούνται;

- Του Τάσιου είναι τα παιδιά από παραπονιούνται έχασαν τον πατέρα τους τώρα στο πανηγύρι.
- Πότε θα ρθείς πατέρα μου για να σε περιμένω να σ' κάνω δείπνο ξακουστό και γιόμα ξακουσμένο
- όταν θα σίψει η θάλασσα και γένει περιβόλι,
όταν θ' ασπρίσει ο κόρακας και γένει περιστέρι,
όταν θ' ανθίσει ο ξέρακας και βγάλει νια βλαστάρια"

Η σύζυγός του, και τα παιδιά του στη μνήμη του Αναστασίου Μανώλη προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 30 ευρώ.

Επικήδειος που εκφωνήθηκε στο νεκροταφείο Βύρωνος 22/10/2008

Επικήδειος που εκφωνήθηκε στο νεκροταφείο Βύρωνος την 22/10/2008, για τον Τάκη Μανώλη, ετών 72 από Λαγκάδα Κόνιτσας.

Τάκη Μανώλη, φίλτατε και αγαπητέ ήσουν η καρδιά και η ψυχή του Συλλόγου κι εμένα, που τον διοίκησα για έξι χρόνια, δεν με στενοχώρησες ποτέ.

Και τον Σύλλογο μαζί τον διοικήσαμε μετά μεγάλου зήλου.

Τάκη αγαπητέ ήσουν πράος άνθρωπος και έκανες πάντα το καλό. Φρόντιζες το κληροδότημα σαν νάτανε δικό σου ήσουν συνεργάτης έμπιστος και σου ανέθετα έργα εν λευκώ και εσύ πρόθυμος και συνετός, είχες τις πολυκατοικίες σαν νάτανε το βιό σου.

Φίλτατε Τάκη, ποιος τώρα θα φροντίζει τις πολυκατοικίες; Ποιος θα ει-

σπράττει τα ενοίκια από τους μισθωτές; Ποιός θα φροντίζει τα γραφεία του Συλλόγου και τις άλλες εργασίες; γιατί αφήνεις Τάκη μέγιστο κενό και θα λείψουν οι δικές σου συμβουλές.

Ψηλά εκεί θα συναντήσεις τον ευεργέτη μας και συγγενή σου τον Χρήστο Βασίλη τον γιατρό.

Αυτός Τάκη, για να φροντίζεις τις πολυκατοικίες, σου άφησε εντολή ρητή. Τώρα ως θα δικαιολογηθείς σ' αυτόν που τ' άφησε όλα στο κενό; γιατί ο γιατρός Τάκη πολύ θα σε μαλώσει και πολύ θα στενοχωρηθεί.

Όλα αυτά δεν τα σκέφτηκες και βιάστηκες να φύγεις αφού ο Χάρος θέλησε σώμα χρίς ψυχή ν' αφήσει αλλά μη στενοχωρείσαι Τάκη και θέλω να γνωρίζεις πάντα θα σκεπτόμαστε, γιατί ο Χάρος δεν μπορεί την μνήμη σου να σβήσει.

Η αγαπημένη σου Μάρθα, ο γιός σου Πασχάλης, ο Κώστας και τ' άλλα τα παιδιά σου.

Κι όλα τα εγγόνια σου, οι χωριανοί σου Λαγκαδιώτες και εμείς όλοι με μια

σκέψη και μια φωνή.

Θα ευχόμαστε στον ύψιστο ν' αναπαύεται η ψυχή σου κι αυτή η Απική γη που θα σε δεχθεί, το χώμα της νά-ναι σαν πούπουλο ελαφρύ.

Αιωνία σου η μνήμη, αγαπητέ μου
Τάκη

Στέφανος Νούτσος

Τέως Πρόεδρος Συλλόγου Ασημο-
χωριτών Αθηνών.

† Ιωάννης Παγουριτζής (1920-2008)

Στις 13 Σεπτεμβρίου άφη-
σες την τελευταία
σου πνοή και φεύ-
γοντας είναι σαν
να έχασε η Κόνι-
τσα αρκετές και
σημαντικές από τις

σελίδες του Λαογραφικού και Ιστορικού της αρχείου. Κρατώ ως κόρη οφθαλμού την ηχογραφημένη κασέτα με όσα κατέγραψε η αλάθητη μνήμη σου για την ιστορία και τα έθιμα του τόπου σου που τόσο αγάπησες. Έφυγες για χρόνια πολλά στη μακρινή Αυστραλία και δε στάθηκε τίποτε ικανό να νοθεύσει τον τρόπο που μιλούσες, που σκεφτόσουν, που ήθελες να ζεις. Γύρισες πιο γνήσιος Κονιτσιώτης και συνέχισες να πλέκεις το νήμα της τοπικής παράδοσης μ' εκείνες τις υπέροχες αποκριάτικες στολές που

έφτιαχνε η ασύγκριτη τέχνη σου, αλλά και ο ανυπέρβλητος ζήλος σου να κρατήσεις ζωντανό ένα από τα πιο ξεχωριστά λαϊκά δρώμενα της Κόνιτσας. Έζησες με το πάθος για τη ζωή και τη δουλειά μέχρι τα βαθιά σου γεράματα. Φέτος τα σταφύλια σου γίναν πιο γλυκά, θείε Γιάννη, για να μας μετριάσεις την πίκρα της απουσίας σου. Από τη γυναίκα σου, την άφταστη νοικοκυρά, το γιό σου, τη νύφη σου και τα εγγόνια σου, που ευτύχησες να τους δεις να προκόβουν και από μένα που τόσο μ' αγαπούσες, θα'χεις πάντα μια ευωδιαστή αγκαλιά λουλούδια από τον κήπο σου, σ' αυτό το ατελείωτο ταξίδι σου...

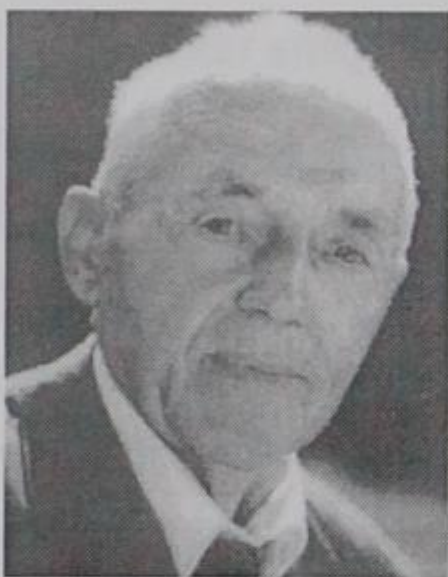
Η ανεψιά σου
Μαρούλα Τσούπη

Η οικογένεια Παναγιώτη Παγουριτζή ευχαριστεί τους συγγενείς, φίλους και γνωστούς για την συμπαράστασή-των στο πένθος του πατέρα Ιωάννη Παγουριτζή.

Στη μνήμη του προσφέρουμε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 30 ευρώ.

Στον Τέλη μου

Κοντεύει χρόνος, Τέλη μου,
που'φυγες απ' το σπίτι
κι ακόμα δεν το πίστεψα
πως δε θα μου ξανάρθεις.
Μου λες πως έρχεσαι και κλαις
μα πώς να σε ακούσω

κλεισμένο μέσα στο κλουβί
δίχως ανάσα και πνοή
δίχως κάνα λυχνάρι;
- Να'χα, γυναίκαί μου, πνοή
για να σας απαντήσω
δε θα'φευγα απ' το σπίτι μας
κι εγώ ήθελα να ζήσω.
Όσο κι αν κλάψεις, Φρόσω μου,
κι όσο κι αν με φωνάζεις
εγώ αυτού δεν έρχομαι,
εδώ σε περιμένω.
Αν είχα πόδια, να σταθώ,
στόμα να σας μιλούσα,
όλους θα σας αγκάλιαζα,
να σας γλυκοφιλούσα.

Φρόσω Ντίνου

Σημείωση:
Στη μνήμη του
συζύγου μου και
της ανεψιάς μου
Γεωργίας Κρέτσι
που έφυγε ξαφ-
νικά στα 53 χρό-

νια από τη ζωή αφήνοντας σύζυγο και
3 παιδιά, στις 5-4-07, προσφέρω 70
ευρώ στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

ΜΝΗΜΕΣ

- Οι οικογένειες Δημ. Στεφάνου
και Ευ. Τζιομάκα, στη μνήμη της Αλί-
κης Γκοβόσδη, προσφέρουν στο Γηρο-
κομείο Κόνιτσας από 110 ευρώ.

- Η Ουρανία Ευαγγελίδου προ-
σφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το
ποσό των 20 ευρώ στη μνήμη της αγα-
πημένης φίλης της Βασιλικής Ράγγα.

"Στο καλό, καλή μου φίλη να είναι
ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει.

Αιωνία σου η μνήμη και καλή αντά-
μωση στον άλλο κόσμο.

- Στη μνήμη
της Ανδρονίκης
Παπαδημητρίου
που απεβίωσε στα
Γιάννινα στις 13/10
και κηδεύτηκε στο
χωριό της Πύργου,
οι αδελφές της Α-

λεξάνδρα και Λευκοθέα καθώς και τα
ανήψια της, προσφέρουν στο περιοδι-
κό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50 €.

- Ο Ιωάννης Ηλ. Μαλάμης εις
μνήμην της συζύγου του Αλεξάνδρας
προσφέρει στο περιοδικό το ποσό των
30 ευρώ.

Συνδρομές

Δάλλας Παναγ. U.S.A.	30	Σακελλαρίου Παναγιώτα Αθήνα	20
Γκίνη Ευανθία U.S.A.	30	Σιακφά Λευκοθέα Αθήνα	15
Κατσιμπαρης Ιωαν. Γερμανία	60	Μαρτσέκης Χρ. Αθήνα	70
Σουφλέρης Ανδρέας Γερμανία	30	Στέρτσιου Ανθούλα Αθήνα	20
Πανζούρης Γεωργ. Ελβετία	60	Τσαρτσάλης Γεωργ. Αθήνα	50
Παππάς Τιμολέων Γερμανία	30	Πύρρος Κώστας Αθήνα	50
Τζιάλλας Γεωργ. Γερμανία	60	Δερμιτζάκης Γεωργ. Αθήνα	50
Παπαευθυμία Ευθ. Γερμανία	30	Μαντόπουλος Χρήστος Αθήνα	20
Κεφσερίδου Άννα Γερμανία	30	Λασπονίκου Λουκί Αθήνα	15
Βαλσαμή Ειρήνη Αθήνα	30	Τσάνος Δημήτριος Αθήνα	15
Λέτσιος Νικ. Αθήνα	20	Φουρτζής Παύλος Πειραιάς	15
Τέφος Νικ. Αθήνα	30	Φαρμάκη Ειρήνη Θεσ/νίκη	20
Χαλαμπίδου Σοφία Αθήνα	15	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	30
Αθανασόπουλος Κων.	20	Νικόπουλος Αντ. Θεσ/νίκη	20
Κώστας Ευάγγ. Αθήνα	15	Παπαδοπούλου Ζαχαρούλα Θεσ/νίκη	20
Κατσιμπαρης Γεώργ. Αθήνα	30	Ντίνης Ηλίας Θεσ/νίκη	20
Καλογήρου Ηλίας Αθήνα	15	Λώτου Γλυκερία Θεσ/νίκη	15
Καρπούζης Κων. Αθήνα	20	Μηλιώνη Κατερίνα Θεσ/νίκη	20
Κατσαούνης Νίκος Αθήνα	50	Σκούπρας Γιάννης Θεσ/νίκη	15
Τζιάλλα Μαργαρίτα Αθήνα	15	Αποστόλου Κων. Γιάννινα	30
Κόντου Μελπομένη Αθήνα	15	Τάτση Ισμήνη Γιάννινα	30
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Πουτέτση Εριφύλη Γιάννινα	30
Μούχος Νικ. Αθήνα	15	Καπλάνης Κων. Γιάννινα	15
Παπαχρήστου Ευριπ. Αθήνα	60	Βλαχόπουλος Θωμάς Γιάννινα	30
Στεφάνου Δημ. Αθήνα	15	Δεακονταειδής Φίλιππος Γιάννινα	15
Παπαγεωργίου Βασ. Αθήνα	15	Σδούκος Κοσμάς Γιάννινα	50
Πηγαδάς Αλέκος Αθήνα	15	Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	15
Μπάρμπας Γρηγ. Αθήνα	15	Σμύρη Μαριάνθη Γιάννινα	20
Κουτρομάνος Κων. Αθήνα	15	Ραμαντζάς Δημ. Γιάννινα	20
Σιούτη Ελευθερία Αθήνα	20	Μάνης Μιχάλης Γιάννινα	20
Βανούσης Φρίξος Αθήνα	30	Ηλιάδη Χρυσάνθη Γιάννινα	15
Χαρισιάδης Βασ. Αθήνα	45	Φασούλης Σωτ. Γιάννινα	20
Παπαμακαρίου Άννα Αθήνα	15	Χούψιας Παναγιώτης Γιάννινα	20
Ζδράβος Χαραλ. Αθήνα	15	Πορφύρη Ουρανία Ηγουμενίτσα	20
Ντάνης Γεωργ. Αθήνα	30	Δήσιος Παναγ. Μέγαρα	20
Βλιώρας Χρήστος Αθήνα	15	Ζιώγας Αντ. Χαλκιδική	20
		Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	30
		Ζώνης Ζήσης Φιλιάτες	15
		Πηγαδά Χαρά Λαμία	15
		Κολοκυθάς Αποστ. Καλαμά	20
		Ρούβαλης Σπύρος Αλεξάνδρεια	20

Παζάρα Ανδριάνα Λάρισα	15	Καράκογλου Νίκος Κόνιτσα	15
Σακκά Πολυξένη Άμφισσα	30	Ευαγγελίδου Άννα Κόνιτσα	15
Ζδράβου Λουίζα Άργος	15	Ζδράβος Σπύρος Κόνιτσα	15
Σπανού Μαρία Καλαμάτα	15	Ζδράβου Ερμηνεία Κόνιτσα	15
Πορφυριάδης Νίκος Άρτα	20	Καπαίος Ιωαν. Κόνιτσα	15
Παπαγιαννόπουλος Βασ. Βόλος	15	Κίτσιος Α. Γεωργ. Κόνιτσα	20
Γάκης Κων. Κόνιτσα	15	Φατές Θωμάς Κόνιτσα	20
Νάτσια Χάιδω Κόνιτσα	20	Νίκου Κλεάνθης Γεροπλάτανος	20
Αλεξάνδρου Γιάννης Κόνιτσα	15	Γκουντούλης Κων. Αγ. Παρασκευή	20
Ράγγας Αθαν. Κόνιτσα	20	Βαγενά Χάιδω Παλαιοσέλλι	15
Χατζηρούμπης Ιορδ. Κόνιτσα	20	Βόσιος Ιωαν. Ελεύθερο	15
Τζιάλλα Ιωάννα Κόνιτσα	15	Σγούρος Στεργ. Άρματα	15
Πηγαδάς Αναστ. Κόνιτσα	15	Μπλιθικιώτης Π. Κων. Λαγκάδα	20
Σπανός Δ. Χαρ. Κόνιτσα	15	Πρίτσης Γεωργ. Ηλιόρραχη	20
Ιερ. Τσιάμης Φώτ. Κόνιτσα	15	Γιαννούσης Γεωργ. Δίστρατο	40
Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	15	Εξάρχου Γεωργ. Εξοχή	20
Ζιακόπουλος Αποστ. Κόνιτσα	20	Ζήσης Ηλίας Δίστρατο	15
Αθανασίου Παναγ. Κόνιτσα	20	Παγανιάς Κων. Δίστρατο	15

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΗΛ. 2310 265168
ΛΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΙΝ. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΓΟΛΑ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 93622
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

Γεώργιος Ι. Ντάφλης

Πολιτικός Μηχανικός

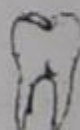
- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ηπείρου 58 Τηλ.: 26550 24200
Κ. 44 100 Κόνιτσα Κινητό: 697 2268128
e: homepages.pathfinder.gr/dafilis e-mail: gntaf@tee.gr

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457 - ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.638
ΚΙΝ.: 6945.33.50.33

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη

Ειδικός Παθολόγος

Διδάκτωρ F.U. Berlin

Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
185 47 Ν. Φόληρο
Τηλ: 210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
210 4814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Πέμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: surlams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΙΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/ση: Βαγγέλης Σ. Νούτσης

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ
ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική

Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
Τηλ.: 210 8080010 - 6944 812910

e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:

ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3

ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 3820888

FAX: 210 3820888

KIN.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr